

Suomen evankelisluterilainen
lähetyshiippakunta

2021
—
VUOSIKIRJA

Julkaisija:

Suomen evankelisluterilainen lähetysliippakunta ja
Suomen Luther-säätiö ©

Kansi ja taitto:

Liisa Pitkäranta

Kuvat:

© Kari Puustinen

© s. 139 Eeva Pitkäranta

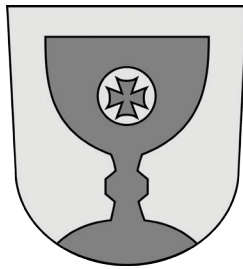
Painopaikka ja –vuosi:

Skyprint, Leväsjoki 2021

ISSN 2342-3676

VUOSIKIRJA 2021

Suomen evankelisluterilainen lähetysliikkeen kirkko

9. vuosikerta

toim. Juhana Pohjola

SISÄLLYS

I LÄHETYSHIIPPAKUNNAN ELÄMÄÄ

Piispaksi kutsuttuna <i>Risto Soramies</i>	9
Katso minä näin: taivaassa oli ovi avoinna <i>Markus Pöyry</i>	30
Lähetysshiippakunta: Kirkon jatkuvuuden tähden <i>Juhana Pohjola</i>	44

II TÄLLE PERUSTALLE

Elän ja kuolen Kristuksessa <i>Martti Vaabtoranta</i>	55
Miten kestän tulevaisuuden? <i>Petri Hiltunen</i>	75
Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijana <i>Juhana Pohjola</i>	89

III AJANKOHTAISKYSYMYKSIÄ

Vastalause ja vetoamus uskonnon- ja sananvapauden puolesta Suomessa	118
Kristillisen seurakunnan laumasuoja? <i>Jari Kekäle</i>	103
Kirje nuorille avioliitosta <i>Risto Soramies</i>	113

IV MATKAN VARRELTA

Yhdestä ihmisestä on kysymys <i>Tuomas Lankinen</i>	119
Kylvötyössä Loimaalla <i>Mäika Vuola</i>	123

Sankt Gabriels församling 10 år <i>Sebastian Grünbaum</i>	126
--	-----

Mikaelin luterilainen seurakunta 10 vuotta <i>Markus Pöyry ja Otto Grandlund</i>	133
---	-----

V SAARNAT

Saarna piispan virkaan vihkimysmessussa, Loimaa 1.8.2021 <i>Risto Soramies</i>	139
---	-----

Ordinaatiosaarna, Tampere 29.8.2021 <i>Juhana Pohjola</i>	145
--	-----

VI LÄHETYSHIIPPAKUNNAN TILASTOJA 2020	153
--	-----

PIISPAKSI KUTSUTTUNA

Piispa Risto Soramies

Elokuun 1. päivänä 2021 laskin Lähetysshiippakunnan kesäjuhlien juhlallisessa messussa Loimaalla piispansauvan alttarille. Samalta alttarilta uusi piispa Juhana Pohjola oli avustajineen juuri jakanut Herran ruumiin ja veren koko suurelle seurakunnalle. Kahdeksan vuotta ja kolme kuukautta aikaisemmin olin saanut sauvan Norjan sisarhiippakunnan piispan Thor-Henrik Within ojentamana. Vuodet ovat menneet nopeasti – on kuin juuri äsken olisi Missionsprovinssin piispa Matti Väisänen laskenut oman sauvansa Pyhän sydämen kappelin alttarille siellä vietetyn vihkimyksen ja ehtoollisen jälkeen. Piispan virka on Jeesuksen antama virka; Hänelle se kuuluu, Häneltä tulee kaikki siunaus ja Hän lopulta kantaa virasta vastuun.

Confiteor Deo omnipotenti et vobis, fratres, quia peccavi nimis cogitatione, verbo, opere et omissione. Deus propitius esto mihi peccatori.

Piispa – piispuus

Sillä piispan tulee nuhteettoman olla, kirjoittaa Paavali (Tit. 1:7) Biblia-käännöksen (1776) mukaan, joka seuraa tässä Lutherin saksannosta (Bischof, 1545). Myöhemmät käännökset puhuvat seurakunnan kaitsijasta. Piispan virka onkin alun perin ollut juuri seurakunnan kaitsijan, pasturin virka. Piispa on pastorien ja seurakuntalaisten pastori, jolle on uskottu esimiehen tehtävä hiippakunnassaan. Piispan tehtäväksi on jo aivan alussa ymmärretty Jumalan sanan mukaisen opetuksen ja elämän edistäminen ja varjeleminen. Jos korostetaan piispan tehtävää ykseyden vaalijana, ollaan oikeassa, jos ykseys merkitsee Jumalan sanan totuudessa ja yhteisessä tunnustuksessa pysymistä, ei niinkään ulkonaista ykseyttä. Ulkonainen ykseys on kyllä arvokas sekin, mutta jo apostoli Paavalista lähtien on kristikunnassa pidetty tärkeänä ykseyttä totuudessa.

Piispa on ennen kaikkea kristitty, ja hänen tulee puolustaa laumaansa Jumalan sanan miekkaa käyttäen. Hän ei ole moderaattori, poliitikko, joka pyrkii pragmaattisiin ratkaisuihin. Piispan tehtävänä ei ole sovittella keskenään vastakkaisia oppeja, vaan opettaa ja ohjata laumaansa uskomaan ja tunnustamaan evankeliumin totuutta. Ennen muuta kuitenkin hänen on pidettävä huoli siitä, että seurakunnat saava kuulla elämän antavaa evankeliumia. Kaitseminen ja ruokkiminen ovat hänen varsinainen tehtävänsä. ”Ruoki minun karitsoitani... Kaitse minun lampaitani.” (Joh. 21)

Oma tieni

”Nuhteeton” oli Paavalin ensimmäinen vaatimus piispan/sananpalvelijan suhteen. Minut vihittiin papiksi 29.12.1985 Tampereella. Sama vaatimus kohdistui minuun tietenkin jo silloin, mutta nyt minut oli kutsuttu ehdokkaaksi piispan virkaan, olemaan siis nuhteettomille nuhteeton! Paavali piti itseään syntisistä suurimpana. Nuhteettomuus

merkitsee tässä kunnon kansalaisuuden tapaista, normaalia elämää ilman skandaaleita. Oli tärkeätä, että en itse hakeutunut piispan virkaan, vaan minut kutsuttiin siihen. Toiset arvioivat sopivuuttani, en minä. Oman riittämättömyyden lisäksi piispaksi vihkimisen julkinen huomio, ystävien, kollegoiden ja sukulaisten tulevat reaktiot arveluttivat. Mitä sanoo sukuni, erityisesti vanha äitini! Mutta ennen kaikkea, pystynkö ollenkaan niin tärkeään tehtävään.

Olin vaimoni kanssa palannut Suomeen vuoden 2011 lopulla palveltuamme melkein 40 vuotta lähetystyössä. Vaikka olimme pitäneet tiivistä yhteyttä kotimaahan, oli Suomi meille sittenkin jo vieras. Suomen tuntemuksessani oli huomattavan suuria aukkoja. Osaisinko tämänkään takia hoitaa piispan virkaa? Jos en tuntenut nykyistä Suomea hyvin, eipä juuri kukaan tuntenut myöskään minua. Seurakuntiemme papeille ja maallikkoedustajalle, joiden tuli valita piispa, olin melko tuntematon. Pitkään harkittuamme, emmittyämme ja rukoiltuamme päättelimme vaimoni kanssa, että jos meitä vielä tarvitaan ja voimme olla hyödyksi tunnustuksellisten seurakuntien elämälle, emme kieltäydy ehdokkuudesta. Yhtenä ehtona pidin, että vaaliin osallistuu lisäksi ainakin yksi reaalisesti kysymykseen tuleva ehdokas.

Olin kiitollinen ikätoverini teol.lis. Sakari Korpisen suostumisesta ehdokkaaksi piispan valintaan. Hänet tunnettiin ja häneen luotettiin. 16.3.2013 istuimme Lahdessa Luther-kirkossa Lähetyshiippakunnan perustamiskokouksessa, jossa piispan vaali tapahtui. Kylmä hiki otsallani odotin kokouksen alkua, sisäisesti kauhistuneena piispuuden vakavuudesta. Vierelläni istui toinen ikätoverini rovasti Markku Sumiala. Pyysin häntä rukoilemaan kanssani. Markku uskoi rukouksessa piispan vaalin ja tulevaisuuteni Jumalan haltuun. Siitä lyhyestä hetkestä palasin paikalleni rauhallisiin ja huojentunein mielin. Juuri perustettu Lähetyshiippakunta valitsi minut ensimmäiseksi piispakseen.

Toukokuun neljäntenä päivänä v. 2013 Lähetyshiippakunta oli saanut piispan vihkimystä varten käyttöön Pyhän Sydämen kappelin Helsingissä. Pohjoismaisten sisarhiippakuntien piispat Roland Gustafsson Ruotsista ja Thor Henrik With Norjasta avustivat piispa Matti Väisäs-

tä. Suuri joukko Lähetyshiippakunnan pastoreita ja seurakuntalaisia oli paikalla. Virsilaulu oli vaikuttavaa. Sitä säesti mm. lankoni Kalervo Kulmalan kokoama ja johtama kamariorkesteri ja kuoro. Onnen ja siunauksen toivotukset olivat runsaat myös Lähetyshiippakunnan oman väen ulkopuolelta.

Lähetyshiippakunta ja ”valtakirkko”

Piispuuteni ja Lähetyshiippakunnan alkuvuosina oli kysymys suhteesta Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon keskeinen ja kaikkien mielissä. Olimme selvästikin toimineet kirkon johdon päätöksistä riippumatta, mutta olimme kuitenkin vielä ”kirkossa”. Useissa yhteyksissä korostin silloin, ettemme ole kirkosta eroamisliike. Keskuudessamme oli tietenkin erilaisia ajatuksia tästä. Joillekuille oli kai alusta pitäen selvä, että ajaudumme lopulta kansankirkon ulkopuolelle ja joudumme järjestäytymään itsenäiseksi kirkoksi. Lähetyshiippakunnan seurakunnissa ja johdossa vallitsevana ajatuksena oli kuitenkin pysyminen kansankirkossa, emmehän olleet muuttamassa kirkon tunnustusta emmekä sen jumalanpalvelusmuotojakaan – päinvastoin, tahdoimme pitäytyä Suomessa vuosisatoja tunnettuun luterilaiseen uskoon ja jumalanpalveluselämään. Juuri niiden säilyttämiseksi olivat seurakuntamme syntyneet. Emme puhuneet seurakunnista, vaan jumalanpalvelusyhteisöistä – tämä oli selväkielinen sanavalinta, jolla vältimme kilpailun mielikuvia. ”Kirkkomme” sanana alkoi kuitenkin olla hankala. Tarkoitimmeko sillä todella historiallista kirkkoa, josta emme enää olleet riippuvaisia ja joka ei ollut meistä kiinnostunut.

Miten puhua kirkosta?

Evankelis-luterilainen kirkko?

Kirkkojärjestyksensä mukaan Suomen kansankirkko tunnustautuu evankelis-luterilaiseen uskoon. Yksikään kirkko ja seurakunta ei ylety siihen ihanteeseen, johon se tunnustautuu, ei Suomen kansankirkko ei myöskään Lähetyshiippakunta. On kuitenkin vaikea nimittää Suomen historiallista kirkkoa evankelis-luterilaiseksi, kun se on tietoi-

sesti ja päättävästi käytännössä luopunut tärkeissä kohdin Raamatun auktoriteetista ja luterilaisesta tunnustuksesta, joihin se kuitenkin tunnustautuu teoriassa.

Olisiko sitten sanottava Valtakirkko?

”Valtakirkko” kuulostaa melkein jo sorrettujen käyttämältä kirosanalta eikä sitä paitsi vastaa enää totuutta – kirkolla ei enää ole juurikaan ulkonaista valtaa eikä myöskään arvovaltaa.

Entä Kansankirkko?

”Kansankirkko” olisi sikäli hyvä nimitys, että siihen ei liity tuomiota eikä kielteistä arvostelua. Sen haittana on, että sekään ei enää vastaa todellisuutta, kun sunnuntaiaamuisin ostoskeskusten parkkipaikat ovat paljon täydempiä, kuin kirkkojen. Kansa ei ole kirkossa eikä kirkko enää ole kansan keskellä. ”Kansankirkko” on nähdäkseni kuitenkin asiallinen ja riidattomin nimitys – sitä käytän tässäkin kirjoituksessa Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta.

Seurakuntavierailuillani olen usein kuullut sydäntä särkevän kysymyksen: ”Kuinka voisimme lähteä isien ja äitien kirkosta”. Varsinkin alkuvuosina tämä oli yleisin minulle esitetty kysymys. En koskaan vastannut tylästi, sillä sama kysymys oli ollut itselläniikin. En kehottanut ketään eroamaan, mutta vastaukseeni useimmiten liittyi toteamus, että isien ja äitien kirkkoa ei enää ole. Sotaveteraani-isäni ja Lotta-äitini eivät katsooneet taistelleensa sellaisen kirkon vapauden puolesta, jonka ylin auktoriteetti ei enää ollut Jumalan sana, vaan demokraattisesti toimiva kirkolliskokous, ja joka Jumalan sanan vastaisesti ”siunaa” avioliiton perversioinnin siunaamalla homoliittoja.

Tunnustus

Kansankirkossa, niin kuin kaikissa kirkoissa oli tietenkin paljon arvosteltavaa – sehän on ollut selvää jo alkuaajoista lähtien. Puutteitten ja virheitten takia olisi ollut mieletöntä lähteä ”isien kirkosta” perus-

tamaan kirkkoa, joka tulisi olemaan puutteitten ja virheitten rasittama sek in. Kirkon tekee kirkoksi Jumalan sana ja tunnustus seurakunnan vastauksena. Kun kirkko luopuu tunnustuksesta, on seurakuntien velvollisuus kutsua itselleen pastoreita, jotka pysyvät tunnustuksessa. Mitä siitä sitten seuraa, on jätettävä Jumalan huoleksi.

Se, että kansankirkko oli todellakin luopunut tunnustuksesta, näkyi ainakin kolmella valitettavalla tavalla. Kirkolliskokous kirkon ylimpänä päättävänä elimenä on rikkonut ennen itsestään selvää periaatetta vastaan, että tunnustukseen, uskonsisältöön kuuluvat asiat eivät ole demokraattisesti muutettavissa. Toiseksi se ei enää pidä pyhää saarnavirkaa uskonsisältöön kuuluvana, vaan asiana, jota voidaan pragmaattisesti käsitellä vallitsevan mielipideilmaston mukaisesti. Kun Jumalan sana opettaa, mitä pyhään virkaan kuuluu ja keitä virkaan voidaan kutsua, on kansankirkko tehnyt virkaan pääsemisestä siihen pyrkivän ihmisen oikeuden (kristillisen uskon kieltäjien vihkiminen papin virkaan; pappisviran avaaminen naisille Jumalan sanan ja kristikunnan historian ja valtaenemmistön uskon vastaisesti). Kolmanneksi kirkko on katsonut, että sillä on valta päättää Jumalan siunauksen jakamisesta sielläkin, missä toimitaan räikeästi Jumalan sanaa vastaan (rekisteröityjen parisuhteitten siunaaminen).

Korostaakseni kirkon uskon jumalallisuutta ja ihmisistä riippumattomuutta, valitsin itselleni piispuuteni motoksi Heprealaiskirjeen 4:14. *”Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitääkäämme kiinni tunnustuksesta.”* Uskossamme on kysymys tunnustautumisesta Jumalan totuuteen, ei omiin ideoihimme tai vaihtelevaan ajanhenkeen. On kysymys ikuisuudesta, kuten aikaan dogmatikan professori Osmo Tiilikä sanoi: ”Kirkko on olemassa, koska täällä kuollaan”.

Viraltapano

Oli alusta alkaen selvää, että tuomiokapituli ei jätä reagoimatta piispuuteeni. Teoriassa olisi vihkimystäni pitänyt edellyttää perinpohjainen teologinen keskustelu tuomiokapitulin ja muittenkin teologien

kanssa. Tähän ei kansankirkon johto osoittanut pienintäkään kiinnostusta. Piispat olivat johdonmukaisesti kieltäytyneet vihkimästä tunnustuksellisia pappeja seurakunnille, joten vallitsi hätätila, joka kirkon johdon olisi pitänyt tunnustaa ja lisäksi myöntää, että kirkon päätökset ovat todellakin Raamatun ja tunnustuksen vastaisia.

Milloin siis varsinaisista piispoista tulee evankeliumin vihollisia tai kun he kieltäytyvät vihkimästä pappeja, seurakunnat säilyttävät silti oikeutensa. Sillä missä ikinä on seurakunta, siellä sillä on oikeus evankeliumin virkaan. Sen vuoksi on välttämätöntä, että seurakunta säilyttää oikeuden kutsua, valita ja vihkiä viran hoitajia. Tämä oikeus on nimenomaan seurakunnalle annettu lahja, jota ei mikään inhimillinen auktoriteetti voi siltä riistää. (Tk s. 293)

Elämme kuitenkin maailmassa, jossa kirkon johdon olisi ollut mahdollon myöntää olevansa väärässä: onhan Lähetysshiippakunta vain vähäinen tekijä neljämiljoonaisen kirkon rattaissa. Jos olisi ryhdytty tarkistamaan kirkon linjaa tunnustuksen mukaisesti, mitä kaikkea olisikaan pitänyt mullistaa.

Tämän todellisuuden mukaisesti ja hallinnollisen suoraviivaisesti Tampereen tuomiokapituli otti minulta pappisoikeudet, koska rovasti R.S. oli ”rikkonut 29.12.1985 vannomansa pappisvalan sekä osoittautunut ilmeisen sopimattomaksi olemaan pappina”. Kiistin ja kiistän rikkoneeni pappisvalani.

Kirkossa vielä viraltapanon jälkeen?

Alkuvuosien ajattelua Lähetysshiippakunnassa kuvaa hyvin, että en eronnut henkilökohtaisesta kirkon jäsenyydestä heti. Uskoin naiivisti, että voin vielä vaikuttaa kansankirkossa. Lähetysshiippakunta oli tietenkin kummajainen – eihän se ollut perustettu olemassa olevan kirkon päätöksillä eikä siunauksella. Tämä ymmärrettiin ja perustamista pidettiin hätäratkaisuna, poikkeuksena, jonka oikeutuksen ainakin Tampereen tuomiokapituli kiisti. Teologian tohtori Anssi Simojoki totesi, että juuri nyt kansankirkon johdolla olisi hyvä tilaisuus asialliseen keskusteluun, kun sillä oli ”vastassaan” kirkkoon ja teologiaan

vakavasti suhtautuva, asioihin perehtynyt joukko, joka ei rettelöinyt eikä ajanut ideologiaa. Samalla tämä joukko edusti huomattavaa osaa kirkkokansasta. Kunnan keskustelua kansankirkon johdon kanssa odotettiin turhaan. Vähitellen selvisi, että tie kansankirkon yhteydessä tai sen ääriellä on kuljettu loppuun. Ei ollut enää realistista odottaa, että kirkko avaisi ovet vakavalle teologiselle keskustelulle. Kirkko oli siirtynyt teologiasta hallintodiktatuuriin.

Omasta puolestani käsitin, että kaikki rakentavat vaikuttamismahdollisuudet kansankirkossa olivat ainakin minun kohdallani käyneet mahdottomiksi. Erosin Suomen kansankirkosta 19.12.2015 raskain sydämin, mutta samalla tietäen, että kuulun nyt tunnustukselliseen kirkkoon, jonka johtoon minut oli asetettu.

Hiippakunnasta kirkoksi

Alkuvuosina Lähetyshiippakunta ymmärsi itsensä ”kirkollisena rakenteena” jollakin tavalla vielä kansankirkon liepeillä. Kysymys oli kuitenkin todellisista seurakunnista, joiden ei ollut enää mahdollista saada pastoreita itselleen kansankirkon puitteissa. Omaa kirkkojärjestystä laadittaessa ja keskusteluissa myös ulkomaalaisten sisarkirkkojen kanssa tuli lopulta selväksi, että Lähetyshiippakunta on luterilainen kirkko Suomessa. Se on tietenkin osa maailmanlaajuisista kristikuntaa ja kuuluu osaltaan Suomen evankelis-luterilaiseen kristillisyyteen. Lähetyshiippakunnalla on omat, kirkolle välttämättömät rakenteet ja päätöselimet, piispa, papisto, seurakunnat hallintoineen, hiippakunnan hallinto ja hiippakuntajärjestys. Lisäksi sillä on oma talous, joka on vuosi vuodelta kasvanut jäsenistön ja seurakuntien lisääntymisen mukaan. Hiippakunta ei ole riippuvainen ulkopuolisista varoista ja tulolähteistä. Se ei tarvitse toiminnassaan ulkopuolisten lupaa, vaan on vapaa seuraamaan luterilaista tunnustusta. Pappien kutsumista varten Lähetyshiippakunnalla on oma koeteltu käytäntö ja jatkokoulutus.

Lähetyshiippakunta ei ole hakenut virallista uskonto- tai kirkkokunnan asemaa. Se on toistaiseksi valinnut mahdollisimman kevyen, laillisen järjestäytymismuodon. Suhde valtioon ei tosin ole vähäpätöinen seikka, mutta kirkon tekevät kirkoksi ns. kirkon tuntomerkit

(notae ecclesiae): *Jumalan sana, pyhä kaste, pyhä ehtoollinen, avainten valta, paimenvirka, julkinen jumalanpalvelus ja pyhä risti*, jota kristityt kantavat seuratuksessaan Vapahtajaa.

Seurakuntien paimenena

Hiippakunta, sen hallinto, pastorit ja piispa ovat olemassa seurakuntia varten. Ensimmäinen piispanvierailuni oli Oulussa pian vihkimyksen jälkeen. Viikon vanhana piispana tapasin Oulun, Rovaniemen ja Sodankylän seurakunnat. Vastaanotto oli sydämellinen. Oulun hiippakunnan emeritus piispa Olavi Rimpiläinen rouvineen oli kutsunut pastori Janne Koskelan ja minut kotiinsa. Sain monta rohkaisun ja neuvon sanaa tältä patriarkalta, joka kuului Luther-säätiön ja Lähetyshiippakunnan tukijoihin heti alusta saakka.

Ensimmäisenä virkavuoteni ja vv. 2014—2015 pyrin vierailemaan mahdollisimman usein seurakunnissa. Noina vuosina laskujeni mukaan piispanmessuja oli keskimäärin noin kaksi kuukaudessa. Käynnit eivät tuntuneet raskailta, sillä kaikkialla oltiin kiinnostuneita. Melko tiuha tahti jatkui muinakin vuosina ja vuosien varrella tulin käyneeksi melkein kaikissa Lähetyshiippakunnan seurakunnissa, useimmissa enemmän kuin kerran, joissakin jopa neljä ja viisikin kertaa.

Seurakuntavierailuihin on liittynyt aina piispanmessu, jossa olen saarnannut. Seurakuntaneuvoston kokous on yleensä järjestetty niin, että olen voinut perehtyä seurakunnan kysymyksiin. Tärkeitä ovat olleet myös kirkkokahvien yhteyteen järjestetyt kyselytuokiot. Piispanvierailut olivat yleensä iloisia ja vapautuneita tapahtumia, mutta tietty juhlallisuus merkitsi sitä, että seurakuntien ongelmia ei niissä varsinaisesti tuotu selvitettäväksi.

Jokainen seurakunta on tietenkin omalla tavallaan erityinen: joissakin on paljon vanhoja jäseniä, joissakin perheitä ja lapsia, jne. Esimerkiksi Joensuun seurakunnan erikoisuus on teologisen tiedekunnan opiskelijajoukko, jolle järjestettiin aina käyntini yhteydessä maanantaina pieni teologinen seminaari.

Lähetyshiippakunnan perusti 25 tunnustuksellista seurakuntaa, joihin on liittynyt 14 uutta seurakuntaa ja lisäksi 6 messuyhteisöä, joiden voi toivoa järjestäytyvän seurakunniksi lähivuosien aikana.

Hiippakuntaneuvosto ja konsistori

Lähetyshiippakunnan toiminnasta vastaa hiippakuntaneuvosto, jonka jäsenistö valitaan hiippakuntakokouksessa eri seurakuntien jäsenistä. Sen puheenjohtajana toimii piispa. Hiippakuntaneuvosto kokoontuu muutaman kerran vuodessa. Neuvosto päättää mm. uusien seurakuntien hyväksymisestä hiippakunnan jäseniksi. Neuvoston istunnot olivat erinomainen tilaisuus keskustella ja päättää yhteisistä asioista maallikkoedustajien kanssa. Sen jäsenenä on myös naisia, joita ei tietenkään pappien kokouksissa ole.

Piispa on myös konsistorin puheenjohtaja. Konsistorin osaksi tuli usean suuren teologisen tai myös pastoraalisen ongelman käsitteilyä. Näistä mainitsen esimerkkinä lasten ehtoollisen. Alusta pitäen seurakunnissa oli erilaisia käytäntöjä ja näkemyseroja lasten osallistumisesta ehtoolliselle. Asiasta keskusteltiin usein – ei ainoastaan konsistorissa, mutta siellä se tuli lopulta päätettäväksi. Pidín yhteistä päätöstämme, joka ei syntynyt hetkessä, suoranaisena johdatuksena, sillä se hyväksyttiin lopulta yksimielisesti. Lapsille (8-12 v.) tulee seurakunnan toimesta antaa ehtoollisopetusta, jonka jälkeen he pääsevät ensimmäiselle ehtoolliselle vanhempiensa kanssa. Vanhemmat saavat kuitenkin päättää asiasta omien lastensa kohdalla. Konfirmoidut nuoret saavat sitten osallistua itsenäisesti seurakunnan muitten jäsenten tavoin ehtoolliselle.

Lähetyshiippakunta on osa suomalaista yhteiskuntaa, josta se kutsuu ihmisiä uskoon ja seurakunnan jäsenyyteen. Se merkitsee, että yhteiskunnan rikkinäisyys näkyy seurakunnissa. Juuri hengellisessä ja moraalisessakin hädässä olevia vartenhan seurakunnat ovat olemassa. Avioliitto- ja avioerokysymykset eivät tule vähenemään seurakunnissamme. Konsistori on toiminut pastorien tukena valmistamalla pastoraalisia neuvoja ja ohjeita näissä kysymyksissä.

Ilo oli olla konsistorissa hyväksymässä kirkkomme peruskirjoja Katekismusta ja Luterilaisia virsiä.

Suomen Luther-säätiön hallitus

Suomen Luther-säätiö perustettiin v. 1999. Sen tarkoituksena on tunnustuksellisten jumalanpalvelusyhteisöjen perustaminen ja toiminnan tukeminen. Piispa Olavi Rimpiläinen vihki Juhana Pohjolan papiksi joulukuussa 1999 Luther-säätiön palvelukseen. Säätiö-muoto ei ole tarkoitettu seurakuntien hengelliseen johtamiseen, siksi yhteisöt perustivat Lähetyshiippakunnan, kun yhteisöjen/seurakuntien määrä oli kasvanut 25:ksi v. 2013. Säätiölle jäivät taloudellisista ja laillisista, erityisesti työnantajalle kuuluvista asioista vastaaminen.

Säätiön ja Lähetyshiippakunnan yhteistyölle on tärkeätä, että seurakuntien ja varsinkin pastoreiden asioista päättämässä ovat seurakuntiemme elämässä mukana olevat henkilöt. Ensimmäisen puheenjohtajan teol.lis. Simo Kivirannan kuoleman (v. 2004) jälkeen, on Luther-säätiön puheenjohtajana toiminut yhteiskuntaamme hyvin perehtynyt ja Helsingin Pyhän Markuksen luterilaisen seurakunnan elämässä vahvasti mukana oleva dosentti Raimo Savolainen. Hiippakunnan piispan jäsenyys säätiön hallituksessa on tietenkin luonnollista, ja jatkuvuudelle on eduksi, että jäsenyys ei pääty piispuuskauden päättymiseen.

Pastor pastorum

Pastorien pastorina minun mieluinen tehtäväni oli pitää yhteyttä hiippakuntamme pappeihin. Papin ja piispan virka on armolahja. Sain kokea sen useinkin. Ensinnäkin pappien oli ilmeisen luonnollista kääntyä puoleeni erilaisissa kysymyksissä, joihin yleensä asiaa yhdessä käsiteltyämme löysimme ratkaisun. Jumala antoi tällä tavalla meille yhteisesti viisautta asioissa, jotka saattoivat aluksi tuntua melkein ratkaisemattomilta. Ikäni oli yleensä asialle eduksi. Ovathan melkein kaikki pappimme minua ainakin sukupolvea nuorempia, ja asiaansa vakavasti suhtautuva pappi osaa arvostaa vanhemman polven kokemusten tuomaa viisautta, vaikka se ei erehtymätöntä olekaan.

Olen päässyt tapaamaan pappeja seurakuntavierailujen yhteydessä ja vuosittaisilla työntekijäpäivillä ja eri alueittemme pappien päivillä. Lisäksi monet heistä ovat olleet kanssani erilaisissa työryhmissä, joissa on käsitelty niin teologisia kuin käytännöllisiäkin kysymyksiä.

Piispana olin varsinkin hiippakuntamme hengellisestä johtamisesta vastuussa. Tässä minulla oli tukenani aluerovastit, joiden vastuulla oli omien seurakuntiensa lisäksi tietty määrä seurakuntia ja pastoreita omalla alueellaan. Erityisesti ja ratkaisevasti tukenani oli hiippakuntadekaani, pastori ja teologian tohtori Juhana Pohjola. Hän tunsi hiippakuntamme asiat jo Luther-säätiön perustamisesta asti, ja oli hoitanut seurakuntien ja pastoreitten asioita uutterasti jo paljon ennen kuin minun virkakauteni oli alkanut. En olisi voinut toivoa itselleni pätevämpää työtoveria ja kumppania.

Muutama vuosi sitten Kirkon tutkimuskeskuksen työntekijä kirjoitti Kotimaa-lehdessä, että Lähetyshiippakunnassa vallitsee pelko. Tämä tutkija ei varmasti ole ollut ainoillakaan pappiemme päivillä. Päivillä on aina hartaushetkien, esitelmien ja alustusten lisäksi paljon keskustelua. Olen pitänyt elintärkeänä sitä, että pastorimme voivat keskustella vapaasti silloinkin, kun käsitykset ovat erilaisia. Mikään ei ole niin tappavaa teologiassa, kuin sosiaalinen pakko. Vain sellainen vakaumus, joka on syntynyt ja selkiintynyt vapaudessa, on minkään arvoinen. Pappimme ovat tietenkin edeltä käsin sitoutuneet luterilaiseen tunnustukseen, mutta elämässä ja teologiassa on paljon sellaista, mistä eivät tunnustuskirjat puhu ja mistä tulee keskustella ilman pelkoa ja pakkoa. Oma käsitykseni on, että joukossamme todellakin on tilaa vapaalle ja vakavalle teologian tekemiselle ja vakaumuksen muodostumiselle. Sitä paitsi päivillämme vallitsee aina hyvä, iloinen mieli ja huumori, pelosta ei ole tietoaakaan.

Ordinaatiot – papiksi vihkimiset

Jeesuksen kehotuksen mukaisesti rukoilemme aina uusia työmiehiä Jumalan elopelloille. Konkreettisina rukousvastauksina ovat olleet kaikki vapaaehtoiset seurakuntalaiset eri tehtävissä, joita ilman seurakuntaelämä on yksinkertaisesti mahdotonta. Erityisinä rukousvas-

tauksina ovat myös uudet papit, jotka olen saanut ordinoida, vihkiä papin virkaan.

Heti piispan vaalin jälkeen, minulle soitti muuan vanha tuttavani, pitkään kansankirkossa palvellut. Hänen huolensa oli, että Lähetyshiippakunta on luvannut nuorille teologeille liian paljon. Nämä eivät ehkä ymmärrä, mihin ovat ryhtyneet. Pystyykö Lähetyshiippakunta pitämään heistä huolta ja esimerkiksi maksamaan heidän palkkansa ajallaan. Tuttavani piti meitä vanhempaan polveen kuuluvia vastuuttomina. Myönnän, että tämä oli ollut minunkin huolenani kymmentä vuotta aikaisemmin, jolloin Luther-säätiön yhteydessä oli vain muutama ”yhteisö” ja pappi. Enemmän kuin huoli taloudesta, minua painoi koko toiminnan mahdollinen hajanaisuus ja epämääräisyys. En ollut Suomessa, enkä siksi oikein perillä uuden säätiön perustasta ja asemasta. Istanbulissa kävellessäni aamuisin muutaman kilometrin matkan kodistamme sikäläisen kirkkomme toimistolle ja illalla takaisin, ehdin kuunnella internetistä tallettamiani saarnoja. Vähitellen luottamukseni kasvoi: kuulosti todellakin siltä, että toiminnan pohjana oli Jumalan sanan vankka tuntemus ja raitis suhde niin hengellisiin kuin maallisiin asioihin. Ennen kaikkea kiitin Jumalaa siitä, että Suomessa vielä julistetaan selkeää lakia ja varsinkin vapaata evankeliumia syntien anteeksiannosta.

Jos en olisi ollut vakuuttunut siitä, että hiippakunnan perustaminen oli perusteltua ja seurakuntien elämän jatkuminen hengellisesti vahvalla pohjalla, en olisi tietenkään uskaltanut vihkiä yhtäkään pappia seurakuntiimme. Papin virkaan ja toimeen saa kyllä haluta ja pyrkiä, mutta papiksi ei saa ryhtyä, muuten kuin kutsuttuna ja oikeassa järjestyksessä. Toiset lopulta päättävät pyrkijän ja kutsutun sopivuudesta. Tämä on papille itselleen äärimmäisen tärkeä seikka. Hänen täytyy ensiksikin voida luottaa siihen, että seurakunta ja kirkko, joka hänet vihkiä ja asettaa virkaan, tekee sen Jumalan sanan mukaisesti. Juuri tästä syystä ei kansankirkkoon ole voinut enää luottaa; sehän ei enää pidä apostolisia kriteereitä sitovina. Kansankirkon ordinaatio ei anna virassa tarvittavaa luottavaisuutta: en ole itse kutsunut itseäni, vaan minut on kutsuttu Jumalan sanan mukaisesti. Toiseksi papin tulee muistaa, että virka ei ole hänen, vaan Jumalan. Pappi on kutsuttu

paimen, jonka tehtävänä on paimentaa ”minun karitsoitani”, ei jakaa omia ajatuksiaan ja mahdollisia viisauksiaan.

Olin tietenkin yhtä lailla kaikkien pastoriemme pastori, mutta erityisen ilo oli nähdä, miten ne miehet, jotka sain vihkiä virkaan, edistivät ja kasvoivat seurakuntiensa paimenina.

Nämä miehet sain piispana vihkiä pyhään virkaan (ordinaation vuosi nimien edellä):

2014:	<i>Otto Granlund, Marko Kailasmaa, Antti Leinonen, Samuli Siikavirta</i>
2015:	<i>Hannu Kantoluoto, Harri Lammi, Pekka Puustinen, Ilkka Pöyry, Jussi Halonen</i>
2016:	<i>Joni Ahonen, Jukka Peranto, Mohamed Gurban (Etiopiassa)</i>
2017:	<i>Sergei Zaikin</i>
2018:	<i>Eero Kaumi, Timo Marttinen, Tuomas Salo, Mika Tervakangas</i>
2019:	<i>Aki Lahti</i>
2020:	<i>Jarno Gummerus, Tuomo Simojoki</i>
2021:	<i>Sami Salo</i>

Tämän lisäksi emerituspiispamme Matti Väisänen vihki Juuso Mäki-sen v. 2017 ollessani sairaana.

2010 vihin Ville Typön papiksi ollessani Istanbulin luterilaisen kirkon johtavana pappina. Tammikuusta 2019 Ville on ollut Seinäjoen Luukkaan luterilaisen seurakunnan pastori ja vuodesta 2021 aluerovasti.

Suomen pastoraali-instituutti (Supi) toimii tulevien pastoreitten pastoraalikoulutuksessa. Kurssit kestävät 2-3 vuotta. Sekä yhteiset viikonloppuseminaarit että etäopetus, kirjatentit, luennot ja esseeit eri aineista järjestetään niin, että opiskelu on mahdollista muun elämän ohella. Olen osallistunut tähän teol. tri Jari Kekäleen johtamaan koulutukseen ja päässyt tutustumaan niihin miehiin, joista on tullut tai vielä tulee pappeja Lähetysshiippakunnan seurakuntiin.

Suhteet suomalaisiin järjestöihin ja kirkkoihin

Lähetysshiippakunnan seurakuntiin on tullut jäseniä eri järjestöistä ja piireistä. Lähetysshiippakunta ei ole järjestöjen ”kilpailija”, sillä se ei ole herätysliike eikä lähetys- tai evankelioimisjärjestö. Järjestöjen suhde Lähetysshiippakuntaan ei ole aivan yksinkertainen. Henkilötasolla ovat ystävälliset suhteet yleensä säilyneet, ja niitä on aivan tietoisesti-kin pidetty yllä molemmin puolin. Esimerkiksi Suomen ev. lut. Kansanlähetysten (SEKL) johto kutsui Lähetysshiippakunnan keskinäisiin neuvotteluihin piispuuteni alkupuolella. Tapaamisia oli muutama. Myös Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen (SLEY) johtajien kanssa on hiippakunnan johto tavannut vuosittain. Länsi-Suomen rukoilevaiset pyysivät minua kirjoittamaan lehteensä joulukirjoituksen ja puhumaan heidän nuorilleen. Henkilökohtaiset suhteet rukoilevaisiin jatkuvat edelleen.

Järjestöjen ongelma Lähetysshiippakuntaan nähden on suhde kansankirkkoon. Niiden toiminta sellaisessa muodossa, kuin se nyt on, ei ole mahdollista ilman kansankirkon suosiota, jonka kovin läheinen suhde Lähetysshiippakuntaan voisi vaarantaa.

Suomen ortodoksikirkon piispoista arkkipiispa Leo ja piispa Arseni kutsuivat kumpikin keskustelemaan kirkollisesta tilanteesta. Ortodoksien suhde luterilaiseen kansankirkkoon ei ole yksinkertainen: toisaalta puhutaan ekumeniasta ja toisaalta ”luterilaiset” tekevät päätöksillään ekumeenisen lähentymisen vaikeaksi. Tällä tarkoitettiin erityisesti naispappeutta ja homoliittojen siunaamista. Lähetysshiippakunnan jotkin seurakunnat (erit. Joensuu) saivat useita vuosia käyttää ortodoksikirkon tiloja jumalanpalveluksiin.

Tarkoitukseni oli jatkaa yhteydenpitoa ortodokseihin ja avata yhteydet myös roomalaiskatolisiin, mutta ne jäävät tulevan piispan ja konsistorin asioiksi. Pidän tärkeänä, että kristityt ovat yhteydessä toisiinsa. En kuvittele, että voimme poistaa kaikkia, edes merkittäviä eroja kirkkokuntien opeissa, mutta on tärkeätä, että tässä maailmassa ja sen vastatuulissa kristityt kuuluvat samalle puolelle kaikista eroistaan huolimatta. Näiivi ekumenia, jossa hyvät henkilökohtaiset suhteet ovat pääasia, ei johda mihinkään kestävään. Emme ole olleet

etsimässä tietä kirkkounioniin, vaan yhteyttä kristittyihin veljiin.

Yhteytemme Suomen evankelisluterilaiseen Seurakuntaliittoon alkoi pian Lähetyshiippakunnan perustamisen jälkeen. Seurakuntaliiton johtaja pastori Seppo Salo olikin monille Lähetyshiippakunnassa tuttu. Säännölliset tapaamiset ja perusteelliset teologiset keskustelut antoivat selvän käsityksen siitä, että tunnustamme samaa luterilaista uskoa. Seurakuntaliiton historia alkoi jo 1920-luvulla, joten sillä oli oma kokemuksensa ja käsityksensä siitä, mitä tunnustukseen pitäytyminen Suomessa on merkinnyt ja merkitsee.

Suomen tunnustuksellinen luterilaisen Kirkon papisto oli Lähetyshiippakunnalle tuttu. Henkilökohtaiset ystävyysuhteet olivat merkittäviä. STLK järjesti huoneistossaan Fabianinkadulla, Helsingissä tilaisuuden, jossa keskustelimme teologisista kysymyksistä.

Kansainvälisiä kirkkoyhteyksiä

Lähetyshiippakunta on jo ennen perustamistaan ollut tiiviissä yhteydessä erityisesti pohjoismaisten sisarhiippakuntien kanssa. Luther-säätiön seurakunnat olivat osa Ruotsin ja Suomen Mission-sprovinssia ja Matti Väisänen oli yksi sen püsöista. Siksi on ollut luonnollista, että yhteydet Ruotsiin ja Norjaan ovat jatkuneet. Maittemme kirkkohistoriassa on paljon yhtäläisyyksiä. Kansankirkkojemme akuutti maallistuminen on aiheuttanut kansoissamme hengellisen hätätilan, joka on johtanut kansankirkoista riippumattomien seurakuntien ja hiippakuntien perustamiseen. Pohjoismaisten sisarhiippakuntiemme piispat, Ruotsin Roland Gustafsson ja Norjan Thor Henrik With olivat avustamassa piispa Matti Väisästä, kun minut vihittiin virkaani.

Korona-vuosiin asti tapasimme ruotsalaisten ja norjalaisten kanssa kahdesti vuodessa. Marraskuussa 2015 Lähetyshiippakunnan hiippakuntakokouksen yhteydessä allekirjoitettiin asiakirja, jossa sovimme kirkkoyhteydestä, jonka olimme yhteisissä neuvotteluissa todenneet.

Kirjoitin blogissani syksyllä 2020 kirkkoyhteydestä:

Kirkkoyhteys merkitsee enemmän kuin vain ystävälliset suhteet. Kirkkoyhteys todetaan ja sovitaan itsenäisten kirkkojen välillä. Se ei ole kirkkojen liitto eikä kirkkojen yhdistyminen. Kirkkoyhteydessä molemmat osapuolet pysyvät itsenäisinä eivätkä ne muuta oppejansa eivätkä sääntöjensä yhteyden takia. Kysymys on samaa uskoa tunnustavien kirkkojen saarnatuoli- ja alttariyhteydestä. Kirkot tunnustavat toistensa pappisviran ja sakramentit. Ne voivat kutsua toistensa pappeja palvelemaan seurakunnissaan ja viettää yhteistä ehtoollista aivan kuin omien jäsentensäkin kanssa.

Huhtikuussa 2016 oli koolla Helsingissä pohjoismaisten tunnustussellisten hiippakuntien edustajien lisäksi Saksan itsenäisen luterilaisen kirkon (SELK) ja Englannin luterilaisen kirkon (ELCE) johtavia teologeja. Kohta kohdalta käsiteltiin tunnustustemme pääkohdat. Vaikka lähtökohta keskusteluille oli luottamus, oli kuitenkin tärkeitä, ettei tyydytty vain pinnalliseen yhteisymmärrykseen. Tässä noudatettiin Yksimielisyyden ohjeen ajatusta:

... jottei yhteisten sanontojen taakse jäisi mitään eroja piiloon, me olemme esittäneet selkeän ... esityksen erikseen kaikista keskeisistä ja tärkeimmistä opinkohdista, jotka näihin aikoihin ovat joutuneet kiistan kohteiksi. Näin sekä aikalaiset että jälkeentulevat saavat varman ja julkisen todistuksen siitä, mikä on nyt ja vasta kirkkojemme yksimielinen käsitys näistä opinkohdista ...

Tapaamisen tuloksena oli selkeä kirjallinen yhteisymmärrys, jota myöhemmin käytettiin konkreettisten neuvottelujen pohjana sekä Kanan (LCC), Englannin (ELCE) että Saksan (SELK) kirkkojen kanssa, samoin myöhemmin Kansainvälisen luterilaisen neuvoston (ILC) jäsenyyttä haettaessa.

Lähetyshiippakunta pyrkii sopimaan kirkkoyhteyden varsinaisesti vain sellaisiin luterilaisiin kirkkoihin, joiden kanssa se on käytännössä tekemisissä, esimerkiksi opetus- ja lähetystyössä. Kirkkoyhteydestä sovitaan huolella ja siihen suhtaudutaan vakavasti. Asia vaatii aikaa ja henkilöresursseja. Kirkoilla voi olla hyvät suhteet, vaikka varsinaista kirkkoyhteyttä ei olisi sovittukaan.

Lähetyshiippakunta on ollut Kanadan luterilaisen kirkon (LCC) kanssa yhteistyössä Ukrainassa ja Kambodzhassa sekä lähettämällä LCC:n seminaariin yhden Lähetyshiippakunnan papeista pastori Esko Murron professoriksi neljäksi vuodeksi. Kirkollinen yhteys todettiin keskusteluissa kesällä 2017 ja allekirjoitettiin talvella Winnipegissä 2018. Lähetyshiippakunnan hiippakuntakokous hyväksyi kirkkoyhteyden kokouksessaan marraskuussa 2018.

Saksan SELK:llä on oma, pitkä historiansa, johon liittyy uskollisuutta totuudelle ankarienkin vainojen keskellä, erityisesti 1800-luvun alkupuolella. Silloin Saksan eri maakirkoista irtaantui lukuisia seurakuntia omaksi vapaaksi, tunnustukselliseksi luterilaiseksi kirkoksi. SELK:lla on noin 200 seurakuntaa ja oma pappisseminaari. Toukokuussa 2019 SELK:n kirkolliskokous totesi ja omasta puolestaan sopi kirkkoyhteydestä Lähetyshiippakunnan kanssa, minkä Lähetyshiippakunnan hiippakuntakokous vahvisti marraskuussa 2019.

Myös Englannin ev.lut. kirkon (ELCE) kanssa vahvistettiin kirkkoyhteys 2019 Lähetyshiippakunnan hiippakuntakokouksessa. Englantilaiset olivat omassa kirkolliskokouksessaan päättäneet asian puolestaan syyskuussa. Englannin kirkolla on yli satavuotinen historia. Kuten SELK:illä Saksassa, on myös ELCE:n seurakunnilla yleensä omat kirkkorakennukset. Seurakuntia on 14 eri puolilla Englantia.

International Lutheran Council (ILC) on maailmanlaaja tunnustuksellisten luterilaisen kirkkojen yhteistyö- ja yhteydenpitoelin. Sen yli 50 jäsenkirkkoa yhdistää varaukseton luottamus Raamattuun Jumalan sanana ja luterilaiseen tunnustukseen sen oikeana selityksenä.

Lähetyshiippakunta hyväksyttiin Kansainvälisen luterilaisen neuvoston (ILC) jäseneksi Antwerpenissa 25.—28.9. 2018 pidetyssä ILC:n maailmankonferenssissa. Antwerpeniin oli kokoontuneina kirkonjohtajia, jotka edustivat lähes 20 miljoonaa luterilaista ympäri maailmaa. ILC:n jäsenyys on merkittävä askel Lähetyshiippakunnalle. Jäsenyyttä edelsivät monet yhteiset tapaamiset kansainvälisten konferenssien yhteydessä. Lähetyshiippakunta on nyt tunnustettu kirkko tunnustuksellisten luterilaisten kirkkojen joukossa.

Pohjois-amerikkalainen Lutheran Church Missouri Synod (LCMS) on ollut ILC:n keskeinen vaikuttaja ja tuki. Missouri Synodi on ollut tunnettu suomalaisille luterilaisille jo vuosikymmenien ajan. Sen kannanottoja on arvostettu ja arvosteltu. Sen vahvuutena on ollut pitäytyminen Raamattuun ja luterilaiseen tunnustukseen ajanhengen muutovirtauksia vastaan.

Marraskuussa 2020 Lähetyshiippakunnan hiippakuntakokous päätti yksimielisesti solmia kirkkoyhteyden Missouri-synodin kanssa. LCMS:n presidentti Matthew Harrison oli kuukausia aikaisemmin ilmoittanut oman kirkkonsa myönteisestä päätöksestä.

Missouri Synodin koko (yli 6000 seurakuntaa ja 2 miljoonaa jäsentä), historia ja sen monenlaiset voimavarat (10 yliopistoa, 2 pappisseminariaa, laaja lähetystyö, talous) tekevät suhteesta erityisen. On esitetty kysymys, pystyykö Lhpk säilyttämään itsenäisyytensä näin suuren ”sisaren” rinnalla. Huoli on ymmärrettävä, mutta kirkkoyhteyden luonne ei ole sellainen, että siinä toinen määräisi tai hallitsisi toista. Lähetyshiippakuntaa ei ole velvoitettu allekirjoittamaan ylimääräisiä dokumentteja ja päätöslauselmia, joita kirkot historiansa aikana ovat tehneet. Yhteys perustuu Raamattuun ja luterilaisiin tunnustuskirjoihin. Myöskään Lhpk ei ole esittänyt vaatimuksia Missouri-synodille. Kirkkoyhteys ei merkitse taloudellista vastuuta toinen toisistaan eikä sitoutumista toisen päätöksiin. Neuvotteluissa Lhpk on tehnyt selväksi, että se on taloudellisesti itsenäinen eikä ole hakemassa LCMS:l-tä taloudellista tukea.

Kirkkoyhteydestä sopiminen ja sen edellytyksien selvittäminen tekee yhteistyön kirkkojen kesken yksinkertaisemmaksi ja ”läpinäkyväksi”. Se mahdollistaa myös seurakuntien ja seurakuntalaisten kanssakäymisen yli maan rajojen. Se on myös osoitus siitä, että Lähetyshiippakunta tunnustetaan kirkkona myös maailmalla.

Lähetyshiippakunnan yhteydet luterilaisiin kirkkoihin ja erityisesti myös ILC:iin eivät syntyneet itsestään. Kirkkoyhteyden toteamista edelsivät monet tapaamiset konferensseissa eri puolilla maailmaa. Koska olin Lähetyshiippakunnan ensimmäinen piispa, kirkkoyhteyksistä sopiminen ja eri kirkkoihin tutustuminen ja oli huomattava osa

omaa työtäni. Missouri-synodin Fort Waynen teologinen seminaari päätti v. 2018 yllättäen antaa minulle kunniatohtorin arvon. Se oli tietenkin tarkoitettu rohkaisuksi ja tunnustukseksi koko Lähetyshiippakunnalle.

Yhteydet lähetystyössä

Luther-säätiön seurakunnissa alettiin melko varhain käyttää nimeä ”Lähetyshiippakunta”, vaikka oli muitakin ehdotuksia. Nimi vakiintui ja vahvistettiin aikanaan. Ei kuitenkaan ollut kysymys uuden lähetysjärjetön perustamisesta. Nimi ilmaisi käsityksen siitä, että evankeliumi on tarkoitettu julistettavan jatkuvana ilosanomana Kristuksesta niin kotimaassa kuin maailmallakin. Lähetyshiippakunnan tuli olla osa tätä Jumalan lähetystä.

Ulkolähetys on tärkeä osa kirkon toimintaa. Kansankirkon puitteissa oli totuttu siihen, että toimintatilat ja jopa henkilökunta on käytettävissä korvauksetta. Kaikki omat varat voidaan kohdistaa itse toimintaan. Koska Lähetyshiippakunnan toiminnan rahoittavat seurakuntalaiset itse, on tilanne uusi. Ensin on hoidettava oma seurakunta siihen kuntoon, että se pystyy tukemaan hiippakunnan uusia, taloudellisesti vielä heikkoja seurakuntia, kunnes nekin pystyvät tukemaan toisia. Sitten yhteisiä varoja voidaan käyttää myös ulkolähetykseen.

Klassinen ulkolähetysten malli, jossa työntekijöitä lähetetään perheineen lähetysmaihin, on hyvin kallis. Ei riitä, että lähetetään yksi työntekijä, jos työllä on tarkoitus olla tulevaisuutta. Tarvitaan useampi työntekijä, joista monilla on perhe, ja heidät on lähetettävä moneksi vuodeksi. Tämä malli on Lähetyshiippakunnalle mahdoton toteuttaa. Koska esimerkiksi Afrikassa on paljon elinvoimaisia nuoria kirkkoja, on tarkoituksenmukaista, että sikäläiset itse toimivat lähetteinä. Näiden kirkkojen suuri puute on pastoreista ja erityisesti heidän opettajistaan. Lähetyshiippakunta onkin nähnyt tässä sille sopivan työmuodon.

On melko yksinkertaista lähettää pastoreitamme uusien kirkkojen seminaareihin pitämään kahden tai neljän viikon kursseja. Tästä onkin

jo kokemuksia Ukrainassa, Keniassa, Sambiassa, Sudanissa ja Japanissa. Viimeisten parin koronavuoden keskeytyksen jälkeen voimme toivoa opetustoiminnan lähtevän käyntiin. Ei ainoastaan Afrikassa, vaan myös Kauko-idässä on tarvetta teologiseen koulutukseen. Kamboodzassa Jarai-heimon keskellä olevien luterilaisten seurakuntien pappispula on huutava.

Lähetys kotimaassa

Lähetyskenttä on tullut keskellemme maahanmuuttajien muodossa. Heidät on monessa seurakunnassa jo otettu huomioon ja useita on kasteen kautta otettu kirkon jäseniksi. Lähetysshiippakunnan jäsenistössä on monenlaista kielitaitoa ja eri uskontojen tuntemusta, jotka ovat avuksi tälle kutsuvalle toiminnalle.

Kun kansamme kristillinen tieto ja sen mukana viimeisetkin yhtenäiskulttuurin piirteet katoavat, on evankelioimiselle, lähetykselle kotimaassa yhä suurempi tarve. Lähetysshiippakunta on ”lähetetty” oman, paljolti uskonottoman, agnostikko-kansamme keskelle. Jopa uuspankanuus leviää kaikkialla. ”Suuret, yhteiset kertomukset” eivät ole enää uusien sukupolvien omaisuutta. Olemme kansa, joka ei ”Joosefista mitään tiedä”.

Herra, älä ota keskuudestamme pois sanaasi. Anna ibanan evankeliumin Pojastasi Jeesuksesta Kristuksesta vielä kuulua kansassamme ja levitä täältä maan ääriin saakka. Amen

Kiitos

On vaikea kuvitella itselleen parempaa työympäristöä ja rohkaisevampia työtovereita kuin minulle oli suotu näiden reilun kahdeksan piispavuoteni aikana. Seurakunnissa on aina ollut ilo käydä. On ollut suuri armo olla Herran pöydässä uskonveljien ja -sisarien kanssa.

Soli Deo Gloria!

KATSO MINÄ NÄIN: TAIVAASSA OLI OVI AVOINNA¹

Pastori Markus Pöyry

Eräs ystävä kertoi minulle jokin aika sitten ihmeellisestä tapahtumasta Amerikassa. Hän kertoi, että pieni, 20 hengen luterilainen seurakunta, johon hän kuului, muuttui yhdessä päivässä megaseurakunnaksi. Megaseurakunnalla Yhdysvalloissa tarkoitetaan seurakuntaa, jonka sunnuntaijumalanpalvelukseen osallistuu yli 2000 henkeä. Täytyy myöntää, että vaikka minulle on opetettu, että uskollisuus vähässä on se, mitä pastori tavoittelee eikä menestystä, niin kiinnostus heräsi silti välittömästi. Siis yhden päivän aikana, ja vielä tunnusmerkkinen luterilainen seurakunta ja 2000 osallistujan raja helposti rikki! Silmät innosta palaen pyysin ystävääni kertomaan heti tarkemmin, mitä he siellä tekivät, jotta saivat noin paljon väkeä paikalle.

Näin ystäväni vastasi: ”Aamu alkoi ihan tavallisesti. Pastori toivotti väkeä tervetulleeksi kirkon ovelle. Hän ehti kysellä vanhan rouvan lonkkaleikkauksen onnistumisesta, ja pikkupojat kertoivat hänelle edellisillan kalansaaliistaan. Kaikki väki sai itsensä penkkeihin, vaikka erään viisilapsisen perheen nuorimmat taas kinastelivat siitä, kuka saa istua missäkin. Messun alkaessa ei vielä ollut mitään tavallisuudesta poikkeavaa havaittavissa. 18 henkeä meitä oli paikalla. Nivelvaivainen kanttorimme soitti vanhaa virttä, ja lähes joka nuotti osui kohdilleen. Mutta sitten paria minuuttia yli yhdentoista se tapahtui: Pastorimme lauloi alttarin edestä ”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” ja seurakunta vastasi väkevän aamenensa. Silloin yhtäkkiä täysin varoittamatta ovi aukesi ja väkeä alkoi vain tulvia sisään.

Serafit syöksyivät ensiksi kirkkosaliin. Niillä oli kuusi siipeä. Kahdella ne peittivät kasvonsa, kahdella jalkansa ja kahdella lensivät. Koko huoneemme tuli täyteen kirkkautta. Sitten saapuivat kerubit, jotka näyttivät sotureilta miekkoineen ja asettuivat ympäri salia. Niillä oli tapana osallistua väkevästi virsiemme veisuuseen ja ne huusivat aamenensa Raamatun lukukappaleisiin ja saarnaan. Eikä siinä vielä kaikki; yhtäkkiä oli joukossa tuhansia muita enkeleitä, ja heidän

¹ Raamattutunti Lähetyshiippakunnan kesäjuhlilla 31.7.2021 Loimaalla

kanssaan saapui lukematon joukko Kristuksessa poisnukkuneita pyhiä, jotka olivat kilvoituksensa jo kilvoitelleet ja juoksunsa päättäneet, mutta siellä he olivat, meidän seurakunnassamme. He liittivät veisuunsa meidän veisuuksiemme. Koko taivas oli keskellämme tai sitten me olimme keskellä taivasta.”

Taivaan avoin ovi jumalanpalveluksessa

Me katsomme tänään, mikä ovi tuolla pienessä seurakunnassa Amerikassa oikein aukesi. Ilmestyskirja puhuu meille siitä ovesta: ”Sen jälkeen minä näin, ja katso: taivaassa oli ovi avoinna, ja ensimmäinen ääni, jonka minä olin kuullut ikään kuin pasuunan puhuvan minulle, sanoi: ”Nouse ylös tänne” (Ilm. 4:1).

Johannes näki avoimen taivaan oven ja pääsi siitä sisään. Se ovi johti taivaan pyhäkköön, valtaistuinsaliin, jossa oli käynnissä jumalanpalvelus. Teurastettu, mutta elävä Karitsa, seisoi voittajana keskellä valtaistuinta halliten koko maailmanhistorian kulkua.

Meidän keskeisin kysymyksemme nyt on, että kuka voi tuosta Johanneksen näkemästä ovesta käydä sisään ja milloin? Hyvin usein selitetään, että tällaisesta ovesta ovat saaneet käydä sisälle ainoastaan Johannes ja pari muuta Vanhan testamentin profeettaa eikä muille ole tuollaista ovea auki. Tai sitten sanotaan, että vasta kerran kuoltuamme mekin voimme käydä tuosta ovesta sisään. Mutta molemmat vastaukset ovat väärin. Tämä ovi, josta Johannes kävi, on pääsy Jumalan läsnäoloon, taivaalliseen jumalanpalvelukseen enkelien ja kaikkien pyhien joukkoon. Se ei ole auki ainoastaan Johannekselle tai muille kristityille vasta kuoleman jälkeen tai Kristuksen palatessa, vaan se ovi on jo nyt auki ja siitä on pääsy sisään jumalanpalvelusta viettävällä seurakunnalla koko ajan.

Mistä tiedämme sen varmaksi? Johannes näkee siis taivaallisen jumalanpalveluksen valtaistuinsalissa. Hän näkee siellä Jumalaa ylisimmässä enkelit, joiden luku oli ”kymmenentuhatta kertaa kymmenentuhatta ja tuhat kertaa tuhat”. Samoin hän näkee Kristuksessa poisnukkuneiden sielut, valtaistuimella istujan ja teurastetun verisen

Karitsan valtaistuimen keskellä seisomassa. Hän kuulee laulettavan uutta virttä, joka puhuu Karitsan verestä. Johannes pääsi siis *näkemään* kaiken tämän. Mutta Heprealaiskirjeen kirjoittaja kertoo messuun kokoontuneelle seurakunnalle: ”Te *olette käyneet* Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö, taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhlijoukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö, joka on kaikkien Jumala, ja täydellisiksi tulleitten vanhurskasten henkien tykö, ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri” (Hepr. 12:22-24).

Näemme, että tässä on kyse samasta paikasta, johon Johannes pääsi käymään, sillä sekä Heprealaiskirjeen kirjoittaja että Johannes kertovat kymmenistä tuhansista enkeleistä, tuomarista/valtaistuimella istujasta, Jeesuksesta, verestä ja Kristuksessa nukkuneiden pyhien sieluista. Ja huomautkaamme, että heprealaiskirjeen kirjoittaja ei sano, että te tullette kerran vielä käymään sinne kuollessanne tai viimeisenä päivänä, vaan ”te olette käyneet”.

Jumalanpalvelusta viettävä seurakunta oli käynyt sisään samasta taivaan ovesta, josta Johannes kävi, mutta yksi olennainen ero Johanneksen kokemukseen oli. Johannes kertoo koko ajan siitä, mitä hän näkee, mutta Heprealaiskirje ei kerro seurakunnalle, että te olette nähneet taivaallisen Jerusalemin, kymmenet tuhannet enkelit ja vanhurskaat henget ja Jeesuksen, vaan te olette käyneet näiden luokse. Sen, minkä Heprealaiskirje ilmoittaa siis läsnä olevaksi todellisuudeksi, Johannes näkee. Eli Heprealaiskirjeessä seurakunnalle kerrotaan, mikä on se silmille näkymätön todellisuus, jonka luokse he ovat päässeet. He ovat käyneet sisään taivaan ovesta taivaalliseen jumalanpalvelukseen.

Siksi tuo yhden aamupäivän aikana Amerikassa tapahtunut pienen seurakunnan muuttuminen megaseurakunnaksi on ihme, joka tapahtuu meidänkin seurakuntiemme messussa joka pyhä. Kun sinä käyt sunnuntaina oman seurakuntasi jumalanpalvelukseen, auton navigaattori saattaa näyttää Loimaata, Seinäjokea tai Sodankylää – tai mikä oman seurakuntasi osoite onkaan – mutta kun messu alkaa,

Heprealaiskirjeen ja Ilmestyskirjan navigaattori Raamatussa ilmoittaa, että olet saapunut taivaalliseen Jerusalemiin, Siionin vuorelle, taivaan valtaistuinsaliin. Ympärille katsellessasi sinä saatat huokaista turhautuneena, että taaskin näin vähän väkeä, näin piskuinen lauma, mutta se ei ole totta: kirkko on tupaten täynnä, vaikket sitä näe. Sunnuntio saa kiittää onneaan, ettei hänelle näytetä, kuten Johannekselle, läsnä olevaa taivaan todellisuutta, sillä väkimäärän laskemisesta tulisi yhtä painajaista.

Kun me ehtoollisen vieton prefaatiossa veisaamme, että ”me laulamme sinulle ylistystä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa”, niin se on täyttä totta. Enkelit ja edesmenneet pyhät ovat siinä hetkessä yhtymässä meidän ylistykseemme Karitsalle. Raamatussa Sanctus, eli Pyhä Pyhä Pyhä-hymni esiintyy vain silloin, kun Jumalan taivaallinen valtaistuin on läsnä, ja juuri siksi se lauletaan meidän ehtoollisosiossamme, jossa Herra saapuu leipään ja viiniin alttarinsa valtaistuimelle.

Kun sinä tulet alttarille ehtoollispöytään, näet maljan, jossa on viiniä ja näet murretun leivän eikä mikään näytä ihmeelliseltä, mutta Herra sanoo sinulle: Sinä olet käynyt nyt uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

Eikö ole aika ihmeellistä, että sunnuntaiaamuna voit juoda kahvisi ja syödä aamiaisesi, pakata lapset autoon, ajaa kirkon pihalle ja käydä taivaan ovesta sisälle?

Jumalan pyhä nimi ja sana avaavat taivaan oven

Mikä messusta nyt tekee sen, että siinä taivaan ovi auki? Kristus itse, joka on sanassaan läsnä ja ehtoollispöydässä ruumiillisesti läsnä. Amerikkalainen ystäväni puhui oikein kertoessaan että kun Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen oli lausuttu, ovi aukesi.

Kun Mooses pyysi aikanaan saada nähdä Jumalan taivaallisen kirkkauden, Herran kasvot, mitä Jumala antoi hänelle? Hän kulki Moosesen ylitse ja lausui hänen ylitseen oman nimensä. Sillä Jumalan

pyhässä nimessä ja hänen sanassaan on pääsy Jumalan kirkkauteen. Pakanoilla oli kuvia, epäjumalapatsaita, joilla he tavoittelivat pääsyä jumalansa läsnäoloon, mutta Israelilla oli pyhiä sanoja ja pyhä nimi, joissa heillä oli todellinen ja varma pääsy elävän Jumalan tykö. Siksi meidän messumme alkaa sillä, että pastori lausuu seurakunnan ylitse ”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen”. Siinä aukeaa todella seurakunnalle pääsy Jumalan valtaistuimen eteen.

Kun Heprealaiskirjeen kirjoittaja on kuvannut tätä taivaan ihanaa todellisuutta, johon seurakunta on käynyt, hän heti perään vakavasti varoittaa: ”Katsokaa, ettette torju luotanne häntä, joka puhuu” (Hepr. 12:25). Miksi tästä piti varoittaa? Koska ilman Jumalan sanaa seurakunta menettää pääsyn taivaaseen. Siinä missä Siinain vuorella aikoinaan Jumalan ilmestyminen oli huipentunut siihen, kun Jumala puhui kymmenen käskyä kansalle, Heprealaiskirjeen kuvaus taivaallisesta Siionin vuoren jumalanpalveluksesta huipentuu siihen, kun Jeesuksen vihmontaveri puhuu. Ja mitä se puhuu? Vihmontaveri, joka alttarilta jaetaan, puhuu anteeksiantamusta. Heprealaiskirje varoittaa erityisen vakavasti torjumasta tätä puhujaa, koska taivas ei voi pysyä auki, ilman Jeesuksen sanoja, ilman sovituksen sanaa, ilman evankeliumia, joka julistetaan ja aterialla jaetaan.

Eräs teologi kertoi, että ollessaan kerran Skotlannissa häntä pyydettiin saarnaamaan Edinburghin katedraalissa. Kun hän astui suureen saarnatuoliin, tapahtui yhtäkkiä jotain täysin odottamatonta: tuntio laittoi saarnatuoliin johtavan oven kiinni saarnaajan perästä, ja sen jälkeen saarnaaja kuuli, miten avain kääntyi lukossa hänen takanaan. Saarnaaja tajusi tulleen lukituksi saarnatuoliin! Hänelle myöhemmin selvisi, että se on aina uskonpuhdistuksen ajoista asti ollut tuossa seurakunnassa tapana, että saarnaaja lukitaan saarnatuoliin ja hänet päästetään pois vasta, kunnes hän on saarnannut evankeliumin. Skotlannissa olivat näköjään ymmärtäneet, että vain Kristuksen sana, hänen verensä evankeliumi avaa taivaan oven seurakunnan eteen, ja siksi saarnaajaa ei päästetä pois saarnatuolistä, ennen kuin hän on päästänyt seurakunnan synneistä. Saarnatuolin uloskäynti pidetään lukittuna niin kauan, kunnes saarnaaja on avannut taivaan oven seurakunnalle.

Suljettu ovi Laodikean seurakunnassa

Tämä sama ovi, josta Johannes sai käydä sisään taivaalliseen jumalanpalvelukseen, esiintyy myös paria jaetta aiemmin Ilmestyskirjassa, kun Jeesus puhuttelee Laodikean seurakuntaa. Siellä se ovi on kuitenkin suljettu. Jeesus sanoo: ”Katso, minä seison ovella ja kolkutan; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kansani” (Ilm. 3:20). Tämä jae valitettavasti on usein ymmärretty niin, että Jeesus seisoo siinä kääntymättömän ihmisen sydämen ovella ja pyytää päästä sisään. Tämä kohta on kuitenkin viittaus jo Laulujen laulun kirjaan, jossa Sulhanen, eli Jumala, seisoo morsiamen, eli Israelin kansan, ovella (Laul. 5:2). Kääntymättömän ihmisen ongelma ei ole suljettu sydämen ovi, vaan kokonaan kuollut sydän. Ja kuolleet harvemmin tulevat avaamaan ovia. Laodikeassa Jeesus ei pyydä päästä kääntymättömän ihmisen sydämen ovesta sisään, vaan puhuu kristilliselle seurakunnalle ja pyytää päästä aterioimaan uudelleen sen seurakunnan kanssa. Tässä käytetään kaikista kreikan syömistä merkitsevista sanoista juuri sitä sanajuurta, jota Uusi testamentti käyttää Herran ateriesta, eli ehtoollisesta.

Miksi se ovi oli suljettu Laodikeassa? Laodikea oli ollut uskova seurakunta, mutta siellä uhkaavasti Jeesukselle, hänen sanalleen ja hänen evankeliumilleen ei ollut enää oikein kysyntää. Jeesus sanoo heille: ”Minä tiedän sinun tekosi. Sinä et ole kylmä etkä palava; oi, jospa olisit kylmä tai palava! Mutta nyt, koska olet penseä, etkä ole palava etkä kylmä, olen minä oksentava sinut suustani ulos. Sillä sinä sanot: Minä olen rikas, minä olen rikastunut enkä mitään tarvitse; etkä tiedä, että juuri sinä olet viheliäinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston” (Ilm. 3:15-17). Haaleuden, palavuuden ja kylmyyden helposti ajattelemme puhuvan innosta ja tunteista, ja äkkiä alamme mittailla hysteerisesti uskomme ja sydämemme lämpötilaa, että onko siellä riittävä into ja palo, ettei vain käy niin, että Jeesus oksentaa meidät suustamme ulos. Jeesus ei kuitenkaan sano, että minä tiedän sinun tunteesi, vaan minä tiedän sinun tekosi. ”Sinä olet penseä...sillä sinä sanot: minä olen rikas...enkä mitään tarvitse.” Haaleus on siis sen sanomista, etten mitään tarvitse. Jos Laodikean seurakunta olisi

ollut kuuma, se olisi kaivannut elävän veden virvoitusta Jeesukselta helteeseensä. Jos Laodikean seurakunta olisi ollut kylmä, se olisi kaivannut Pyhän Hengen tulta ja lämmintä vaatetta Jeesukselta ylleen kylmyyteensä. Mutta nyt se oli haalea, eli se ei kaivannut Jeesukselta yhtään mitään. Se oli tyytyväinen itseensä. Laodikean seurakunta luotti itseensä. Kokonainen Jumalan sana ei saanut siellä kaikua, kun sen varassa ei ollut koko seurakunnan elämä. Heillä oli muuta, johon turvata. Ehtoollista ei ehkä vietetty lainkaan, tai sitä ei toimitettu Herran asetuksen mukaan eikä sitä pidetty Herran todellisen ruumiin ja veren jakamisen paikkana syntien anteeksiantamiseksi, ja siksi se oli jäänyt syrjään.

Siksi taivaan ovi ei voinut pysyä seurakunnalle auki, sillä mitä muuta pääsyä taivaan pyhäkköön voisi seurakunnalla olla kuin sana ja sakramentit? Niiden ulkopuolella ja ilman niitä ei ollut pääsyä taivaan pyhäkköön. Torjuessaan luotaan hänet, joka puhuu, Jeesuksen ja vihmontaveren he olivat torjuneet luotaan myös taivaan avoimen oven.

Avoin ovi Filadelfian seurakunnassa

Myös Filadelfian seurakunnalle Ilmestyskirjassa puhutaan tuosta samasta ovesta, josta Johannes pääsi taivaalliseen jumalanpalvelukseen, ja joka oli Laodikeassa suljettu. Filadelfian seurakunnassa tuo ovi oli auki. Miksi se oli auki? Siinä, missä Laodikea kerskui rikkaudellaan ja ettei mitään tarvitse, oli Filadelfia tyystin erilainen. Sille seurakunnalle Jeesus sanoo: ”Minä tiedän sinun tekosi. Katso, minä olen avannut sinun eteesi oven, eikä kukaan voi sitä sulkea; sillä tosin on sinun voimasi vähäinen, mutta sinä olet ottanut vaarin minun sanastani etkä ole minun nimeäni kieltänyt” (Ilm. 3:8). Tässä mainitaan nyt Jumalan sana ja nimi, joista puhuimme, että niissä on pääsy taivaan temppeliin. Tuo ”ottaa vaarin” on kreikan kielessä varjella, säilyttää, ei päästää häviämään. Näitä välineitä seurakunta ei ollut päästänyt pois keskuudestaan.

Filadelfian seurakunnan omat voimat olivat vähäiset. Aika, jota tuolloin elettiin Rooman valtakunnassa, oli sulkeutuvien ovien aikaa.

Pakanakulttuuri epäjumalanpalveluksineen läpäisi yhteiskunnan elämän lähes kaikki osa-alueet. Esimerkiksi jokainen virallinen illallinen edellytti kaikkien kohottavan maljan ja sanovan muutaman sanan tunnustaakseen epäjumalia. Eri ammattikuntiin kuuluvien täytyi yhdessä muiden kanssa osallistua rituaaleihin, joissa kunnioitettiin oman ammattikunnan suojelejumalaa. Matkailijoiden tuli käydä tuomassa tervehdys matkakohteen jumalpatsaille. Rooman kansalaisen tuli osallistua jumalatar Rooman palvontaan, mikä oli osoitus Rooman hallinnan alle suostumisesta. Joka suvulla oli suojelejumala, jolle koko suvun piti osoittaa kunnioituksensa ja palvontansa.

Koska epäjumalanpalvelus läpäisi kaikki elämän osa-alueet ja koska kristityt eivät voineet suostua epäjumalien tunnustamiseen, kunnioittamiseen tai palvontaan, oli siitä seuraamuksia heille. Kristittyjä pidettiin pahoina, ilkeinä, moraalittomina ja rakkaudettomina, sillä esimerkiksi ammattikunnan suojelejumalien kunnioituksen uskottiin tuovan hyvää sille ammattikunnalle. Siitä kieltäytyvä kristitty nähtiin ihmisenä, joka tahtoo paha ammattikunnalleen. Kaupungin suojelejumalan uskottiin suojelevan kaupunkilaisia tulipaloilta, kulkutaudeilta ja muulta tuholta. Siksi osallistuminen sen jumalan palvontaan oli syvä yhteinen solidaarisuuden osoitus, kun taas siitä kieltäytyvä nähtiin erakkona, joka vähät välittää kaupunkilaisten hyvinvoinnista. Samoin jumalatar Rooman palvonnasta kieltäytyjä nähtiin olevan Rooman lakia ja koko poliittista järjestelmää vastaan, koska kieltäytyy kunnioittamasta jumalaa, joka pitää yllä järjestystä valtakunnassa. Pakanasuvun keskellä elävä ja sen suvun jumalien kunnioituksesta kieltäytyvä kristitty nähtiin rakkaudettomana, koska ei halua hyvää ja suojeleusta omalle suvulleen.

Kaikki tällainen kieltäytyminen nähtiin epäsosiaalisena, outona ja myös epähurskaana ja moraalittomana käytöksenä. Kieltäytyessään kristityt joutuivat kärsimään seuraukset, jotka aluksi olivat tietynlaisen sosiaalinen kuolema ja poliittinen rankaiseminen. Kristityt tulivat pilkatuiksi ja syrjityiksi ammateissaan ja sukunsa keskellä. Moni menetti työnsä. Kaupankäynti vaikeutui. Monet ylhäisessä asemassa olevat kristityksi kääntyneet menettivät asemansa ja maineensa. Entinen ystäväpiiri kaikkosi.

Eli ovia sulkeutui heiltä kovaa tahtia. Juutalainen historioitsija Josefus tietää kertoa, että joissakin Vähä-Aasian kaupungeissa paikalliset juutalaiset tunnettiin roomalaisten liittolaisina ja ystävinä ja myös varakkaina. He olivat suostuneet kompromisseihin antaen periksi juutalaisesta perustuksestaan hyväksyen ympäröivän yhteiskunnan uskonnollisia käytäntöjä ja epäjumalanpalvelusta. Eli kristityt jäivät vieläpä usein aika yksin suljettujen ovien taakse.

On myös muistettava, että juutalaiskristityiltä oli synagogan ja tempelinkin ovet menneet kiinni, ja Filadelfiassa paikallinen juutalainen väestö ilmeisesti äänekkäästi kuulutti näille Jeesusta seuraaville veljilleen, että koko Daavidin huoneen ovi on teiltä kiinni. Jumalan ja taivaankin ovet ovat suljetut teiltä, jotka palvelette Jeesus Nasaretilaista.

Siksi ei ole ihme, että Filadelfian seurakunnan voimat olivat vähäiset. Heitä oli lukumäärältään vähän ja sulkeutuneet mahdollisuudet yhteiskunnassa olivat verottaneet voimia. Kuitenkin juuri siksi, koska kaikki oli viety, he eivät halunneet päästää irti heidän ainoasta voimastaan – Jumalan sanasta ja hänen pyhästä nimestään. Kaikkien suljettujen ovien takana seisoville Filadelfian uskoville oli lohdullista kuulla, kun Jeesus sanoi, etteivät he suinkaan ole suljettujen ovien takana ja Daavidin huoneenkin ulkopuolella. Päinvastoin Jeesus sanoi heille, että hänellä on Daavidin avain... ja ”minä olen avannut sinun eteesi oven, eikä kukaan voi sitä sulkea” (Ilm. 3:8). Jeesus ei puhu surkutellen ja voivotellen heille yhdestäkään suljetusta ovesta, menetetystä mahdollisuudesta tai kiinni menneestä tilaisuudesta. Hän ei vie heidän huomiotaan kauhistelemaan sitä, miten monin tavoin heidät on suljettu ulos, vaan hän puhuu vain siitä, että heillä on edessään avoin ovi. Se on Jumalan valtakunnan ovi, se on taivaan ovi.

Sulkeutuvien ovien aika

Rakkaat ystävät, aika tulee ja on jo, jolloin meidän aikammekin kristityiltä, Jeesusta seuraavalta kansalta, ovia sulkeutuu yhteiskunnassa, eri ammateissa, harrastuspiireissä, kaupankäynnissä jne. Antikristillinen arvomaailma ja Raamatun vastaiset opit tulevat vaatimaan kun-

noituksen, uskollisuuden ja tunnustuksen kaikilta, ja ovia sulkeutuu niille, jotka eivät suostu tekemään kompromissia Jumalan sanasta. Jumalan sanasta kiinni pitäviä tullaan syyttämään moraalittomiksi ja rakkaudettomiksi. Siksi Jeesus kysyy tänään meiltä: Mikä on se ovi, jonka täytyy sinulle pysyä auki hinnalla millä hyvänsä? Minkä oven välissä pidät jalkaasi vaikka verille asti puristettuna, kunhan vain se ovi ei mene kiinni? Minkä oven sulkeutumista sinä et kestäisi? Onko se ovi hyvään ammattiin, ovi kunnioitettuun maineeseesi, onko se ovi hyväksyttyyn asemaan yhteiskunnassa? Onko sinulle tärkeintä se, etteivät vain nämä ovet mene kiinni? Mutta mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka koko maailman kaikki ovet pysyisivät hänelle auki, mutta hän menettäisi taivaan avoimen oven? Tai mitä haittaa se, vaikka koko maailma sulkisi sinulta ovensa, jos taivaan ovi on yhä sinulle auki?

Miten kristittyjen Filadelfiassa tuli suhtautua näihin, jotka sulkiivat ovia heiltä? Eikö hyvin tavallinen ja inhimillinen reaktio siihen, jos joku lyö ovensa kiinni sinun nenäsi edestä, ole se, että sinä vastaavasti sitten paikkaat oman ovesi kiinni hänelle? Inhimillinen, ihmisajatusten mukainen reaktio kristityiltä siihen, että heiltä suljetaan ovia, olisi vastaavasti sulkeutua itse mululta, eristäytyä omiin pieniin piireihinsä ja jäädä vain keskenään iloitsemaan taivaan avoimesta ovesta omassa seurakunnassa vähät välittäen enää niistä, jotka ovat heitä vastaan. ”Pitäkööt synagogansa, temppelinsä, kauppatorinsa, maineensa ja työpaikkansa, menkööt helvettiin sitten koko jumalaton maailma. Nauttikoot ovistansa täydestä sydämestään, kunnes myrsky tulee ja vie heidän koko rakennuksensa. Meitä ei kiinnosta!”

Tämä voi olla ihmisen tahto, mutta ei Jumalan. Kuuntele, mitä ihmeellistä Jeesus kertoo Filadelfian seurakunnalle: ”Katso, minä annan sinulle saatanan synagogasta niitä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, eivätkä ole, vaan valhettelevat” (Ilm. 3:9). Tuosta juutalaisten joukosta, jotka eivät kuitenkaan uskoneet messiaaseen eivätkä siksi olleet oikeita juutalaisia – ja jotka olivat sulkeneet kaikki ovensa kristityksi kääntyneiltä veljiltään – heidän joukostaan Jeesus sanoo antavansa ihmisiä Filadelfian seurakunnalle. Tuo ”minä annan sinulle” tarkoittaa, että Jeesus tulee tuomaan tuohon kristilliseen seu-

rakuntaan, hänen ruumiiseensa, totiseen parannukseen ja Jumalan valtakunnan jäseniksi kristittyjen entisiä vainoojia, ja juuri niitä, jotka ovat oman ovensa sulkeneet kristityiltä.

Jeesus siis tässä kuin sanoo, että älkää suinkaan katkerana sulkeko omaa seurakunnan oveanne, sillä minulla on teille paljon lahjoitettavaa. Minä annan teille lahjaksi ihmisiä, teidän pilkkaajianne ja vainoojianne, joita heitäkin haluan siitä taivaan avoimesta ovesta kutsua sisään.

Elonkorjuun aika

Minusta on hieno kohta Johanneksen evankeliumissa, kun Jeesus oli keskustellut samarialaisen naisen kanssa kaivolla ja opetuslapset tulivat Jeesuksen tykö, niin Jeesus sanoi: ”Katso, minä sanon teille: nostakaa silmänne!” (Joh. 4:35). Kun opetuslapset nostivat päänsä, mitä he näkivät? Samarian asukkaiden runsain joukoin saapuvan kylästä päin kohti heitä. He näkivät sitä kansaa, joka halveksi heitä juutalaisia. He näkivät sitä kansaa, jonka pariin he eivät olisi olleet tervetulleita. He näkivät sitä kansaa, joiden tiedettiin jopa kivittävän alueensa kautta kulkevia juutalaisia pyhiinvaeltajia – sitä kansaa, joka oli sulkenut ovensa heiltä ja joilta he olivat sulkeneet oman ovensa. Mutta Jeesus ei sanonut, että katsokaa niitä, jotka teitä vihaavat, katsokaa ovien sulkijoita, vaan hän sanoi: ”Nostakaa silmänne ja katsekaa vainioita, kuinka ne ovat valjenneet leikattaviksi”. Siinä missä opetuslapset näkivät vihollisiaan, Jeesus näki elonkorjuupellon.

Filadelfian seurakunnassa Jeesus ei käskenyt jäädä masentuneena tai pelokkaana katsomaan seurakunnalta suljettuja ovia. Hän ei käskenyt jäädä pitämään väkisin jalkaa ovien välissä vahingoittaen itseään eikä hakkaamaan niiden ovien taakse haikaillen vanhoja parempia aikoja ja pyrkien hinnalla millä hyvänsä takaisin sisään. Eikä hän käskenyt vastavetona sulkea sitten seurakunnan ovia vainoojilta, vaan hän näytti, että elonkorjuu on käynnissä ja minä olen tuomassa Jumalan valtakuntaan, teidän luoksenne niitä, jotka teiltä ovat ovia sulkeneet ja teitä pilkanneet.

Ystävät, vaikka elämme sulkeutuvien ovien aikaa, niin nyt ei ole seurakunnan ovien sulkemisen aika, eristäytymisen aika, vaan päinvastoin on aika valmistautua ottamaan vastaan, sillä Herralla on kansaa tuotavana sisälle seurakuntaansa tästä pimeästä ajasta. Emme tiedä, tuleeko enää isoja massoja kerralla, mutta jokainen on tärkeä Herrallemme ja ovien on oltava auki. Meidän tehtävämme Kristuksen kirkkona ei ole pelastaa yhteiskuntaamme moraaliselta rappiolta eikä kuluttaa päivämme valittamassa ajan pahuutta ja haikailemassa takaisin vanhoja hyviä aikoja. Jeesus haluaa tänään näyttää meille, että tämä sulkeutuvien ovien aika on elonkorjuuaika, josta vielä ehtii satoa koota Jumalan valtakuntaan. Me emme katso synkistyviä pilviä, vaan vaalenevia vainioita. Me emme katso sulkeutuvia ovia, vaan seurakuntamme auki olevaa ovea – ovea, joka on ovi taivaaseen, meille ja muille.

Jeesus sanoo: ”siunatkaa niitä, jotka teitä kiroavat” (Luuk. 6:28). Mikä on se todellinen siunaus, jolla Kristuksen kirkko siunaa tässä ajassa? Se on Vapahtajan Kristuksen tunteminen. Sillä Kristuksen tuntemisella me haluamme siunata lihallista Israelia – niitä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, ja sillä me haluamme siunata maailmaa, joka sulkee kristityiltä oviaan. Vapahtajan tuntemisella. Siksi sulkeutuvien ovien aika on parasta aikaa myös Lähetyshiippakunnalle, sillä tämä on lähetyksen aikaa. Avatkaamme ovet niille, jotka meiltä ovia sulkevat. Kristuksen seurakunnassa on Kristuksen avaama taivaan ovi auki ja siksi me emme seurakunnan ovea halua sulkea, emmekä vetäytyä.

Filadelfian seurakunnan esimerkin mukaan mekään emme saa päästää Jumalan sanaa ja pyhää nimeä häviämään keskuudestamme, koska vain niissä on se avoin ovi taivaaseen. Me emme niistä pidä kiinni vain itsemme, vaan myös vastustajiemme tähden, jotta heillekin olisi niissä taivaan avoin ovi, josta he voisivat käydä sisälle.

Rohkeasti kohti tulevaisuutta taivas keskellämme

Ilmestyskirja kirjoitettiin luettavaksi seurakunnan messussa. Se tulee ilmi näistä alkusanojen autuaaksijulistuksista: ”Autuas se, joka lukee,

ja autuaat ne, jotka kuulevat tämän profetian sanat ja ottavat vaarin siitä, mitä siihen kirjoitettu on; sillä aika on lähellä!” (Ilm. 1:3). Selkeästi ollaan alkuseurakunnan messussa, tilanteessa, jossa yksi lukee ja toiset kuuntelevat. Ja ehtoollisosaan siirryttäessä kirjan loppupuolella kaikuu vielä yksi autuaaksijulistus: ”Autuaat ne, jotka ovat kutsutut Karitsan hääaterialle!” (Ilm. 19:9).

Ilmestyskirja on jumalanpalvelukseen kokoontuvalle seurakunnalle muistutus ja lohdutus siitä, että taivaan pyhäkkö ei ole kaukana ylhäällä tai kaukana tulevaisuudessa oleva todellisuus, vaan seurakunnalla on ovi auki taivaaseen, eli heillä on pääsy siihen taivaan todellisuuteen ja osallisuus taivaalliseen jumalanpalvelukseen jo nyt jumalanpalveluksessaan ja erityisesti Herran ateriala viettäessään. Tämä oli elintärkeä viesti suljettujen ovien, vitsausten ja vainojen keskellä eläville seurakunnalle. Ja tämän muistutuksen Jeesus haluaa meillekin tänään jättää. Vähän väliä Ilmestyskirjassa, kun pelottavia ratsastajia lähtee liikkeelle, kun vihan maljoja vuodatetaan, kun sinettejä avataan ja jotain uutta uhkaavaa tulee, vietään seurakunta taas katsomaan taivaallista jumalanpalvelusta, jossa kaikki on hyvin. Karitsalla on kaikki langat käsissään, ja hän koko ajan hallitsee. Seurakunnalle näytetään, että tähän todellisuuteen teillä on jatkuva yhteys.

Ilmestysmaja, Israelin erämaavaelluksen jumalanpalveluspaikka oli rakennettu kopioksi taivaan pyhäköstä Jumalan antamien ohjeiden mukaan. Sen, ja myöhemmin temppelin, kuvasto ja koristelu kukkine, palmuine, eläimine ja granaattiomenineen viittasi paratiisiin, taivaaseen. Sieltä löytyi kuvat taivaallisen valtaistuimen äärellä olevista enkeleistä, kerubeista. Jumala näin halusi rohkaista erämaavaelluksen kansaansa sillä, että erämaankin keskellä heillä oli jatkuvasti taivas, Jumalan ilmestymisen paikka keskuudessaan – paikka, jossa heidät pyhitettiin ja ravittiin. Heprealaiskirje sanoo, että silti se vanhan liiton jumalanpalveluksen paikka oli vain kuva ja varjo verrattuna siihen todelliseen taivaan oveen, josta Uuden liiton seurakunta saa jumalanpalveluksessaan sisään käydä.

Ilmestyskirja toteaa, että seurakuntavaimolla on Jumalan valmista pyhäkkö erämaassa, ja siellä sitä elätetään koko ahdingon ajan läpi. Jotta emme menettäisi toivoamme, jotta mieleemme ei synkistyisi, jotta emme joutuisi pelon valtaan ja jotta emme nääntyisi matkalla, niin käykäämme mekin jatkuvasti katsomaan, miten messussa taivaan ovi on edelleen avoinna, ja miten Jeesus, joka hallitsee, siellä ruokkii, elättää, pyhittää ja puhdistaa erämaassa vaeltavaa kansaansa. Taivaan avoimella ovella eläkäämme, ja kutsukaamme muitakin sinne, sillä vaikka seurakuntamme ovat joka sunnuntai megaseurakuntia, niin tilaa vielä on.

"Joka janoaa, tulkoon, ja joka tahtoo, ottakoon elämän vettä lahjaksi" (Ilm. 22:17).

LÄHETYSHIIPPAKUNTA: KIRKON JATKUVUUDEN TÄHDEN²

Piispa Juhana Pohjola

Hän oli ollut pitkään eristyksissä. Hän oli tavannut vain harvoja ihmisiä. Hän oli totutellut yhteydenpitoon etänä. Näin hän kirjoittaa: *"Jumala on minun todistajani, kuinka minä teitä kaikkia ikävöitsen Kristuksen Jeesuksen sydämellisellä rakkaudella."* (Fil. 1:8) Tunnetko sen mistä apostoli kirjoittaa! Paavali oli vankeudessa Roomassa ja kirjoitti seurakunnalle Filippiin. Vankeudessa vapaan liikkumisen riiston lisäksi raskasta on myös sosiaalinen eristäminen. Apostoli oli paljon yksinäisyydessä. Hän ikävöi nähdä seurakuntalaisten tuttuja kasvoja, kuulla heidän äänensä ja laskea siunaavan kätensä heidän päällensä.

Ja kuinka minä olen ikävöinyt yhteistä juhlaamme! Kuinka iloitsen nähdä - en tyhjiä penkkejä, kameran linssiä enkä vain tietokoneen ruutua – vaan teidän kasvonne!

Korona-aika on konkreettisesti muistuttanut, ettei kristinuskossa ole kyse vain ajatuksista, ideoista ja päänsisäisistä hengellisistä yhtälöistä. Mistä Filippiläiskirjeen ydinsanoma puhuu? *"Hän tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi"* (Fil. 2:7). Yksinäisyydessä elänyt apostoli tunnusti, että Jumalan Poika on tullut ihmiseksi. Vaikka Herramme on vastapäätä luotujaan, hän ei ole etänä vaan elävänä paikalla. Jos Jumalan Poika tuli ihmiseksi, eikö meilläkin ole lupa olla ihmisiä, jotka näkevät, kuulevat ja tuntevat. Ihmisiä, jotka ikävöivät ja kaipaavat niin perheen ja ystäväpiiriin näkemistä kuin seurakuntaperheessä ja uskonystävien parissa elämistä.

Kirkon jatkumo evankeliumin osallisuudessa

Mistä Paavali kantoi huolta vankeudessaan Roomassa? Ei vain omasta tarpeestaan saada kokea uskonyhteyttä vaan kirkon hyvinvoinnista. Vanha Paavali katselee jo kuolemaansa. Hänen sydämel-

² Lähetyshiippakunnan kesäjuhla Loimaa 31.7.2021

lään ja rukouksissaan on yksi asia: kirkon elämän jatkumo. Siksi hän kirjoittaa niin flippiläisille kuin meille tänään. *”Minä kiitän Jumalaani siitä, että olette olleet osallisia evankeliumiin ensi päivästä alkaen tähän päivään saakka, varmasti luottaen siihen, että hän, joka on alkanut teissä hyvän työn, on sen täyttävä Kristus Jeesuksen päivään saakka”* (Fil. 1). Kuu-litko ensi päivästä Jeesuksen päivään eli paluuseen saakka! Tässä on kirkon pitkä jatkumo!

Mistä puhumme, kun sanomme: Kirkon jatkuvuuden tähden? Kris-tuksen kirkon jatkuvuus on Kristuksen evankeliumin jatkuvuutta. Olette osallisia evankeliumiin. Tämä on suurinta elämässä, tärkein-tä kuollessa! Olimme perhematkalla ja ajoimme upeaan Espanjan kauneimmaksi valittuun kylään. Valkoiset matalat talot vihreällä vuoren rinteellä auringon paisteessa. Viehättäviä kujia, houkuttelevia kahviloita, kiinnostavia puoteja ja välitön välimerellinen tunnelma. Tätä oli tarjolla, mutta minä valitsin toisin. Oli huono yö takana. Olin väsynyt, loppu. Päätin jäädä nukkumaan autoon. Pimeässä parkkihallissa olin saamassa unenpäästä kiinni, kun saman rivin autossa varashälytin meni päälle. Hervotonta ulvontaa kuunnellessa ja harmaata betoniseinää pimeässä katsellessa mietin, että tätäkö se pitkään säästetty ja odotettu unelmaloma on? Parhaatkaan asiat tässä maailmassa eivät tuo tyydytystä, jos sisin on levoton ja sumussa. Elä-män upeimmatkaan asiat eivät voi täyttää kaipaustamme, jos omassa sydämessä on pimeää ja ahdasta.

Evankeliumi ei ole hyvän olon uutinen eikä itsensä hyväksymisen sanoma. Evankeliumi koskee Kristuksen palavaa ja itsensä lahjoit-tavaa rakkautta sinua kohtaan. Paavali julisti: *”Hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti.”* (Fil. 2:8) Hänen kuuliaisuutensa sitoo pimeyden tuhovoimat. Hänen ristinsä tulee elämäksi sinne, missä kuolemalla luullaan olevan viimeinen sana. Hänen veriarmonsä riittää sielläkin, missä ihminen on hylännyt itsensä ja toivo on pirstaleina. Sukupolvien unelman sijasta meillä on iankaikkisuustoivo. Hän nostaa kerran meidätkin maan tomusta kirkkauteensa. Tämä on evankeliumin ydin.

Näin Paavali muistuttaa heitä: *Olette olleet osallisia ensi päivästä alkaen.* Teimme Lähetysshiippakunnan ryhmämatkalla vierailun Filipin

raunioille. Oli puhuttelevaa seistä paikalla, johon syntyi Euroopan ensimmäinen seurakunta. Kosketin vettä purosta, jossa Lyydia kastettiin. Evankeliumin osallisuuden ensi päivä nousee aina pyhän kasteen vedestä! Paavali mainitsee kristitylle toisen merkittävän päivän. *...täyttävä Kristuksen päivään saakka*. Me kuljemme kohti viimeistä, Kristuksen päivää. Silmiemme edessä on suuri tilinteon päivä. Voidaksemme olla valmiit kohtaamaan Herramme on vielä yksi tärkeä päivä kastepäivämme ja viimeisen päivämme lisäksi. Mikä se on? Paavali kertoo: *Tähän päivään asti!* Kuuletko kolmas tärkeä päivä elämässäsi on tämä päivä, koska tänään on pelastuksen päivä! Huomisesta emme tiedä. Katso nyt on otollinen aika! Tänään Kristus sanoo sinulle: sinä olet minun ja minä olen sinun!

Tätä on kirkon jatkumo. Kirkko opettaa ja julistaa samaa Kristuksen armon evankeliumia, jonka Lyydia kuuli Filippiissä ja vanginvartijat Roomassa. Kirkon jatkumo on oikein toimitettujen armonvälineiden jatkumoa seurakunnan messussa. Samalla kasteella kastamista ja elämistä tässä kasteen uudessa elämässä, jonka osallisuuteen Filippin vanginvartija perhekuntansa pienintä lasta myöten tulivat. Samaan pelastuksen maljaan tarttumista Herran pöydässä Filippiissä tai Loimaalla. Kirkon jatkumo on Kristukseen uskovien jatkumoa ja evankeliumin viran jatkumoa. Paavali kirjoittaakin: ”Kaikille pyhille Kristuksessa Jeesuksessa, jotka ovat Filippiissä, sekä myös seurakunnan kaitsijoille ja seurakuntapalvelijoille” (Fil. 1:1).

Miksi Lähetyshiippakunta on olemassa? Tämän kirkon jatkuvuuden tähden, jotta meillä olisi seurakunnissamme osallisuus eli kreikaksi *koinonia* Kristuksen evankeliumista! Siksi meillä on Helsingissä evankeliumin osallisuuden keskus, jota Koinonia-keskukseksikin kutsutaan. Kirkon jatkuvuuden tähden rukouksemme on, että lapsemme ja nuoremme tässä osallisuudessa kasvavat. Kirkon jatkuvuuden tähden Paavalin sanoin *pidämme tarjolla elämän sanaa* ja näin kutsumme uusia ihmisiä tähän evankeliumin osallisuuteen!

On ollut puhuttelevaa jatkuvasti kohdata seurakunnissamme yksi ihminen siellä, toinen täällä, jonka Jumala on hiljattain pysäyttänyt ja vetänyt yhteyteensä! Nähkäämme rakkaat ystävät, että Herralla on vielä paljon korjattavaa näiltä isänmaamme pelloilta!

Haluan nostaa kolme ajankohtaista kohtaa, jotka kirkkona kohtaamme:

1. Avoimina yhteistyöhön

Ensinnäkin teemamme nostaa kysymyksen, jatkammeko me yksin Suomessa Kristuksen kirkon osallisuutta. Emme suinkaan! Oikean evankeliumin, kasteen, ehtoollisen, ripin ja niitä hoitavan paimenviran todellisuus seurakunnissa toteutuu - Jumalalle kiitos - muuallakin. Meidän seurakuntamme ja kirkkomme muotoutuivat siitä vallitsevasta todellisuudesta, ettemme voineet Suomen evankelis-luterilaisen kirkon sisällä ja puitteissa täysimääräisesti ja hyvällä omallatunnolla enää toimia. Isiemme ja äitiemme kirkko ei enää itse seissyt tunnustusperustallaan ja käytännössä pakotti ulos ne, jotka sitä vielä yrittivät. Vaikka Lähetysshiippakunta on meille rakas ja sen vähitellen muotoutuvat perinteet yhä tärkeämpiä, meidän näköalamme on aina Kristuksen Kirkon jatkuvuus Suomessa. Isoin kysymyksemme on, miten apostolinen usko ja sen mukainen seurakuntaelämä on myös jatkossa löydettävissä Suomessa. Tiedän, että tätä rukouksin kysellään monissa kodeissa ja liikkeissä, jotka ainakin vielä ovat etsineet elintilaa Suomen ev.-lut. kirkossa tai ovat sen jättäneet. Varmasti samaa kysellään myös muualla. Jokaisen täytyy tehdä levossa ja vapaudessa omat ratkaisunsa. Samalla on tiedostettava, että historian saatossa kertyneet valtakirkon toimintamahdollisuudet ja etuoikeudet eivät ole koskaan ilmaisia eivätkä kirkon jatkuvuuden kannalta välttämättömiä – joskus jopa haitallisia. Samalla on tiedostettava, että hyväkin toiminta, ruokkivatkin tilaisuudet ja innostavatkin tapahtumat eivät voi olla korvike seurakunnalle. Kansankirkon raunioilla olen ihmetellyt usein kuultua ajatusta, ettei mihinkään seurakuntaan tarvitse kuulua, riittää kun käy hengellisten liikkeiden tilaisuuksissa. Tämä ei ole raamatullista eikä siksi luterilaista opetusta. Jokaisella kristityllä tulisi olla jumalanpalvelus elämäksi, kasteeseen perustuva seurakunta kodiksi, oman paimen tueksi ja samaan oppitunnustukseen perustuva osallisuus kirkossa. Kirkon jatkuvuus ja osallisuus ei voi olla näkymätöntä vaan konkreettista seurakunnallista elämää armonvälineiden äärellä!

Kenties pelkkä olemassaolomme kirkkona voi rohkaista joitakin: Ilman valtakirkkon etuja voi hyvin seurakuntina elää ja työ kasvaa. Haluan myös sanoa, että jos vain keskusteluseuramme kelpaa, niin Lähetysshiippakunnassa ollaan aina avoimia yhteyden rakentamiseen kaikkien kanssa, jotka Jumalan sanan pohjalta haluavat Kristuksen kirkkoa rakentaa. Haluamme pitää niin ikään hyvät välit myös niiden kanssa, jotka eivät jaa uskonnäkemystämme. Haluamme antaa yhdessä todistuksen kaikkien kristittyjen kanssa esimerkiksi uskonnonvapauteen ja elämän pyhyyteen liittyvissä kysymyksissä! Onhan paine yhteiskunnassamme kasvamassa kristittyjä kohtaan, mikä toivottavasti lisää yhteistyötä niissä kohdin, missä se on mahdollista.

2. Uskonnon- ja sananvapaus haastettuna

Toisena kohtana nostankin Lähetysshiippakunnan asemoinnin nopeasti muuttuvassa isänmaassamme. Pitkään huomio on ollut kirkkotaistelussa, jota Suomen ev.lut. kirkon suunnasta käytiin vuosikymmeniä. Kysymys oli: Voiko tämän uskon ja apostolisen virkakäsityksen kanssa elää ja toimia sen sisällä? Kun ei enää periaatteessa saanut eikä käytännössä voinut, jatkoimme isiemme ja äitiemme kirkkoa Lähetysshiippakunnassa. Nyt kysymys kuuluu: Saako Raamatun mukaista ihmis-, avioliitto- ja seksuaaliopetusta julkisesti opettaa Suomessa ilman rangaistuksen pelkoa?

Kaksi vuotta sitten kesällä keskustelin piisпамme Risto Soramiehen kanssa ja tunsimme harmia siitä, että Päivi Räsänen sai yksin kantaa julkisuuden painetta, kun hän oli julkaissut raamattusitaattitwiittinsä, joka liittyi pride-tapahtumaan ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon osallistumiseen siihen. Mietimme neuvottomina Riston kanssa, miten voisimme nyt olla tässä tukena ja apuna? Eihän sitä silloin tiennyt, mitä Herra oli jo meille varannut! Samaan aikaan tietämättäni Päivin kirjoittama Luther-säätiön julkaisu vuodelta 2004 Mieheksi ja naiseksi hän loi heidät oli rikospoliisin tutkinnassa. Valtakunnan-syyttäjä vastoin poliisin päätöstä vei asian esitutkintaan ja lopulta käräjäoikeuteen. Piispan viranhoitoni ensimmäisinä kuukausina syksyllä saan julkaisun päätoimittajana kuulla Helsingin käräjäoikeudessa syytteet kiihottamisrikoksesta.

On ollut häkellyttävää saada tukea ja rohkaisua ei vain yli kirkkokuntarajojen vaan myös monilta ei-kristityiltä. On ollut puhuttelevaa, miten ympäri maailmaa tapaukseen on kiinnitetty huomiota. Juuri julkaistussa Kansainvälisen luterilaisen neuvoston (ILC) vetoomuksessa yli neljäkymmenen kirkon johtajat viideltä mantereelta vetoavat ja rukoilevat puolestamme. Vankilassa virunut ja lopulta teloitettu Paavali kirjoittaa Filipissä vainoja kokeneille seurakuntalaisille: ”*Teille on suotu se armo, että saatte uskoa Kristukseen ja vielä kärsiäkin hänen puolestaan. Te käytte samaa taistelua, jota olette nähneet minun käyvän*” (Fil. 1:29). Kuulitko, Paavali ei sano, että on huonoa tuuria tai taivaasta tullut kuritus, että Jumalan sanan tähden joutuu kokemaan vastustusta. Teille on suotu se armo! Biblia kääntää: Teille on lahjaksi annettu. Kirkon jatkuvuuteen ei kuulu ainoastaan usko Kristukseen vaan sama taistelu ja kärsimys. Siksi oppi-isämme Martti Luther nosti kirkon seitsemänneksi tuntomeriksi pyhän ristin kantamisen. En ole tässä hankkimassa teidän edessänne uhripääomaa. Minulla ei ole mitään hätää. Ja vaikka tuomiokin tulisi, selviämme kyllä. Suurempi huoli minulla on siitä, että monet näissä kysymyksissä Jumalan edessä kilvoittelevat ajattelevat, ettei heillä ole tilaa seurakunnissamme. Huoli on siitä, että kanssamme eri mieltä olevat ajattelevat kristittyjen olevan vihasta täyttyneitä, jotka eivät pidä kaikkia ihmisiä yhtä arvokkaina. Suurempi huoli on siitä, miten pelko ja itsesensuuri täyttää kristittyjenkin sydämet. Suurempi huoli on siitä, miten ideologisesti ahdaskatseiseksi isämaamme on muuttumassa.

Huhtikuun 26. päivänä 1986 Tsernobylin ydinreaktiossa tapahtui räjähdys. Ydinlaskeumia tuli Suomeen saakka. Itsekin muistan teini-ikäisenä tuon synkän neuvostoajan tapahtuman. Onnettomuutta on muisteltu tänä keväänä 35 vuotta räjähdysten jälkeen. Vaikka räjähdystä, sen syitä ja vakavuutta yritettiin aluksi salailla, säteilymitarit olivat lahjomattomat. Totuus tuli asteittain julki. Katsoin Tsernobyliin liittyvän draamasarjan. Siitä jäi mieleen venäläisen, säteilyyn kuolleen ydinfysiikon suuhun laitetut sanat: ”*Jokainen kertomamme valhe kerryttää velkaa totuudelle. Ennemmin tai myöhemmin tuo velka on maksettava.*”

Länsimaissa ei ole kerralla tapahtunut yksi räjähdys vaan vuosikymmenten kulttuurimurroksen aiheuttama säteilyvuoto, jonka laskeuma ulottuu kaikkialle yhteiskuntaan: mediaan, yrityksiin, koulu- ja yliopistomaailmaan, valtion virastoihin, urheilu- ja kulttuuripiireihin ja kirkkoihin. Kulttuurimurros on koskettanut syntymättömien lasten arvoa, lasten oikeutta isään ja äitiin, miehen ja naisen annettua biologista luotuisuutta, avioliiton asetusta ja perhettä yhteiskunnan perustana. Nyt yhtäkkiä alamme nähdä, mitä tämä säteily saa aikaan. Minne tahansa menet kristillisen ihmis- ja avioliittokäsityksen kanssa, huomaat miten alkaa hälyttävä pöyristymispiipitys, ihmiset vaihtavat kiukusta väriä koko sateenkaaren kirjon mukaan ja signaloivat samalla omaa avarakatseisuuttaan ns. suvaitsemattomia tukahduttamalla. Näemme, miten Jumalan hyvät lahjat ja säätämukset on sysätty sivuun radikaalin yksilökeskeisessä ja nautinnonhakuaisessa kulttuurissamme. Varmasti taustalla on myös Francis Fukuyaman teesin mukaisesti kysymys eri tavoin syrjintää kokeneiden vaatimuksesta tulla nähdyksi, saada arvostusta ja hyväksyntää yhteiskunnassa. Mutta jos noudetaan miehen ja naisen avioliittoon perustuvaa luomisjärjestystä, biologisia faktoja ja luonnollista lakia vastaan, kyse ei ole vain antikristillisestä vaan ihmisyyden vastaisesta liikkeestä. Sen seurauksena on isää/äitiä ikävöiviä nuoria, väestöllisesti taantuvia ja identiteettiryhmiin jaoteltuja yhteiskuntia sekä silvottuja tulevaisuuksia sukupuoltansa ”korjailevien” nuorten kustannuksella. Epämääräisten ja ideologisesti ladattujen käsitteiden kuten syrjinnän, vihapuheen ja tasa-arvon nimissä sysitään sanan- ja uskonnonvapauden perusoikeuksia sivuun.

Aikamme ylle voisi banderollina vetää tekstin: *”Jokainen kertomamme valhe kerryyttää velkaa totuudelle. Ennemmin tai myöhemmin tuo velka on maksettava.”* Millaisen velan seuraavat sukupolvet tulevatkaan maksamaan! Tämän keskellä uskonnon- ja sananvapaus ovat entistään ajankohtaisempia. Itse oikein säpsähdin lukiessani maltilliseksi tunnetun Suomen Kuvanlehden entisen päätoimittajan Tapani Ruokasen blogia:

Valtakunnansyyttäjä näyttää, kuinka sanan- ja uskonnonvapaus mu-
rennetaan. Se tapahtuu juuri näin, pienin askelin. Tätä menetelmää
käytetään trollauksessa ja hybridisodankäynnissä: syötetään hyvässä
tarkoituksessa ratkaisuja – esimerkiksi vähemmistön suojelun nimis-
sä ja vihapuhetta vastaan – ja muokataan samalla tilaa ajatuspoliisille,
joka alkaa lopulta sensuroida puheita ja kirjoituksia. Ensin tulee
sakkoa, seuraavaksi vankeutta, lopulta kivitys, kuten Raamatun aika-
na. Tähän vallankäyttöön pitää puuttua heti ennen kuin se pesiytyy
hyväksytyksi. (Seurakuntalainen 4.5.2021)

Samaisessa Tsernobyl-draamassa on järkyttävä kohta, kun räjähdyk-
sen jälkeen palomiehet täysin tietämättöminä vaarasta tulevat suoja-
mattomina sammuttamaan laitosta. Kypärä päässä ja letku kädessä
urheasti kohti säteilevää ydinreaktoria. Ensin tuli mieleen, olemmeko
kristittyinä varustautuneet siihen, millaisen säteilevän kulttuurisen
reaktion äärelle meidät on lähetetty? Mutta kyllä lopulta kyse on
siitä, että joka lähtee Jumalan luomia säädöksiä polkemaan, kulkee
avopäin kohti polttavampaa Jumalan pyhyiden tulta kuin mitkään
ydinreaktiot. Olkoon meillä siksi sama rakkauden mieli kuin Paava-
lilla, joka sydänverellä kirjoittaa Filippiäläisille. ”*Sanon aivan itkien, että
monet elävät Kristuksen ristin vihollisina. ...Heidän kunnianaan on heidän
häpeänsä.*” (Fil. 3:18) Vaikka emme voisi muuttaa yhteiskunnallista
ilmapölyä, sen voimme tehdä, ettemme itse mene mukaan valhee-
seen. Meidän kutsumuksemme on puhua levollisesti totta rakkaudes-
sa, saattaa ihmisiä Kristuksen armon osallisuuteen, rukoilla kaikkien
puolesta ja kärsivällisesti ilman katkeruutta kestää, mitä vastustusta
annetaan.

Itselläni kaiken keskellä on tämä toivo ja rukousaihe, mistä Paavali
vankilassa iloa täynnä kirjoitti: ”Mitä minulle on tapahtunutkin, on
koitunutkin evankeliumin menestykseksi.” (Fil. 1:12) Herra, käännä
sinä kaikki tämä nimesi kunniaksi! Toiseksi Paavali jatkaa: ”Useim-
mat veljistä, yhä enemmän rohkenevat pelkäämättä puhua Jumalan
sanaa” (Fil. 1:14). Herra, uudista palvelijointesi ilo, rakkaus ja roh-
keus!

3. Korona-ajan läpi yhdessä

Kolmanneksi olemme kirkkona kulkeneet yhdessä korona-ajan lävitse. Kyllä epidemia meidätkin yllätti. Ohjenuoranamme nimetys-
sä valmiusryhmässä ja seurakunnissa on ollut toimia vastuullisesti,
viranomaisohjeita seuraten ja lähimmästä huomioiden mutta koko
ajan seurakunnan oikeudet säilyttäen. On toki selvää, että seura-
kuntien työ on monin tavoin kärsinyt. Moni on kadonnut joukos-
ta. Ehtoollisen viettotavat ovat aiheuttaneet kysymyksiä ja kitkaa.
Toivottavasti olemme sekä oppineet virheistämme että myös uusia
hedelmällisiä tapoja evankeliumin työssä. Tuskin meillä olisi täällä
Studio Kryptan teltaa, lähetyksiä tai striimaustiimiä koossa ilma
korona-aikaa. Alkushokin jälkeen viime kesäkuusta lähtien messut
ovat jatkuneet seurakunnissamme katkeamatta viranomaisrajoitusten
puutteissa. Kun maamme hallitus oli aikeissa pitää kauppakeskukset
ja Alkot auki mutta rajoittaa perustuslaillista oikeutta uskonnon-
harjoittamiseen, annoimme julkilausuman uskonnonharjoittamisen
vapauden puolesta. Ilman mitään röyhistelystä kysynkin, onko Suo-
messä missään kirkkokunnassa vastaavalla tavalla huolehdittu pää-
systä evankeliumin osallisuuteen sunnuntaista toiseen vaikka sitten
pitäen 10 lyhyttä messua 5 henkilölle kerrallaan! Tätä on ollut kirkon
jatkuvuudesta huolehtiminen poikkeusoloissakin! Iso kiitos kaikille
vastuuta kantaneille, suntioille, kanttoreille, striimaajille ja seurakun-
talaisille sekä itsensä likoon laittaneille paimenillemme! Taloudelli-
sestikin olemme selvinneet, mikä kertoo sitoutumisesta seurakunnan
työn jatkuvuuteen. Varmasti syksyn tullen on uudelleen kokoamista
ja käynnistämistä monin tavoin, mutta ihmeellisesti ovia on auennut
uusien seurakuntalaisten tuloon, uusien paimenten vihkimiseen ja
jopa uusien seurakuntien perustamiseen koronasta huolimatta.

Kaikesta tästä Jumalan hyvästä huolenpidosta ja seurakuntiemme
vastuullisesta ja ututterasta työstä huolimatta Paavali nostaa eteemme
sanat Filippin seurakunnalle: *”Käyttäytykää vain Kristuksen evankeliumin
arvon mukaisesti, ... että te pysytte samassa hengessä ja yksimielisinä”* (Fil.
1). Mitä on evankeliumin arvon mukainen käyttäytyminen samassa
Hengessä? Se on varmasti kasteemme velvoittamaa uutta elämää
Jumalan käskyjen viitoittamalla tiellä. Mutta se myös sisältää kyvyn

tehdä ero Dietrich Bonhoefferin ja viime kesänä taivaskutsun saaneen pastori Anssi Simojen usein viljelleen sanan mukaisesti *viimeisten* ja *viimeistä edellisten* asioiden välillä. Viimeiset ovat ilmoitukseen perustuvaa kirkon uskon jatkumoa evankeliumin osallisuudessa, joka ulottuu ikuisuuteen. Viimeistä edelliset ovat harkintaamme perustuvia yhteiskunnallisia asioita, jotka rajoittuvat tähän aikaan. Siksi pitääkäämme yhtä ja huomio uskossa eli viimeisissä asioissa. Ja jättäkäämme erilaisille näkemyksille ja valinnoille tilaa viimeistä edellisissä. Sillä kriisit saavat aikaan kriisitunnelman, johon kukin meistä reagoi omalla tavallaan. Toiset esimerkiksi eristäytyvät, toiset liikkuvat vapaammin. Teemme erilaisia johtopäätöksiä perustellustikin monista asioista. On hyvä muistaa, ettei kirkon jatkuvuutta keskuudessamme uhkaa vain ulkoapäin tulevat paineet vaan sisältäpäin, meidän lihas-tamme nousevat. Siksi pitääkäämme yhtä viimeisissä, ja jättäkäämme rakkaudessa, keskinäisessä kunnioituksessa ja pitkämielisyydessä tilaa eri näkemyksiin viimeistä edellisissä kysymyksissä!

Kirkon viran jatkumossa

Viimeiseksi haluan sanoa uudesta vaiheesta kirkossamme huomisen piispan virkaan vihkimisen myötä. Haluan kiittää saamastani luottamuksesta ja esirukouksista. Sain sähköpostissa hyvän muistutuksen: ”Kirkko on selvinnyt kohta 2000 vuotta ilman sinun piispuuttasi, ja varmasti selviää Herramme tuloon asti.” Etuoikeuteuni on kuitenkin jatkaa edeltäjäni työtä. Ruotsin ja Suomen Lähetysprovinssin piispan Matti Väisäsen aikana vuosina 2011—2013 Luther-säätiön työ muotoutui osaksi uutta kirkollista rakennetta. Matti-piispan viranhoidossa henkilöityi seurakuntaverkostomme nopea kasvu ja paimenten vihkiminen niille. Piispa Risto Soramies vihittiin Lähetyshiippakunnan perustamisen myötä vuonna 2013 kirkkomme ensimmäiseksi piispaksi ja nuorten paimentemme luotettavaksi tueksi. Hän on ollut paimentamassa meitä omilla jaloillaan seisovaksi luterilaiseksi kirkoksi ja johtanut kirkkomme osaksi kansainvälistä luterilaista seurakuntaperhettä, mistä ulkomaalaisten vieraiden läsnäolo täällä todistaa. Risto-piispa laskee paimensauvansa tilanteessa, jossa seurakuntamme ja papistomme erilaisista piirteistä huolimatta kulkee

yksimielisyydessä, evankeliumin osallisuudessa ja kirkon jatkumossa. Tässä kirkon kaitsentaviran jatkumossa on turvallista kulkea!

Kirkkomme on vanhakirkollisen ja luterilaisen perintemme mukaisesti järjestäytynyt piispallisesti, minkä nimemmekin ilmaisee: Lähetyshiippakunta. Huomenna päähäni lasketaan hiippa. Haluan kuitenkin jättää teille toisenkin kuvan kirkostamme kuin vain yhden miehen päähän laskettavasta Pyhän Hengen liekkiäkin symboloivasta hiipasta, ja mitä sen alta löytyy. Jos joku kuvaisi meitä nyt drone-lennokilla kaukaa, eikö tämä telttä näyttäytyisi kuin suurena hiippana laskeutuneena juhkakansan ylle. En tiedä allekirjoittavatko helluntaiystävät tämän liturgisen tulkinnan heidän juhlateltastaan hiippana. Saimme teltan, palautamme hiipan! Mutta täältä löytyvät Lähetyshiippakunnan seurakunnat edustettuina! Ja mitä Pyhän Hengen lahjoja, intoa ja kykyä tämän ison ”hiipan” alta löytyykään! Tämän suuremman hiipan alla minä saan pienen hiippani ja se rohkaisee minua heikkoa. Haluan virassani tukea jalosti laumaa hoitavia paimeniamme ja rohkaista teitä kaikkia käyttämään lahjojanne. Meillä on valtava ja ihana kutsu yhdessä kulkea kirkon jatkumossa ja saattaa ihmisiä evankeliumin osallisuuteen!

Ottakaamme vanhan Paavalin päätössanat Filippin seurakunnalle mukaamme tähän yhteiseen kutsumukseemme: ”Iloitkaa aina Herrassa! Vieläkin minä sanon: iloitkaa! Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. Herra on lähellä. Älkää mistään murehtiko, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tiettäväksi, ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa” (Fil. 4:4 -7).

II TÄLLE PERUSTALLE

ELÄN JA KUOLEN KRISTUKSESSA

Pastori, TT Martti Vaabtoranta

Kuolema, tuo vihollisista viimeinen. Aina se yllättää ja ehtii ennen meitä, eikä sitä pääse pakoon, kun sen aika on. Mutta voiko siitä puhua? Voiko siihen valmistautua?

Sanaton usko, sanaton pappi, sanaton aikamme

Äitini kuoli kymmenen vuotta syöpää sairastettuaan samana vuonna, jona itse täytin 30 vuotta. Hän ehti vielä nähdä kevään ensimmäiset hennonvihreät lehdet, ennen kuin hänen silmänsä lopullisesti sulkeutuivat.

Äitienpäivänä hän oli kotilomalla sairaalasta. Minulta se päivä kului suureksi osaksi toisten äitien parissa tilaisuudessa, joka minulle, nuorelle papille, oli siksi päiväksi varattu. Jäi oma äiti melkein kokonaan

juhlimatta hänen viimeisenä äitienpäivänään. Ja kun äiti oli kuollut, hänen ruumiinsa odotti siunaamista kellarissa jalkojeni alla samassa kappelissa, jossa siunasin toisen vainajan. Muistotilaisuudessa koetin lohduttaa läheisiä, jotka olivat vain erakkona eläneen miehen tuttavina eivätkä liene juurikaan häntä surreet. Minä surin, mutten häntä, vaan äitiäni. Minä se olisin lohdutusta tarvinnut.

Ehkä se olisi ollut sairasloman eikä pian alkavan rippileirin paikka. Mutta kuolemasta ei osattu silloin puhua eikä ehkä myöskään miettiä, mitä se vaikuttaa omaisensa menettäneen työkykyyn.

Mutta ei minullakaan ollut sanoja puhua kuolemasta eikä valmistaa itseäni ja kuolevaa siihen.

Kun kaksi päivää ennen äidin kuolemaa soitin sairaalaan, jossa häntä hoidettiin, kukaan ei edes viitannut siihen mahdollisuuteen, että nyt olisi lähtö lähellä. Puhuttiin epämääräisesti jostakin uudesta hoidosta tai lääkityksestä tai jostakin, mitä en enää tarkasti muista. Minua se kuitenkin rauhoitti: olisi vielä aikaa.

Seuraavana päivänä lähdin ehtoollisvälineiden kanssa äitiä katsomaan. Perille päästyäni ymmärsin, mikä oli tilanne. Ehtoollisen vietto ei enää voinut ajatellakaan. Miksi en ollut hoitanut asiaa aikaisemmin, kun isä oli ottanut asian pari viikkoa aikaisemmin puheeksi?

Eikä minulla pappina ja poikana ollut nytkään sanoja puhua siitä, mitä oli tapahtumassa silmieni edessä. Äiti havahtui lääkityksestä huolimatta sen verran, että – niin uskon – hän vielä tunsikin minut. Kumarruin äidin puoleen, mutta en itkultani saanut sanotuksi muuta kuin että ”äiti, olet nyt lähdössä pitkälle matkalle”. Seuraavan kerran näin äidin vainajana samassa huoneessa.

En osannut puhua kuolemasta kuolemansairaalle äidilleni silloin, kun se olisi ollut vielä mahdollista. Melkein mykkä olin, kun olisi ollut viimeisten sanojen aika.

Ja minua oli sentään valmistettu äidin kuolemaan. Synnyin vanhojen vanhempien kolmen lapsen esikoisena perheeseen, jossa elettiin lähes koko ajan muuten elämäniloisen ja tarmokkaan äidin kivun, sai-

rauksien ja välillä kuoleman uhan kanssa. Ja minulle rakas Mummu, joka asui naapurissa, kuoli minun ollessani seitsenvuotias. Maailman parhaan Taatani kuollessa olin sentään jo armeijassa.

Meidän uskovassa perheessämme ei kuitenkaan osattu puhua kuolemasta eikä oikein myöskään uskosta. Muuten loputtoman puheliaalla suvullamme oli hengellisesti sanaton uskonperinne. Onneksi oli viikoittainen jumalanpalvelus ja hartaustilaisuudet ja yhdessä kotona veisatut virret. Ja poismenneistä pyhistä puhuttiin paljon ja heitä ikävöitiin. Sanoja valmistautua kuolemaan ei kuitenkaan ollut.

Mutta oliko niitä sen enempä muilla? Uskon, että niitäkin onnellisia oli, jotka osasivat puhua kuolemasta jo ennen kuin se osui omalle kohdalle. Ajattelen esimerkiksi vanhasta Kirkon perinteestä ammentavia rukoilevaisia, joiden pariin minut oli jo siihen aikaan johdattu, mutta joiden luontevaa puhetta uskosta en ole vielä kukaan oppinut.

Muuten kuitenkin luulen, että enimmäkseen vähissä olivat puheet kuolemasta ja kuolemaan valmistautumisesta siihen aikaan jopa tunnustavien kristittyjen joukossa, tavallisista maallistuneista kansalaisista puhumattakaan. Luulen lisäksi, ettei tämä koskenut vain Suomea, vaan laajemminkin jälkikristillistä Eurooppaa ja kenties myös muuta maailmaa. Eikä tilanne liene siitä muuttunut, vaikka saattohoidon tarpeellisuus onkin jo alkanut nousta esille mediassa ja iltapäivälehti saattaa pohtia, kuinka onnistunut oli jonkun julkisuuden henkilön kuolema.

Sotien seuraukset

Lapsuudessani ja vielä nuoruudessanikin oli tuoreessa muistossa kaksi jopa yhden sukupolven kokemaa maailmanhistorian hirvittävintä sotaa. Viimeiseen niistä joutuivat aivan nuorina poikina myös isäni ja appeni.

Suomessakaan ei kuolema sitten Isonvihan ja nälkävuosien ole koskaan tullut niin konkreettisesti osaksi elämää kuin 1900-luvun sotien aikana. Mutta tuliko se liian lähelle? Oliko se jotakin, mistä ei sen kauheuden ja osin myös mielettömyyden tähden voinut puhua?

Ihmismielen ja koko kulttuurin katse oli tulevassa eikä menneessä, jotta olisi jotenkin selviydytty koetuista hirveyksistä ja kyetty rakentamaan uutta maailmaa palaneen tilalle. Oliko kuoleman unohtaminen ainoa mahdollinen henkinen puolustuskeino tuossa tilanteessa?

Vai rakennettiin nyt jo enemmän kuin vain raunioille taloja ja tehtaita? Tehtiinkö taivasta maan päälle? Hävittikö kasvava hyvinvointi kaikkialla läntisessä maailmassa tarpeen puhua siitä, mitä ei haluttu muistella eikä ennalta ajatella?

Eihän meille armeijassakaan ainakaan minun muistamani mukaan koskaan kunnolla puhuttu siitä, että sodassa voi jopa normaalisti radionsa kanssa hääriä viestimies joutua tappamaan toisen ihmisen tai tulla itse tapetuksi. Ei meitä opetettu valmistautumaan ampumaamme luotiin kaatuneen lähimmäisen kuoleman kohtaamiseen eikä siihen, että itse vuotaisimme kuiviin jossakin, minne apu ei koskaan ennättäisi, ja kuolisimme sietämätöntä kipua tuntien ja aivan yksin hirveässä taistelun metelissä ja toisten kuolevien huutojen keskellä. Vasta sotilaspappikurssilla aloin itse ajatella näitä tilanteita.

Piilotettu kuolema ja ikuinen nuoruus

Eikä tämä koske vain mielikuvia sodasta. Kuolema on kaiken kaikkiaan siirretty sairaalahuoneiden hämärään ja vanhainkotien ovien taakse piiloon meidän vielä elävien silmiltä. Poissa silmistä, poissa mielestä! Ehtii sitä sitten, kun on itse vanha.

Toisaalta edes vanhuudestakaan ei enää oikein sovi puhua. Nykyään ollaan ”senioreja”, jotka terveisinä ja nuorekkaina siirtyvät pitkän työelämävaiheen jälkeen elämänsä kolmanteen, vielä hienompaan ja rikkaampaan, vuosikymmeniä kestävään ”palkintovaiheeseen”. Mielikuvissa ja mainoksissa reippaat ja hyvätuloiset isovanhemmat, charmantisti harmaantunut pappi ja alati tyylikäs mummu purjehtivat, matkustelevat, harrastavat, osallistuvat ja viihtyvät lastenlasten seurassa.

Jonkin aikaa voi hyväosaisille vanhuksille näin myös tapahtua. Onnittelupuheissa ja omissa kuvitelmissa ollaan ”90 vuotta nuoria” jopa

vielä silloin, kun vanhuuden ja sen ääneen lausumattoman päätöksen merkit ovat ruumiissa ja sielussa kaikkien nähtävillä. Toivotaan ja uskotaan, että eletään satavuotiaiksi ja sitten, terveinä nuorina, kuolaan mahdollisimman nopeasti, kivuttomasti ja huomaamatta, ja jos muu ei auta, jonkun vähän auttaessa pois.

Kuolema näyttää siis hävinneen maailmastamme tai muuttuneen pieneksi, huomaamattomaksi marginaalimerkinnäksi. Silti se on syntymisen ohella ainoa varma asia, joka meille tapahtuu. Se on äärimäinen ja lopullinen, väkivaltainen päätös ihmiselämälle. Alunperin se ei siihen kuulunut, mutta syntiinlankeemuksen tähden se on nyt meistä jokaisen osa, ellei Herramme palaa ennen sitä.

Viihteellistetty kuolema

Mutta ei kuolema vaikenemalla maailmasta katoa. Se tulee päivittäin ikään kuin takaovesta livahtaen kotiimme. Vaikka emme puhu siitä, olemme sen suurkuluttajia. Uutiset ehkä jätämme lukematta ja katsomatta, kun tulee kuvia nälänhädästä ja maanjäristyksistä, sodista ja verilöylyistä. Dekkareita sen sijaan suorastaan ahmimme, ja minäkin olen katsellut lukemattomia murhajuttuja televisiosta, en tosin niitä, joissa mässäillään väkivallalla, vaan niitä, joissa pohditaan aina uudestaan, miksi vainaja on vainaja, kuka hän on ja kuka hänet on tappanut.

Kuolemasta siis sittenkin puhutaan. Kyllä vain! Samalla se kuitenkin pidetään turvallisesti käsivarren mitan päässä ja etäännyttävässä televisioruudussa niin kaukana, ettei se oikeastaan kosketa eikä tunnu myöskään koskevan meitä. Sitä katsellaan kaukaa, niin ettei se mene ”ihon alle” eikä edes ”tule iholle”.

Näin vihollisista viimeinen ulkoistetaan oman itsen ulkopuolelle. Murhajutun esittämän henkilön kuolemaa ja kuolemista ei juurikaan pohdita hänen, kuolevan ja kuolleen, näkökulmasta, kuoleman jälkeisistä tapahtumista puhumattakaan, vaan päähuomio kiinnittyy murhan tutkijoihin. Heidän elämänsä ei pääty aina vain uusiin murhiin, vaan jatkuu kerta kerran jälkeen samanlaisena onnahteluna kuin

ennenkin joskus heti hurjien ammutakohtausten ja haavoittumisen jälkeen. Televisioruumin kannetaan ruumisautoon, ja muiden elämä jatkuu ennallaan, kunhan siteet poistetaan.

Sotaelokuvat, toinen yleisön suosikki, muodostavat parhaimmillaan tässä asiassa loistavia poikkeuksia, mutta eivät nekään aina. Usein sota kuvataan sen mielettömyyden ja kuoleman alituisen läsnäolon sijasta suurena seikkailuna, jossa vaivattomasti syntyneet ruumiit siivotaan nopeasti pois katsojan silmistä ja sankarit lähtevät seuraavaa tehtävää suorittamaan. Ja klassiset lännenleffat panevat vielä paremmaksi: niissä tappaminen ja kuoleminen on yleensä kuvattu niin epärealistisesti ja toisaalta arkipäiväisenä asiana, ettei se oikeastaan edes ole oikeaa kuolemista, joka koskettaisi meitä, kuolevia katsojia.

Nykyisyys ja ikuisuus ilman viimeistä tuomiota

Kuoleman roolin muuttumiseen ja viihteellistymiseen voivat koettujen kauheuksien ohella vaikuttaa myös hyvinvoinnin kasvun myötä länsimaissa yleistyneet *käytännön materialismi* ja *uskonnollinen agnostisismi*. Miksi puhua asiasta, jolle ei voi mitään ja jonka jälkeenkään ei ole mitään? Katse on siirtynyt kuolemasta mahdollisimman hyvin eletävään elämään, koska sitä pidetään ainoana tai ainakin ainoana varmana tapana olla olemassa ja koska se on yhä useammalla turvattua ja täynnä mielekkäiksi koettuja asioita.

Kysymystä, ”mitä kuoleman jälkeen tapahtuu”, ei esitetä, tai jos se esitetään, vastaus on yleensä ”ei mitään”. Jos kuitenkin oletetaan, että kuoleman jälkeen voi sittenkin olla jotakin, siihen ei sisälly elettyä elämää koskeva tilinteko ja vasta sen jälkeen alkava ikuisuus joko loputtomana erona kaikesta elämisen arvoisesta, rakkaudesta, lämmöstä ja valosta pohjattomassa yksinäisyydessä omantunnon ikuisesti soimatussa, tai taivaassa Jumalan luona, päättymättömässä ilossa ja kaiken kaipauksen täyttymyksessä, Kristuksen armokasvojen peittämättömässä valossa ja sydämellisessä rakkaudessa kaikkien perille päässeiden kesken. Moderniin tai jo postmoderniin ajatukseen mahdollisesta kuolemanjälkeisestä elämästä ei sisälly *viimeistä tuomiota*, ja sillä voidaan idän uskontoja jäljitellen myös tarkoittaa

loputtomia jälleensyntymisiä tai sielun vapautumista ruumiin kahleista ja sulautumista osaksi suurta maailmansielua.

Ainoana varmana asiana kuitenkin pidetään, että juuri nyt meillä on tämä käsillä oleva ainutlaatuinen elämä. ”Meillä on vain yksi elämä”, on tapana sanoa. Muusta ei oikein voi eikä sen tähden kannatakaan puhua. Sen tähden elämäntaito-oppaat myyvät hyvin, mutta kuolemantaito-oppaita ei juuri ole.

Kristityt aikansa lapsina

Kyse ei kuitenkaan ole pelkästään maallistuneen kulttuurin ongelmasta. Jotakin siitä on hiipinyt myös kristilliseen puheeseemme tai paremminkin siihen, mistä *emme* puhu, ja myös kirjankustannustoiminnan painopisteisiin. Vai olenko vain kuunnellut ja katsellut valikoivasti, kun minusta näyttää ja kuulostaa nykyään kirjoitettavan ja saarnattavan enemmän siitä, kuinka elää hyvin, kuin siitä, kuinka kuolla autuaana?

Saatetaan kyllä aivan oikein vastustaa ajatusta, joka on nykykulttuurissamme yleinen ja joka on maallisessakin eetoksessa muuttunut sitten minun nuoruuteni päivien: että nykyään on tärkeää tai suoraan kansalaisen velvollisuus ”toteuttaa itseään”, ”tehdä haaveista totta”, ”kokea mahdollisimman paljon merkityksellisiä asioita”, lyhyesti sanottuna *nauttia* ja olla itse *onnellinen* eikä välttämättä ottaa vastuuta yhteisistä asioista ja uudesta sukupolvesta, ei elää elämäänsä Jumalan hyvyttä eteenpäin jakaen ja enemmän antaen kuin saaden.

Tähän eetokseen uskon kyllä kristillisessä opetuksessa puututtavan. Ainakin toivon sitä. Kuolemasta ja kuolemaan valmistautumisesta hengellisessä puheessa ja kirjallisuudessa sen sijaan puhutaan vain vähän, kuten minusta näyttää. Ja niin saattaa kristityillekin syntyä mielikuva ikuisuudesta, joka määritelmällisestä äärettömyydestään huolimatta näyttää lyhyeltä ja on äärimmäisen kaukana, ja maan päällä eletävästä elämästä, joka on loputtoman pitkä ja aina vain uusia mahdollisuuksia täynnä.

Myöskään korona-aikana, jolloin kuolema ja kuoleminen on yllättäen ja lupaa kysymättä tullut lähelle arkista elämäämme ja jopa sen keskelle, olen hyvin harvoin huomannut puhuttavan pandemiasta Jumalan puhutteluna tai kehotuksena vakavaan kuolemaan valmistautumiseen. Ja niin on ihminen yhtäkkiä ja valmistautumatta riistetty perheensä keskeltä letkujen vangiksi ja nukutettu ilman potilaan ajatustakaan siitä, että ”tästä unesta ei ehkä enää herätä” – tai ainakin ilman sanoja sille kuoleman läheisyyden vaikuttamalle pelolle, joka on saattanut vallata myös omaiset.

En nyt kuitenkaan halua tulla ymmärretyksi väärin. On painokkaasti sanottava, ettei siinä ole itsessään mitään pahaa, että puhutaan ja kirjoitetaan myös luomisen lahjoista, elämänilosta ja olemisen ongelmista eikä vain tuonpuoleisista. Voi jopa olla, että niistäkin puhutaan liian vähän!

On myös aivan oikein, että opetetaan kantamaan vastuuta niin yhteis- kuin luomakunnastakin. On oikein, että otetaan vakavasti sielun haavat ja mielen murheet ja hoidetaan niitä. Yhteiskunnallisella lain saarnalla ja esimerkiksi maallisella ja hengellisellä terapialla tai tieteellä ja taiteella on oma, valtavan tärkeä paikkansa kristillisessä elämässä.

Silti se painopisteen epäsuhtaisuus, jonka olen näkevinäni ja kuulevinani kristillisessä puheessa ja julkaisutoiminnassa, arveluttaa. Onko uskoviltakin unohtunut professori Osmo Tiililän kuuluisa lause, jonka mukaan ”kirkko on täällä sitä varten, että täällä kuolaan”? Sillä onnistuneinkin ihminen, joka toteutti kaikki unelmansa, löysi täydellisesti itsensä ja nautti elämästä joka solullaan tai joka sai valtavia aikaa tieteen ja taiteen saralla, yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja luomakunnan puolesta taistellessaan tai hoitaessaan toisten sieluja tai itse ihanasti parantuen, kuolee kerran. Ja sen jälkeen tulee tuomio.

Tunnustukselliset luterilaiset aikansa lapsina

Entä ymmärrämmekö myöskään me tunnustuksellisina luterilaisina ja kirkollisina kristittyinä itseämme pitävät kuoleman perimmäistä

todellisuutta ja vakavuutta? Epäilemmekö itseltämmeikin salassa kuolemanjälkeisen elämän tai ikuisen kuoleman, helvetin tuskan ja taivaan ilon todellisuutta ja varsinaisuutta ja sen tähden mieluummin varmistelemme nykyisen elämämme onnistumista kuin mietimme, mitä tapahtuu sitten, kun kuolemme? Onko myös Viimeinen tuomio meille opinkohta, jonka sivuutamme viitaten ohimennen Kristukseen, joka on jo tehnyt kaiken valmiiksi, eikä meidän sen tähden tarvitse ajatella mitään tilintekoa, vaan voimme sen kummemmin murehtimatta sivuuttaa oman kuolevaisuutemme, elää mieliksemme hyvää elämää ja mennä sitten heittämällä suoraan taivaaseen – jos taivas on totta?

Ja kun kerran emme voi omilla ansioillamme ansaita autuutta, mitä sitä sitten turhaan kilvoittelemaan ja ponnistelemaan! Me *vaivaiset syntiset* voimme halvan armon suurkuluttajina sivuuttaa sujuvasti Uuden testamentin lukemattomat kohdat ja Herramme ja apostolien vakavan opetuksen, joka kehottaa uskovia, vanhurskaaksi julistetuja pyhiä, totiseen kilvoitukseen Jumalan käskyjen täyttämässä, Jumalan ja lähimmäisen rakastamisessa, vieläpä itsensä kieltämisessä ja joka tapauksessa Kristuksen valmistetuissa teoissa kulkemiseen. Ohitamme ehkä hiukan kulmiamme rypistäen ja sitten unohtaen raamatunkohdat, jotka puhuvat tuomiosta, jolla hyvinkin katsotaan, oliko elämämme uskovina tyhjän väärttiä vai tuottiko se vanhurskaiden hyviä hedelmiä tai edes jatkuvaa armonpyyntöä ja synninsurua, kun hedelmiä ei vain näkynyt ilmaantuvan. Niinkö?

Kristillisuus aatteena

Me ”konservatiivikristitytkin” olemme aikamme ja meitä edeltävien aikojen lapsia. Kristillinen usko on länsimaissa (eikä sielläkään vain *kulttuuriprotestantismissa*) individualisoitunut ja idealisoitunut. Siitä on tullut Jumalan kansan konkreettisen vaelluksen sijasta historiasta ja ruumiillisesta elämästä irtaantuneen ja kaikesta riippumattoman yksilön päänsisäistä toimintaa, tohtori Jari Kekälettä lainatakseni ”ohutta yläpilveä” verevän ja maanläheisen yhteisöllisen ja pelastushistoriallisen uskon sijasta. Todellinen elämä koetaan ellettävän maallisessa

kutsumuksessa ja yhteiskunnassa ja onnellista elämää etsien, mutta usko on kaikesta muusta irrallista henkisyttä oman päänsä yksinäisyydessä. Se on ehkä motivaatiotekijä, se on ideoita tai peräti ideologia, mutta se ei ole elämää, joka kantaa yli kuolemankin.

Näin kristillistaustainen maailma on toiminut jo kauan. Ideat ja niitä toteuttavat ideologiat ovat jyränneet todellisuuden alle ja pahimmillaan tappaneet miljoonittain ihmisiä. Ja vaikka me rauhaa rakastavat tunnustukselliset luterilaiset kauhistumme kaikkea sitä, mekään emme ole kaukana uskomme ideologisoitumisen vaarasta. Se voi koskettaa meitä suorastaan juuri siinä, mikä on meille kaikkein kalleinta niin, että meille rakkaasta ja elintärkeästä uskonvanhurskaudesta tulee pelkkä idea ja kristillisyydestämme ideologia, jolla ei ole vastinetta todellisuudessa, ei Raamatussa eikä Tunnustuskirjoissa eikä elämässä, jota elämme.

Jumala ideana ja ihminen keskiössä

Taustalla on kehitys, jonka juuret ovat jo myöhäiskeskiajassa, renessanssissa ja humanismissa. Ne olivat kyllä omalta osaltaan uskonpuhdistuksen ja sitä seuranneen modernin elämämme hyviä maallisia edellytyksiä, mutta niitä leimasi myös todellisuuden keskipisteen siirtyminen Jumalasta ihmiseen. *Teosentrisyydestä* tuli *antroposentrisyyttä* ja kollektiivisesta elämästä ja ajattelusta muutaman vuosisadan kuluessa nykypäivän jo jälkimodernin ihmisen äärimmäistä individualismia, vapautta luoda itselleen haluamansa oma todellisuus ja identiteetti, jolla ei ole mitään orgaanista yhteyttä toisten samanlaisten itselleen riittävien yksilöiden todellisuuteen ja identiteettiin, kun ruumiillisuudenkin merkitys kielletään.

Tähän kehitysprosessiin on mahtunut rationalismia, empirismia, idealismia, materialismia ja lopulta modernin kulttuurin ja ihmisen synty kaikkine hyvine ja huonoine seurauksineen. Samalla myös kristillinen usko kulttuuria muovaavana tekijänä ja vähitellen siitä häviävänä perinteenä on uskonpuhdistuksen jälkeen muuttunut tämän kehityksen myötä historiallisesta kertomuksesta Jumalan suurista pe-lastusteoista ja ruumiillisesta yhteisöllisyydestä ensin ihmiskeskeisiksi

menetelmiksi tulla autuaaksi ja lopulta vain ideoiksi ja ”arvoiksi” uskovan puhuvassa ja aina vain useammin vaikenevassa päässä.

Tämä näkyy erinomaisella tavalla esimerkiksi kirkkotaiteessa, jossa pelastushistorian rikkaat kuvaukset vaihtuvat abstrakteihin kuvioihin, eikä modernista kirkkorakennuksestaakaan ilman pientä ristiä sen katolla aina näe, että se on kirkko, koska se ei puhu historian kuluessa muotoutunutta ja siihen ankkuroitunutta arkkitehtonista kieltä, josta tunnistaa kirkon kirkoksi myös silloin, kun se ei kopioi menneiden aikojen tyyliä. Ja kirkkojen sisällä alttariristit tyhjenevät historiallisesta, kärsivästä Kristuksesta, mutta ei Häntä välttämättä kuvata myöskään ylösnousseena. Tilalla on vain ideoiden symboleja.

Samaan aikaan Kirkossa Kristuksen hengellisenä ruumiina leviää ajatus, jonka mukaan Jumalasta ei oikein voi puhua. Positiivinen, pelastushistoriaa edelleen siirtävä ja Jumalan todellisia tekoja julistava teologia vaihtuu apofaattiseksi, negatiiviseksi teologiaksi, joka ko-hoaa vielä ideoidenkin yläpuolelle todellisuuteen, josta ei voi sanoa mitään, tai jos voi, siitä puhutaan vain kielteisin käsittein. Kerrotaan, mitä Jumala *ei* ole eikä kerrota sitä, mitä Hän todella, oman ilmoituksen perusteella *on*.

”Saarna” vai ”opetus”?

Eikä tämä ongelma ole vieras myöskään pietistisissä eikä edes tunnustusluterilaisissa piireissä. Näenhän minäkin kumpaankin ryhmään kuuluvana utuista hahmottomuutta peilissä, kun katson siitä omaa hengellistä kuvaani. Olenhan minäkin aikani lapsi.

Tämä siirtymä, jolla on yhtymäkohtia sekä reformaation vasempaan laitaan eli ”hurmahenkisyyteen” että kristillisen tradition tulkinnassa käytettyyn pakanalliseen *uusplatonismiin*, saattaa näkyä esimerkiksi niinkin harmittomalta tuntuvassa asiassa kuin luterilaisiinkin piireihin päätyneestä tavasta puhua ”saarnan” sijasta ”opetuksesta” myös silloin, kun ei ole puhe esimerkiksi raamattutunnista tai teologisesta luennosta. Vaikka myös Raamatussa puhutaan seurakunnan opettamisesta, sanaan sisältyy modernissa kielenkäytössä ajatus, että se,

mitä ennen sanottiin saarnaksi, ruokkii ensi sijassa kristityn järkeä, kasvattaa tietoa, opettaa ajattelemaan loogisesti, antaa argumentteja apologian käyttöön ja muuta sellaista. ”Opetuksen” ei mielletä saarnan tavoin olevan ulkoinen *armonväline*, jota Jumala itse käyttää sananpalvelijan suun kautta, eikä edes sellainen *todistuspuheen* vuoro, jonka ja jossa Kristus Pyhässä Hengessä itse vaikuttaa. Sillä varsinainen Jumalan työ ja siitä seuraava ja vahvistuva usko mielletään Jumalan sanattoman kohtaamisen vaikutuksena ulkonaisten tapahtumien ja välineiden yläpuolella eli uskovan ”sydämessä” ja mielen pohjimmiltaan toisille jakamattomassa ja puhtaasti henkisessä yksityisyydessä.

Eivät silti myöskään tunnustukselliset luterilaiset, jotka painottavat sanaa ”saarna” ja puhuvat väsyksiin asti armonvälineistä, ole välttäneet tämän kehityksen vaikutuksilta. Eivät todellakaan!

Kuinka usein saarnataankaan aivan oikein ja korrektisti jossakin kaukana olevan Jumalan *laista* ja *evankeliumista*, mutta ei anneta Jumalan itsensä saarnata läsnäolevana *lakia* ja *evankeliumia*! Kuinka usein onkaan myös liturgia pelkkä kaavamainen esitys, jonka vuorosanat osataan kyllä lukea kirjasta ja jossa myös ”yleisö” lausuu tai laulaa omat repliikkinsä koko tapahtuman sisältöä sen kummemmin ajattelematta. Liturgiaa ei ymmärretä eikä sitä koeta läsnä olevan Yljän ja Morsiamen vuoropuheluna eikä jonakin, missä todella myös *tapahtuu* se, mitä siinä näytellään: että pelastushistoria tulee siinä armonvälineiden kautta ja Pyhässä ehtoollisessa jopa ruumiillisesti uskon kautta osaksi uskovien omaa elämänhistoriaa ja on samalla ennakoivaa osallisuutta ikuiseen Karitsan hääateriaan. Ei nähdä, kuinka liturgia on Pyhän Hengen elävää virtausta Kristus-pään ja Hänen uskovien jäsentensä välillä näitä myös toisiinsa yhdistäen, vaan siitä tulee parhaimmillaankin vain ulkoista virikettä sille jo edellä kuvatulle täysin yksityiselle ja yksinäiselle uskolle, jota saarnassa jaettu älyllinen informaatio tai tunteisiin vetoava puhe sekä liturgian symbolinen näytelmä ehkä intellektuaalisesti ja emotionaalisesti ruokkivat, mutta joka lopulta oikeasti tapahtuu yksilön henkisessä yksinäisyydessä eikä konkreettisena, kokonaisvaltaisena ja koko seurakunnan kanssa jaettuna henkisirumiillisena Kristus-yhteytenä Pyhän Hengen osallisuudessa.

Usko vai hyvät teot?

Tällöin myös usko ja elämä saattavat irtaantua toisistaan myös ja ehkä juuri siellä, missä ollaan tunnustuksellisia luterilaisia. Jos syntien anteeksiantaminen on vain yksilön päänsisäinen asia, joka tuo hetkeksi hyvän olon, mutta jonka ei edes odoteta muuttavan uskovassa mitään, koska olemme *simul iusti et peccatores* ja koska pyhitys on ”syvenevää synnin ja armon tuntoa”, voimme olla kovan paikan edessä, kun kuolemaa lähestyessämme ymmärrämme, ettei uskonvanhurskauden *idea* kannu meitä rajan yli, että *usko ilman tekoja* on ihan oikeasti *kuollut*, koska se välttämättä myös vaikuttaa rakkaudessa, tai sitä ei ole ollenkaan. Viimeisellä tuomiolla meiltä ei nimittäin kysytä, osaammeko ulkoa ”viisi solaa”, kuten amerikkalaiset luterilaisuutta tiivistävät, vaan mitä teimme kalliilla uskonvanhurskauden lahjalla, joka meille kasteessa, sanassa ja ehtoollisessa uskon kautta annettiin. Siihen kysymykseen ei voi vastata viittaamalla *ideaan* meille ilmaisesta armosta.

Emme voi omilla lain teoillamme vanhurskauttaa itseämme. Se on totta, Kuitenkin, jos oppi ilmaiseksi saadusta lahjasta, joka maksoi Jumalalle kaiken, mutta meille ei mitään, muuttuu ideologiaksi eikä saa olla se, mikä se oikeasti on eli konkreettista todellisuuttamme koskeva Jumalan vallankumouksellinen teko, meille voi käydä Viimeisellä tuomiolla samoin kuin niille, jotka suurenmoisia tekojaan tarjoten ja itseään kovasti pyhittyneinä pitäen huutavat ”Herra, Herra”, mutta joita Herra ei edes tunne. Ei auta, vaikka huudamme kukin omasta puolestamme: ”Olen kastettu, olen pelastettu”. Se ei pelkkänä ideologiana pelasta tuomiolta ketään sen enempää kuin itseensä luottavien huudot.

Pelastaako kaste?

Mutta kuka sitten voi pelastua? Eikö kaste olekaan uudestisyntymisen peso ja pelastuksen lähde?

On se! Varmasti on! ”Olla kastettu on olla pelastettu” - se on totisesti totta.

Kyse on kuitenkin siitä, mitä lopulta *tarkoittaa* ”olla kastettu”? Onko se vain kerran tapahtunut vaatimaton toimitus ja siitä kertova kastetodistus, joka minullakin riippuu työhuoneeni seinällä? Onko se henkivakuutus, jonka valtavan vakuutusmaksun Jeesus maksoi puolestani ristillä, ja minä voin unohtaa koko asian sen jälkeen, kun se siirrettiin minun nimiini jo ennen kuin muistan mistään mitään? Eikö riitä, että muistan ottaa vakuutustodistuksen allekirjoituksineen esiin, kun seison Tuomarin edessä?

En kehottaisi luottamaan siihen. Ei siihen taida olla siellä mahdollisuutta. Kastetodistukseni paikka oli tässä elämässä ja sen ankarassa kilvoituksessa, mutta se jäi seinälle, kun minua lähdettiin viemään sairaalaan, enkä sieltä sitten enää palannut kotiin. Eikä kuolinpaidasani ole taskuja.

On kuitenkin toinen todistus, josta Jumala tuntee omansa Viimeisellä tuomiolla. Se on Pyhä Henki, joka asuu kastetussa. Ja Hänet, Jumalan rakkauden Sinetti, annettiin meille ja painettiin meihin, kun meidät kastettiin.

Mutta taaskaan ei ole kyse ideasta eikä myöskään jostakin, mikä liittyy jollakin tavalla meidän ”korkeampaan henkisyys-temme”. Sillä luomakunnan piiriin kuuluva henkisyys-temmekin on raamatullisessa mielessä ”lihaa” ja maallisen elämämme aikana erottamattomasti osa ruumiillista elämäämme, mutta Pyhä Henki on Jumala. Sen tähden emme voi välittömällä, henkisellä tavalla olla osallisia Hänestä emmekä lopulta tuhoutumatta edes lähestyä Häntä, koska olemme luonnostamme, ruumiinemme ja sieluinemme, synnin tähden tuomion alaisia. Sama koskee koko Pyhää Kolminaisuutta kolmiyhteisen Jumalan puhtaassa jumaluudessa ja kirkkaudessa.

Jumalan kohtaaminen ja Pyhän Hengen osallisuus onkin mahdollista ainoastaan, jos Jumala tulee ”alas”, kun ja koska meistä ei ole nousemaan ”ylös”. Koska kuoleva ja syynalainen ihminen ei voi pelastavalla tavalla kohdata elävää Jumalaa sen paremmin yläpilvissä leijuvassa hengessään kuin ruumiillisena olentonaakaan, Jumalan piti itsensä tulla ihmiseksi, osaksi aikaa ja paikkaa, ottaa ihmisen kasvot, puhua ihmisen äänellä, parantaa ihmisen käsillä ja lopulta ihmisenä

kantaa tuomittu ihmisyyys ristille rangaistavaksi kaikkine sen synteineen, mutta itse ilman syntiä, jotta myös synnin palkka, vihollisista viimeinen, kuolema, kohtaisi vahvempansa ja kuolisi omaan puremaansa.

Sen tähden me voimme tulla Pyhästä Hengestä osallisiksi vain Kristuksessa, Jumalan ja Marian Pojassa, ristiinnaulitussa ja kuolleista herätetyssä Vapahtajassamme. Vain yhteydessä Häneen ja Hänen tähtensä voimme saada kadottavat syntimme ja koko olemuksemme langenneen tilan anteeksi.

Sen tähden myös Kaste ”uudestisyntymisen pesona” on Kristukseen ja Hänen kuolemaansa ja ylösnousemukseensa liittämistä ja Hänen vanhurskautensa pukemista syntisen ylle. Se on meidän, ajallisten ja maahan sidottujen olentojen liittämistä Pyhässä Hengessä Kristuksen hengelliseen ruumiiseen, joka täällä on vielä alennuksen tilassa taisteleva Kirkko, mutta joka perillä ja Karitsan Morsiamena viettää ikuista juhlaa, ja siihen osallistumme ylösnousemusruumiissamme kokonaisena ihmisenä.

Sillä jo tässä ajassa meidät kastetaan ruumiinemme ja sieluinemme Kristukseen ja Hänessä Jumalan lapseuteen ja syntien anteeksiantamisen ja iankaikkisen elämän osallisuuteen. Tämä tapahtuu vain kerran, mutta kertakaikkista kastetta eletään todeksi ja siinä pysymisessä kilvoitellaan uskossa ja kertakaikkisessa kääntymyksessä tai ainakin jokapäiväisessä parannuksessa siihen yhä uudelleen palaten. Tässä kilvoituksessa meitä auttavat Jumalan itsensä sana ja saarna, meitä koskeva synninpäästö ja Pyhä ehtoollinen, jossa ei vain puhuta vertauskuvallisesti jostakin, mikä on joskus ollut ja mitä kohti kuljetaan, vaan joka on myös todellisuutta tässä ja nyt niin, että tulemme myös ruumiinemme osallisiksi Kristuksesta, niin pyhät kuin pahatkin, niin uskovat kuin epäuskoisetkin, toiset pelastukseen, toiset tuomiokseen.

Meissä voi sen tähden Viimeisellä tuomiolla olla Pyhän Hengen sinetti vain, jos ”olemme Kristuksessa” (Room. 8:1). Ja aivan niin kuin ”tämä on minun ruumiini” Pyhällä ehtoollisella tarkoittaa todella sitä, mitä Herra itse siinä siitä sanoo, tässäkin P. Paavalin lauseessa,

joka puhuu ”Kristuksessa olemisesta”, ei ole puhe vertauskuvasta, ei ideasta, vaan se on todellisuutta, joka koskee meitä kokonaisuutena, henkisarvuuksiltaan ihmisenä ajassa ja paikassa ja sitten kerran ikuisuudessa.

Se alkaa Pyhästä Kasteesta, aineellisesta armonvälineestä, joka Sanan voimalla liittyy meidät ruumiinemme ja sieluinemme, kokonaisuutena ihmisenä ihmiseen ja Jumalaan, Jeesukseen Kristukseen niin, ettei meitä ole ilman Häntä eikä Häntä ilman meitä. Todeksi sitä eletään alituksessa parannuksessa eli syntien katumisessa, niiden anteeksiuskomisessa ja niiden – tosin aina keskeneräisessä – pois panemisessa.

”Vai ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut? Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman. Sillä jos me olemme hänen kanssaan yhteenkasvaneita yhtäläisessä kuolemassa, niin olemme samoin myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa, kun tiedämme sen, että meidän vanha ihmisemme on hänen kanssaan ristiinnaulittu, että synnin ruumis kukistettaisiin, niin ettemme enää syntiä palvelisi; sillä joka on kuollut, se on vanhurskautunut pois synnistä. Mutta jos olemme kuolleet Kristuksen kanssa, niin me uskomme saavamme myös elää hänen kanssaan, tietäen, että Kristus, sittenkuin hänet kuolleista herätettiin, ei enää kuole: kuolema ei enää häntä vallitse. Sillä minkä hän kuoli, sen hän kerta kaikkiaan kuoli pois synnistä; mutta minkä hän elää, sen hän elää Jumalalle. Niin tekin pitääkää itsenne synnille kuolleina, mutta Jumalalle elävinä Kristuksessa Jeesuksessa.”

(Room. 6:3-11)

Kasteen vesi kantaa ja tuottaa hedelmiä - tai siihen hukkuu

Koska ”kasteen liitto” ei ole vain idea, vaan todellista, elävää Kristus-yhteyttä, se on äärimmäisen vakava asia myös niille, jotka epä-

uskossa irrottavat itsensä Hänestä ja heittäytyvät ilman katumusta ja parannusta synnin vietäviksi. Heille se ei ole pelastavaa todellisuutta. Heitä kasteen vesi ei nosta pinnalle, Jumalan armon aurinkoon, vaan he hukkuvat siihen.

Kristuksen kieltäjissäkin ja uskosta luopuneissa kaste on ”katoamaton merkki”, mutta ei kadotuksesta pelastava Pyhän Hengen sinetti, vaan ikuisesti sietämätöntä tuskaa tuottava arpi siinä kohden sydäntä, mistä syntinen oli liitetty Kristus-ruumiiseen. Niille sen sijaan, jotka uskossa riippuvat kiinni Kristuksessa ja Hänen hengellisessä ruumiissaan, se on elävää yhteyttä Häneen, ja se yhteys kestää yli ajan rajan ikuisuuksien ikuisuuksiin asti.

Mutta Pyhä Henki ei myöskään ole toimettomuuden Henki. Kun Hän uskon kautta asuu Kristuksessa olevan sydämessä, uskova yhtäältä lepää suloisessa Jumalan lapsen rauhassa, mutta toisaalta hän ajattelee ajatuksia ja tekee tekoja, jotka ovat Pyhän Hengen hyvää, pyhittävää vaikutusta hänen kauttaan.

Ensimmäinen niistä on synninsuru, joka kaikessa kauheudessaankin on lopulta väkevä todistus surijan Kristus-yhteydestä. Sillä ilman uskoa ei ole Pyhää Henkeä eikä myöskään pohjia myöten käytävää taistelua hyvän ja pahan välillä sydämessämme. Kiusaukset eivät ole merkki Kasteen liiton rikkoutumisesta, vaan siitä, että se on voimassa, sillä uskovia perkele kiivaimmin kiusaa!

Pyhästä Hengestä osallinen kokee ja tietää, ettei hän voi samaan aikaan olla Jumalan lapsi ja kieltää Kristuksen ja kohdella lähimmäistään itsekkäästi ja rakkaudettomasti. Ei voi samaan aikaan olla uskova jäsen Kristuksessa ja elää tietoisesti vastoin Jumalan käskyjä, jotka koskevat myös uskovia ja vieläpä siinä muodossa, jossa Herramme ne meille tulkitsee – ettei riitä, että vain välttää ulkonaisesti pahoja tekoja, vaan pitää myös sydäimestään rakastaa Jumalaa ja ihmisiä ja tehdä hyvää lähimmäisilleen.

Toinen Pyhän Hengen vaikutus uskovassa ja Hänen kauttaan on usko syntien täydelliseen anteeksiantamukseen Kristuksessa ja Kristuksen kautta. Ilman sitä ei ole uskoa eikä sydämessä asuvaa Pyhää

Henkeä. Pelkkä pelko ja katumus sekä omat yritykset parantaa oma elämä ovat pohjimmiltaan itsekästä yritystä itse pelastaa itsensä. Syn-tien anteeksiantamus ja ilo Herrassa sen sijaan saavat parhaimmillaan uskovan ainakin joskus unohtamaan itsensä ja Jumalalle kunnian antaen sitoutumaan lähimmäiseen hänestä vastuuta kantaen ja häntä hänen itsensä tähden rakastaen. Jokapäiväinen parannus on paluuta tähän iloon ja vapauteen ja synninsurun keskelläkin siitä elämistä.

Ei ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat

Sen tähden edes sinun, joka minun tavallani et näe itsessäsi ollen-kaan niitä Hengen hedelmiä, joita uskovalta odotetaan heidän pää-tyessään Tuomarin tutkittaviksi, ei tarvitse olla huolissasi Viimeisen tuomion vakavan todellisuuden edessä. Kun olet Kristuksessa, näet ensinnäkin Hänessä toteutuneena ja sinun hyväksesi luettuna kaiken sen, mihin sinusta ei ole – eikä minusta. Hän ei ole kantanut rangais-tusta vain tekemistäsi synneistä, vaan myös niistä lukemattomista asioista, joita et ole tehnyt. Hän on puolestasi täyttänyt koko lain.

Toiseksi voit olla varma, että vaikka ihmeissäsi kysyt, missä ja koska tämän elämäsi aikana näit Herrasi ja autoit Häntä Hänen pienissä veljissään ja sisarissaan, niin on todella myös tapahtunut, vaikka itse olet vain itkenyt puuttuvaa rakkauttasi, jonka hedelmiä et ollen-kaan näe. Koska olet kasteestasi asti ollut uskossa osallinen Pyhästä Hengestä tai parannuksessa palannut kasteen liittoon, epätoivoinen itkusi vaihtuu ihmetteleväksi iloksi, kun, niin kuin uskon, ainakin joku tulee perillä sanomaan sinulle, että ”kiitos Jumalalle, kun Hän lähetti sinut luokseni” tai ”se sana auttoi minut silloin jaloilleni” tai ”olit ensimmäinen, joka jaksoi kuunnella minua”. Ne ovat olleet Pyhän Hengen tekoja sinussa ja sinun kauttasi, eivät ansioita, jotka itse näkisit. Ne ovat olleet Hengen hedelmiä, joita Hän ei voi olla vaikuttamatta sielläkään, missä itse koet kaiken jäävän kesken tai vain aikeiksi, joita et koskaan jaksaa toteuttaa.

Kuolemalla jo nyt oppii elämään täällä ja sitten siellä

Näin näemme, että kun olemme ja elämme Kristuksessa, voimme pelotta myös kuolla Hänessä. Ja kuten minun ja monen muun kristityn kokemus opettaa, oppimalla kuolemaan opimme lopulta myös elämään. Täysin oppineiksi emme silti tule kummassakaan, ja sen tähden molempia pitää harjoitella joka päivä.

Kuolemasta kuitenkin pitää aloittaa. Kun tunnustamme kuoleman todellisuuden ja vakavuuden ja kun Kristuksessa eläen valmistaudumme parannuksessa ja uskossa siihen, voimme ottaa jokaisen elämämme päivän vastaan Jumalan suurena lahjana ja uskoa sen olevan myös mahdollisuus, vaikka itsestämme näyttää kokonaan toisenlaiselta. Eikä meidän tarvitse myöskään pelätä vanhenemista, koska emme kulje kohti suurta pimeyttä, vaan valoa ja iloa, joka ylittää moninkertaisesti kaiken jo täällä Kristuksen seurassa kokemamme. Kristuksessa elämme, Kristuksessa kuolemme. ”Sillä elämä on minulle Kristus, ja kuolema on voitto.” (Fil. 1:21)

Puhumistakin voimme opetella

Mutta entä luonteva uskosta ja elämästä puhuminen? Olenko minä oppinut sen äitini kuoleman jälkeen?

En ole. En minä uskostakaan osaa oikein puhua edes toisen uskovan kanssa. Saarnaan siitä kyllä ja kirjoitan, mutta vaikeaa on olla luonteva ja arkikielinen, kun on kyse niin suurista ja syvistä asioista.

Eikä kuolemasta ja kuolemanjälkeisestä toivosta ehkä tarvitsekaan puhua kuin päivän lounaasta tai kulloisestakin koronatilanteesta, vaikka niitakin voi käyttää sitä elävöittämään. Isoihin asioihin tarvitaan usein paljon hiljaisuutta, ennen kuin niistä voi sanoa mitään. Mutta jos sittenkään sanat eivät löydy, niitä voi hakea muilta.

Niin olen minäkin tehnyt vuoden 2021 alkupuolen ajan. Sain tehtäväkseni kääntää latinasta suomeksi kirjan, jota ei tähän mennessä ole ollut saatavilla alkukielen ja siitä jo samana vuonna 1611 tehdyn saksankielisen parafrasien lisäksi kuin englanniksi. Ja kuitenkin jo

vuosikymmeniä olen haaveillut sen saattamisesta suomenkielisen lukijayleisön käsiin.

Tarkoitan minulle rakkaaksi tulleen luterilaisen puhdasoppisuuden ajan suuren teologin ja hartauskirjailijan, Johann Gerhardin, ensin itselleen kirjoittamaa ja sitten onneksi myös julkaisemaa lohdutuskirjaa ”Enchiridion consolatorium”, jonka Luther-Säätiö julkaisi sille yhdessä Juhana Pohjolan kanssa sorvaamallamme nimellä ”Elän ja kuolen Kristuksessa – lohdutuksen sanoja lähtevälle ja hänen läheisilleen” ja joka julkistettiin Loimaan Kesäjuhlien 2021 yhteydessä.

Vaikka kirjan ajatuksena on lohduttaa kuolevaa, joka ei millään tahdo uskoa pääsevänsä taivaaseen, sen kääntäminen ei ainoastaan lohduttanut minua, vaan myös auttoi minua keskellä tämän elämän vaivoja jo katsomaan siihen Luvattuun maahan, johon hengellinen Israel on vielä matkalla. Voisin puhua jopa ekstaasinomaisesta tilasta, johon ajoittain jouduin kirjan väkeviä Raamatun, kirkkoisien ja keskiajan suurten lohduttajien todistuksia lukiessani ja kääntäessäni, niin vaivalloista kuin se olikin.

Voi olla, että tämä kirja auttaisi sinuakin elämään vahvasti ja kuolemaan turvallisesti. Ehkä sitä voisi myös käyttää apuna, kun omat sanat loppuvat kuolemasta puhuttaessa. Ehkä se sopisi lahjaksi paitsi lähtöään lähestyvälle vanhukselle, myös nuorelle, joka ennemmin tai myöhemmin oppii ymmärtämään, että kuolema koskee häntäkin.

Minä ainakin luulen, että jos saan kuolemaani asti pitää järkeni, otan kerran jos toisenkin kirjan hyllystä ja luen sitä oman, heikon uskoni vahvistukseksi, kun lähtö lähenee. Saan siitä sanoja ainakin ajatella kuolemaa, jos en saisikaan sanoja puhua siitä. Mutta ehkä sinä saat ne.

MITEN KESTÄN TULEVAISUUDEN?

Pastori, TT Petri Hiltunen

Kun syksyllä 2019 valitsin luentojen aiheeksi tulevaisuuden, en osannut kuvitella, kuinka ajankohtainen tämä aihe olisi maaliskuussa 2020. Lupasin puhua siitä, mikä auttaisi niihin pelkoihin ja ahdistuksiin, joita tunnemme tulevaisuuden suhteen, ja millä eväillä voimme selvitä epävarmasta tulevaisuudesta.

Tiede-lehden selvityksessä Oxfordin yliopiston tiedemiesten uhkana maapallolle ja lähinnä ihmiskunnalle voisivat tulevaisuudessa olla: (1) asteroidi, (2) ydinsota, (3) pandemia, (4) ilmastonmuutos, (5) superpurkaus, (6) tekoäly ja (7) Higgsin hiukkanen.

Ilmastonmuutos on loppujen lopuksi näistä se kaikkein monimutkaisin ja ihmiselle vaikein. Asteroidille, superpurkaukselle ja varsinkin Higgsin hiukkaselle me emme mahda mitään. Ydinsota, pandemia ja tekoälykään eivät ole tavan tallaajan hyppysissä. Mutta ilmastonmuutos koskee jokaisen ihmisen arkielämää ja siksi siihen liittyy myös valtava määrä syyllisyyttä ja syytelyä, vähättelyä ja isottelua. Se herättää tunteita ja tunkeutuu kaikkien elämään ja tietoisuuteen - varsinkin sääilmiöiden kautta. Samalla tiivistynyt tiedonvälitys pitää meidät koko ajan tietoisina ja kauhuissamme joka ikisestä maailman ilmastonmuutoksesta reaaliajassa eli 24/7. Emme siis pääse ilmastonmuutosta pakoon mihinkään muuhun kuin ehkä sen kiistämiseen - mutta silloinkin me olemme siihen sidottuja.

Myös koronavirus koskee toki yhtä lailla jokaisen ihmisen elämää kuin ilmastonmuutoskin. Epidemia on myllertänyt miljoonien ihmisten elämän. Se tulee jopa vielä lähemmäs meitä kuin ilmastonmuutos, sillä se saattaa riistää terveyden ja hengen jopa lähitulevaisuudessa.

Tänään pohdiskelemme siis sitä, mikä neuvoksi? Kuinka pärjään näiden uhkakuvien kanssa tulevaisuudessa? Onko jotain tietoja tai tapoja tai asenteita tai muita, jotka helpottaisivat tulevaisuuden kohtaamista?

Tommi Melender kirjoitti tammikuussa 2020 mielenkiintoisen artikkelin Toivon tuolla puolen (Suomen Kuvalehti 3/20). Hän kertoo,

miten hän eli lapsuutensa ydinsodan pelossa. Lapsillekin kerrottiin avoimesti, että USA ja NL voisivat hävittää kaiken elämän maapallolta ja Juice Leskinen lauloi, että ihmiskunta tekee itsemurhaa. Jonkinlaisena lohtuna tarjottiin kauhun tasapainoa eli ajatusta siitä, että suurvallat ehkä eivät kuitenkaan käyttäisi aseitaan niiden hirveiden seurausten vuoksi. Tällainen tilanne karkotti Melenderilta haaveet paremmasta maailmasta. Melender kirjoittaa:

Tapoimme Jumalan edistyksellä, mutta emme tappaneet uskonnollisuutta, siirsimme vain uskonnollisuuden perspektiivin taivaallisesta maalliseksi. Kun abdistumme Australian metsäpaloista kertovan kuvavirran äärellä, emme rukoile pelastusta Jumalalta, vaan lujitamme toivoamme siihen, että edistys tekee kyllä tehtävänsä ja lahjoittaa meille teknologiat, joilla ilmastonmuutokseen kytkeytyvät sään ääri-ilmiöt saadaan kuriin"... Usko edistykseen on uskoa uljaaseen huomiseen kirvelivistä takaiskuista huolimatta. Enää horisontissa ei kajasta Kristuksen toinen tuleminen ja taivasten valtakunta, vaan maallinen yhteiskunta, jossa tieto ja sivistys takaavat ikuisen rauhan ja veljeyden.

Niin, nykyajan jumala on edistys tai tiede tai jokin sellainen. Uskotaan, että se pystyy vielä kääntämään kehityksen pyörän. Tällöin muutoksen pitää tapahtua teknologiassa, ei minussa. Minä voin porskuttaa eteenpäin suunnilleen niin kuin ennenkin, kun tiede ratkaisee ongelmat. Tällöin ei ymmärretä, että me ihmisethän sitä tiedettä ja teknologiaa teemme. Me olemme se jumala, jota huudamme avuksi, jos huudamme avuksi tiedettä tai edistystä.

Teoilla peitetään ongelman ydin

Toinen vaara, josta Melender kirjoittaa on tämä: ”Hätä peitetään metelillä ja tohinalla. Kääritään hihat, ryhdytään hommiin, tai pikemminkin ollaan ryhtyvinämme. Laaditaan poliittisia ohjelmanjulistuksia, vaaditaan uusiutuvaa energiaa, lanseerataan ekologisia tuotteita, vähennetään lihansyöntiä, lisätään kierrätystä, vaihdetaan etelänmatkat kotimaanmatkoihin.”

Meillä ihmisillä on tarve *tehdä* jotain. Hyvät teot ovat meille pelastustie, mutta nyt maallisessa merkityksessä, koska Jumalaan ei enää uskota. Hyvät teot pelastavat maailman meidän lapsillemme. Ja niin me ryhdymme uurastamaan näissä arjen pienissä valinnoissa. Minäkin jaottelen jugurttipurkin kannet metallinkeräykseen ja purkit muovinkeräykseen jne.

Eikä näitä tekoja tietenkään pidä vähätellä. Juuri näinhän meidän olisi pitänyt tehdä jo paljon aikaisemmin. Mutta koko maailman ongelmien ratkaisemiseksi on aika vähän vaikutusta, vaikka saisimme kierrätyksen toimimaan sataprosenttisesti.

Me elämme aivan mahdollottomassa yhtälössä. Jokainen toivoo oman elämäntason kohenevan, toivoo pääsevänsä etelänmatkoille ja saavansa paremman auton. Liikemyrskyt toivovat tietenkin voittojen kasvavan. Suomen valtio haluaa lisätä tuotantoa ja talouskasvua. - Ja samalla pitäisi torjua ilmastonmuutos ja muu ympäristön tuhoutuminen. Tavoitteet menevät kahteen eri suuntaan, ylös ja alas. Jos luonto todella haluttaisiin säästää, kaikkien pitäisi vähentää kulutusta. Myös valtioiden. Mutta kuka siihen suostuu?

Ruotsalainen tyttö kiertää ympäri maailmaa huutamassa ja vihoittelemassa valtionpäämiehille ja luulee sillä muuttavansa maailman. Eikä ymmärrä itse olevansa osa ongelmaa. Viha luo vain vihaa. Eihän muutos ole sitä, että saa muut toimimaan niin kuin minä haluaisin. Vaan muutoksen on tapahduttava ensin minussa. Minun kivisydämeni pitää vaihtua lihasydämeiksi. Itsekkään sydämen tilalle pitää tulla sydän, jota Pyhä Henki, rakkauden Henki saa ohjata.

Mitkään teot eivät auta, jos niiden lähtökohta on väärä. Hyvät teot ovat vain laastari, mutta haava säilyy edelleen sen alla.

Usko on ainoa perusta tulevaisuudelle ja toivolle

Todellinen muutos on mahdollista vain uskon kautta. Usko on se peruskallio, jonka pohjalta kaiken toiminnan pitäisi tapahtua. Jos ei ole uskoa ei ole myöskään todellisen rakkauden ohjaamia tekoja. Usko Jumalaan ja Kristukseen on ainoa perusta, jolle voidaan rakentaa kes-

tävästi. Sen Melenderkin näytti tajuavan tuossa artikkelissaan.

Ratkaiseva jae Raamatussa on Room. 14:23: ”Kaikki, mikä ei perustu uskoon, on syntiä” (UKR91), ”kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä” (KR38). Eli vaikka ihmiset kuinka ponnistelisivat paremman maailman hyväksi, se jää saavuttamatta, kun perustana ei ole usko Kolmiyhteiseen Jumalaan.

Maailman ongelmien syvimpänä syynä on se, että Jumalan ja ihmisen välinen suhde on mennyt epäkuntoon. Ihminen on irtaantunut Jumalasta ja samalla elämän perustasta. Ihminen on hylännyt sen järjestyksen, jonka Jumala on luonut tähän maailmaan. Nyt ihminen määrittelee itse omat sääntönsä ja tuottaa jatkuvaa kärsimystä ja tuhoa. - Tätä on vaikea myöntää.

Melender näki myös oikein, että Kristuksen toinen tuleminen ja taivasten valtakunta ovat aikaisemmin olleet niitä asioita, joiden varassa ihmiset ovat kohdanneet elämän vastoinkäymiset. Sata vuotta sitten ei puhuttu ydinsodasta eikä ilmastonmuutoksesta, mutta espanjantaudin kourissa oli silloin mm. oma isoäitini Bertta Naakka. Sen sukupolven toivoa kannatteli ajatus siitä, että on Jumala, joka pitää huolta. Ja jos elämä päättyy täällä maan päällä, on taivaassa kuitenkin meille varattuna uusi koti. Tämän tulevaisuudennäkymän hämärtyminen ja häviäminen on suurimpia syitä siihen, ettei ihmisillä ole toivoa.

Tunnetun teologin Jürgen Moltmannin mukaan suurin ongelma eivät oikeastaan ole maailmanlaajuiset ongelmat vaan se, että me menetämme toivomme ja ahdistumme. Silloin meiltä häviää se perusta, jonka varassa voimme elää ja toimia. Ja toivon pohjana on aina usko.

Epäuskolla ja pelolla on selvä yhteys toisiinsa. Kun Jeesus ja opetuslapset joutuivat kerran myrskyyn, opetuslapsia alkoi pelottaa. He näkivät valtavat aallot, jotka uhkasivat hukuttaa veneen. Vene alkoi täyttyä vedestä ja opetuslapset huusivat: **”Opettaja, etkö näe, että me hukumme”**. Mitä Jeesus sanoi tuossa tilanteessa? Hän kertoi opetuslapsille, mistä heidän pelkonsa johtui. Hän sanoi: **”Miksi te noin pelkääte? Eikö teillä vielääkään ole uskoa”** (Mark. 4:40).

Usko on siis asia, joka karkottaa pelon. Mutta miten se tapahtuu?

Kuolemanpelko ja sen voittaminen

Siksi meidän on selvitettävä, mitä nuo tulevaisuuden uhkakuvat saavat meissä aikaan. Mitä se kertoo, että me koemme ne uhkina. Eikö niin, että kaikissa niissä taustalla on ihmisen kuolemanpelko. Me pelkäämme, että ydinsota, koronavirus, asteroidi tai Higgsin hiukkanen lopettaa minun elämäni tai meidän elämämme. Me kuolemmekin!

Tämä on lähes kaikkien ihmisen pelkojen ”isä”, kuolemanpelko. Jos me haluamme saavuttaa levollisen mielen tulevaisuuden suhteen, meidän täytyy ensin ratkaista tämä kaikkein visaisin ongelma: kuinka voin vapautua kuolemanpelosta? Sillä jos en pelkää kuolemaa, silloinhan voin suhtautua paljon rauhallisemmin sairauksiin, sotiin, katastrofeihin - mihin tahansa, mikä uhkaa minun elämääni.

Raamattu osoittaa todeksi väitteen, että juuri kuolemanpelko on ihmisen ongelmien ydin. Heprealaiskirjeessä sanotaan ihmisistä: ”Nämä lapset ovat ihmisiä, lihaa ja verta, ja siksi Hänen (eli Kristus) tuli ihmiseksi, heidän kaltaiseksi. Siten Hän kykeni kuolemallaan riistämään vallan kuoleman valtialta, Saatanalta, ja päästämään vapaiksi kaikki, jotka kuolemansa pelosta olivat koko ikänsä olleet orjia.” (Hepr. 2:14-15).

Tämä on tärkeä raamatunkohta, koska se osoittaa sekä ongelman että sen ratkaisun. Siksi muotoilen asiat vielä uudelleen:

- Saatana on kuoleman valtiasta. Hän tähtää siihen, että ihmisen elämä tuhoutuu, koska hän vihaa kaikkea, minkä Jumala on luonut, koska Hän vihaa ja kadehtii Jumalaa.
- Saatana pyrkii sitomaan ihmiset kuoleman voimiin jo ennen kuin he kuolevat. Tärkeimpiä keinoja tässä on kuolemanpelon lietsominen. Ihminen toki jo luonnostaan pelkää kuolemaa, mutta erilaisten uhkien ja pelotteiden avulla Saatana pyrkii lisäämään ihmisen kuolemanpelkoa siihen mittaan, ettei ihminen enää kestä elämää. Hän joutuu kuolemanpelon orjaksi, lamaantuu ja tulee epätoivoiseksi. Pahimmallaan tämä voi johtaa jopa itsemurhaan.
- Jumala tietää tämän ihmisen heikkouden ja Saatanan suunnit-

telmat. Siksi Hän lähetti Poikansa maailmaan tuhoamaan tuon ongelmien ytimen eli kuoleman. Se oli kuitenkin mahdollista vain siten, että Kristus otti kuoleman itseensä - pois meiltä. Kristus suostui kuolemaan ja nujersi ylösnousemisellaan kuoleman. Näin kuolema ei enää ole lopullinen tuho. Se on kyllä vihollisista viimeinen, mutta jo voitettu vihollinen, joka ei voi syöstä ihmistä ikuiseen pimeyteen.

- Kuoleman ja kuolemanpelon voittaminen ei kuitenkaan ole automaattinen tapahtuma meidän ihmisten kohdalla. Ne toteutuvat vain siinä tapauksessa, että ihminen ottaa ne uskolla vastaan. Kun minä uskon Kristukseen kuoleman voittajana, silloin Hän voittaa myös minun kuolemani. Näin Jeesus ”**kykenee kuolemallaan riistämään vallan kuoleman valtiaalta, Saatanalta, ja päättämään vapaiksi kaikki, jotka kuoleman pelosta olivat koko ikänsä olleet orjia**”.
- Paavali sanoo, että meidät on kastettu Kristuksen kuolemaan ja näin me myös saamme elää uutta elämää niin kuin Jeesuskin eli ylösnousemisensa jälkeen. Usko ja kaste vapauttavat siis ihmisen kuolemasta ja siten myös kuolemanpelosta. - Toki pelko saattaa hiipiä välillä mieleen, mutta se ei enää hallitse ja muserra meitä (ks. toivo).

Toivon kaava

Mistä toivon löytää? Mistä toivo syntyy? Moltmannin mukaan toivon lähtökohtana on aina jokin tulevaisuutta koskeva *lupaus*. Abrahamin kohdalla Jumala lupasi, että Abraham saisi valtavan paljon jälkeläisiä ja että hän saisi omakseen Kanaanin maan. Kumpikaan näistä asioista ei sillä hetkellä näyttänyt ollenkaan mahdolliselta. Päinvastoin Abrahamilla oli pelko siitä, ettei hän ehkä koskaan tulisi saamaan ainoatakaan lasta ja että hän ei saisi aariaakaan siitä maasta, jossa hän vaelsi paimentolaisena.

Mutta Abrahamilla oli Jumalan lupauksen *sana*. Abraham tarttui tuohon lupauksen sanaan ja uskoi siihen. Tai voidaan myös sanoa, että juuri tuo Jumalan lupaus synnytti uskon Abrahamin sydämessä.

1. Mooseksen kirjassa sanotaan, että Abraham **”uskoi Herran lupaukseen, ja Herra katsoi hänet vanhurskaaksi”** (15:6). Juuri tuon uskon perusteella Abraham oli kelpollinen Jumalan edessä. Hän sai, mitä Jumala oli hänelle luvannut. Abrahamin uskon lapsia on tänäkin päivänä maailmassa miljoonia (myös me!) ja Abrahamin lihalliset jälkeläiset (juutalaiset) ovat perineet Kanaanin maan. Jumalan lupaus on siis kantanut lähes 4000 vuotta!

Heprealaiskirje lisää tähän Abrahamin uskoon vielä yhden hyvin tärkeän näkökohdan. Siellä sanotaan: **”Abraham piti lupauksen antajaa luotettavana”** (Hepr. 11:11).

Tämä taitaa olla nyt se asia, joka meidän maailmassamme mättää. Me emme pidä lupauksen antajaa eli Jumalaa luotettavana. Useimpien kohdalla taitaa jopa olla niin, ettei ole uskoa edes siihen, että mitään lupauksen antajaa on edes olemassa. Niin kuin Tommi Melender sanoi: ”Tapoimme Jumalan edistyksellä”.

Jos ei ole uskoa Jumalaan, ei tietenkään voi olla myöskään uskoa Jumalan lupauksiin. Tämä puolestaan johtaa siihen, etteivät Jumalan lupaukset voi olla synnyttämässä ihmisessä uskoa eivätkä toivoa. Siksi olemme nyt tässä missä olemme: toivottomassa maailmassa, jossa ahdistus vain kasvaa. Edistys ei pelasta eikä Jumalaa ole.

Todellisen, kestävän toivon voi synnyttää vain Jumalan lupauksen sana, kun se otetaan uskolla vastaan ja se saa luoda toivon ja toimintaa. Mutta mitä tällaisia lupauksia voisi olla? Etsimme niitä nyt Ilmestyskirjasta.

Lupauksen sanoja: sinetti

Ilm. 7:3 enkeli huutaa neljälle enkelille, joille on annettu valta hävittää maata ja merta: **”Älkää hävittääkö maata, älkää merta älkääkään puita, ennen kuin olemme painaneet sinetin meidän Jumalamme palvelijoiden otsaan”**.

Tuon sinetin tarkoitus on suojella Jumalan palvelijoita eli uskovia lopun ajan vitsauksilta. Lopulta Siioninvuorella seisovat Karitsan

kanssa ne, joiden otsaan on kirjoitettu Karitsan nimi ja Hänen Isänsä nimi (Ilm. 14:1).

Tämän sinetin taustalla on Hesekielin kirjan kohta (9:4-6). Jumala huusi pellavapukuiselle miehelle, jolla oli kirjoitusvälineet vyöllään: ”Kulje Jerusalemin halki, koko kaupungin läpi laidasta laitaan, ja tee merkki niiden otsaan, jotka huokaavat ja valittavat kaupungissa tehtävien iljettävyyksien tähden”. Sen jälkeen tuli tappaa kaikki, joilla ei ole tuota merkkiä, ja käskettiin: ”Aloittakaa minun temppeleistäni”. Ensin surmattiin papit, jotka olivat lupuneet Jumalasta.

Tuo merkki, josta Hesekielin kirjassa puhutaan on heprean kirjaus *taw*. Se on lähes tarkalleen ristinmuotoinen. Meillä on hyvä syy ajatella, että myös Ilmestyskirjassa puhutaan ristinmerkistä, joka piirretään ihmisen otsaan. Kasteessa otsaan piirretään ristinmerkki ja ihmiseen lyödään lähtemätön vesileima. Jumala tunnistaa siitä omansa ja varjelee heitä. Ensimmäinen turvamme lopun aikoina on siis meidän (1) *kasteemme*. Meidät on kastettu Kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Me kuulumme Hänelle.

Kasteeseen liittyy risti myös toisessa merkityksessä. Me elämme ristin suojassa, kun elämme syntien anteeksiantamuksessa. Kun tuomme Kristuksen ristin luo jatkuvasti syntimme, silloin elämme ristin turvissa. Meidän toinen turvamme on siis jatkuva (2) *syntien anteeksiantamus*, armonyhteys Kristukseen. Silloin meissä pysyy Karitsan ja Hänen Isänsä ja (Hänen Henkensä) nimi.

Kotkan siivet

Ilm. 12. luvussa puhutaan siitä, miten lohikäärme eli Saatana lähtee ajamaan takaa naista eli seurakuntaa, Kristuksen Kirkkoa. Saatana on raivon vallassa, sillä se tietää, että sen aika on lyhyt.

”Naiselle annettiin kuitenkin kotkan siivet, jotta se lentäisi turvapaikkaan autiomaahan. Siellä se on suojassa lohikäärmeeltä, ja siitä pidetään huolta 3,5 vuotta. Käärme syöksi kidastaan virran, jotta virta veisi naisen mennessään, mutta maa auttoi naista: se avasi suunsa ja nielaisi virran, jonka lohikäärme oli syössyt kidastaan” (12:13-16).

Mitä ovat nuo ”*kotkan siivet*”? Se tulee jakeesta 2. Moos. 19:4. Jumala sanoi Siinainvuorella israelilaisille: ”Te olette itse nähneet, mitä minä tein egyptiläisille ja kuinka olen kotkan siivin kantanut teitä ja tuonut teidät tänne luokseni”. Kotkan siivet kuvaa Jumalan jatkuvaa varjelusta ja johdatusta oman kansansa yllä: ”Niin kuin kotka suojelee pesäänsä ja liitelee poikastensa yllä, niin kuin se kantaa niitä siivillään, niin Herrakin kuljetti kansaansa” (5. Moos. 32:11).

Israelin kansaa varjeltiin Egyptin vitsausten keskellä, niin kuin Ilmestyskirjassa luvataan varjella Jumalan palvelijoita lopun aikoina. Erityisesti tämä varjelus koskee Saatanan hyökkäyksiä. Kristuksen tosi Kirkko pysyy sisäisesti vapaana, vaikka Sielunvihollinen riehuu ja kulkee ympäri kuin kiljuva leijona. Lohikäärme lähettää kyllä vesivirtoja, joilla varmaankin tarkoitetaan erilaisia eksyttäviä oppeja, harhapolpeja ja petollisia opettajia, mutta Kristus varjelee oman Kirkkonsa puhtaana. Tämä koskee toki vain jäännöstä.

Noissa jakeissa paljastettiin kolmas asia, jonka varassa me kestämmme, (3) *Kristuksen seurakunta*, se että kokoonnumme sinne yhdessä jatkuvasti rukoukseen ja kiittämään Jumalaa. Siis vietämme jumalanpalvelusta. Lohikäärmeen valta ei ulotu sinne saakka. Messussa me olemme suojassa. Se on meidän turvapaikkamme. Se on Jumalan huone. - Koronaviruksen vuoksi olemme välillä joutuneet etsimään uusia tapoja elää seurakuntana ilman kirkkoa ja jumalanpalvelusta. Kukaan ei varmaan olisi osannut etukäteen kuvitellakaan, että tällainen voisi kohdata meitä.

Antikristus

Ilmestyskirja puhuu myös Antikristuksen ajasta, jolloin ihmiset lähtevät vapaaehtoisesti seuraamaan tuota Petoa. He kumartavat lohikäärmettä, Saatanaa, joka on antanut Pedolle eli Antikristukselle vallan. Tuo Peto saa luvan ”käydä taisteluun pyhiä vastaan ja voittaa heidät, ja niin sen valtaan annetaan kaikki heimot, kansat, kielet ja maat. Kaikki maan asukkaat kumartavat sitä - kaikki ne, joiden nimi ei maailman luomisesta alkaen ole ollut kirjoitettuna teurastetun Karitsan elämänpöytäkirjaan” (Ilm. 13:7-8).

Huomatkaa: Antikristus saa ulkonaisesti valtaansa kaikki maailman kansat. Silti kaikki eivät suinkaan kumarra häntä. Ihminen voi olla kumartamatta. Hänen henkeään ei voi orjuuttaa, vaikka ruumiin saisikin valtaansa.

Meidän täytyy vaalia tätä sisäistä vapauttamme tänä aikana ja tulevina aikoina. Me emme saa mennä mukaan tämän maailman luopumukseen ja kaikkiin ajan ilmiöihin. Meidän tulee kristittyinä säilyttää kriittinen etäisyys siihen, mitä tässä maailmassa arvostetaan ja ihaillaan. Voi olla, että se kaikki vie meitä aivan väärään suuntaan.

Ei tietenkään ole helppoa eikä kevyttä olla kumartamatta Antikristusta, kaikkea Kristuksen ja kristillisyyden vastaista. Se voi aiheuttaa paheksuntaa, syrjintää, jopa vainoa. Antikristus ei siedä kilpailijoita rinnalleen.

Vainot

Näihin vaiheisiin liittyvät Ilmestyskirjan rankimmat jakeet kristittyjen kannalta: ”Kenen osana on vankeus, se joutuu vankeuteen, kenen osana on kaatua miekkaan, se kaatuu miekkaan. Nyt kysytään pyhiltä kestävyyttä ja uskoa” (Ilm. 13:10).

On siis mahdollista, että joku voi joutua vankilaan tai jopa kuolla uskonsa vuoksi. Mutta eihän tämä ole mitään uutta? Niin tapahtui Rooman valtakunnassa jo ensimmäisellä vuosisadalla. Ja tänäkin päivänä kristityt ovat maailman vainoituin kansanryhmä. Ainakin 100 miljoonaa kristittyä elää joka päivä hengenvaarassa.

Meidän täytyy muistaa Jeesuksen oma sana: **”Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin mutta eivät kykene tappamaan sielua. Pelätkää sen sijaan häntä, joka voi sekä sielun että ruumiin hukuttaa helvettiin”** (Matt. 10:28). Kuka voi hukuttaa sielun ja ruumiin helvettiin? Vain Jumala. Ei sairaus eikä Saatana. Siksi meidän tulee pelätä Häntä, jotta emme joudu kadotukseen. Jumalanpelkohan tarkoittaa sitä, että me kunnioitamme Häntä kaiken Herrana ja Halitsijana. Kun pelkäämme Jumalaa, meidän ei tarvitse pelätä ketään muita, ei edes Saatanaa eikä Antikristusta. Jumala on voimakkaampi kuin ne.

Luulen, että meidän suurin pelkomme tulevaisuuden suhteen on juuri tässä. Entä jos joudun kuolemanvaaraan? Entä jos minua vaaditaan luopumaan uskostani ja kumartamaan Petoa? Entä jos en kestäkään?

Juuri siksi on tärkeä, että me vahvistumme nyt uskossamme. Luemme Jumalan sanaa, opettelemme paremmin tuntemaan Kristusta ja Hänen työtään, elämme seurakunnan yhteydessä jne. Meidän kestävytemme kasvaa, kun meidän uskomme vahvistuu.

Jumala tietää ennalta

Toisaalta Jumala jo ennalta tietää, mitä meille tapahtuu. Hän valmista meitä etukäteen siihen, mikä meitä kohtaa. Eikä Hän anna meille yhtään enempää taakkaa kuin me kestämmme. Hän tuntee meidän uskomme ja voimavaramme. Paavali kirjoittaa: ”Jumalaan voi luottaa. Hän ei salli kiusauksen (tai koetuksen) käydä teille ylivoimaiseksi, vaan antaessaan teidän joutua koetukseen hän samalla valmistaa pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää” (1. Kor. 10:13).

Jumala on myös koko ajan meidän kanssamme niissä koetuksissa, joihin me joudumme. Jeesushan sanoi: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti” (Matt. 28:20). Kristus kärsii yhdessä meidän kanssamme ja on jatkuvasti meidän vierellämme.

Opetuslapsilleen Jeesus sanoi: ”Minä lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle. Olkaa siis viisaita kuin käärmeet ja viattomia kuin kyyhkyset. Pitäkää varanne, sillä ihmiset vievät teidät oikeuden eteen ja ruoskivat teitä synagogissaan. Maaherrojen ja kuninkaidenkin eteen teitä tullaan viemään minun takiani, todistukseksi heille ja kansoille. Mutta kun teidät luovutetaan viranomaisten käsiin, älkää olko huolissanne siitä, miten tai mitä puhuisitte, sillä teille annetaan tuona hetkenä sanat, jotka teidän tulee puhua. Te ette puhu itse, teissä puhuu Isänne henki” (Matt. 10:16-20).

Jeesus tietää opetuslasten tulevan osan. Hän ei anna siitä kovin ruusuista kuvaa. Me olemme aina tässä maailmassa kuin lampaat susien keskellä. Kristinuskon on aina ristiriidassa ihmisten luonnollisten ajatusten ja aatteiden kanssa. Siksi kristityn pitää varautua kohtaamaan vastustusta ja vainoa.

Joku voi joutua kuulusteluihin ja oikeuden eteen. Opettaja voi joutua syytteeseen siitä, että opettaa kristillistä etiikkaa. Lääkäri voi joutua oikeuteen siksi, ettei suostu antamaan lähetettä aborttiin tai sukupuolenvaihdokseen. Tuomari joutuu tuomittavaksi, kun ei suostu vihkimään homoparia. Lastentarhanopettaja joutuu hankaluuksiin, kun kutsuu jotakuta tytöksi tai pojaksi. Ja tämä kaikki on vasta alkusoiittoa ...

Muista mitä Jeesus sanoi rohkaisuna tuollaiseen tilanteeseen: ”Älkää olko huolissanne, miten tai mitä silloin puhutte. Teille annetaan silloin oikeat sanat. Pyhä Henki antaa ne teille.” Kun me elämme Kristuksen yhteydessä, silloin Hän itse puolustaa meitä ja toimii meissä ja meidän kauttamme. Hän itse antaa meille jopa sanat suuhun. Miksi minun pitäisi pelätä?

Sanan varassa

Ilmestyskirjan kirje Filadelfian seurakunnalle on meille hyödyllistä lukemista, kun ajattelemme tulevaisuutta. Siinä Kristus sanoo seurakunnalle: ”Minä tiedän sinun tekosi. Edessäsi on nyt avoin ovi, minä olen sen avannut, eikä kukaan voi sitä sulkea. Sinun voimasi ovat vähäiset, mutta sinä olet ottanut vaarin minun sanastani etkä ole kieltänyt minun nimeäni” (Ilm. 3:8).

Tuossa on sanottu jälleen yksi asia, jonka varassa me kestämmme, (4) *Jumalan sanan* varassa, kun pysymme siinä. Vaikka kaikki muut luopuivat Jumalan sanasta, meillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin pitää siitä kiinni. Vaikkei kukaan muu uskoisi, että se pitää paikkansa, me silti uskomme. Sillä jos me hylkäämme Jumalan sanan, silloin me menetämme kaiken.

Viesti Filadelfian seurakunnalle jatkuukin: ”Koska sinä olet ottanut minun kärsivällisyyteni sanasta vaarin, niin minä myös otan sinusta vaarin ja pelastan sinut koetuksen hetkestä, joka on tuleva yli koko maanpiirin koettelemaan niitä, jotka maan päällä asuvat” (Ilm. 3:10).

Huomatkaa tuo kaksinkertainen vaarin ottaminen (joka ei valitettavasti näy uudessa raamatunkäännöksessä): Jos me otamme vaarin

Jumalan sanasta, Jumala ottaa vaarin meistä. Jos me pidämme kiinni Sanasta, Jumala pitää kiinni meistä. Jos me pysymme Raamatun sanassa, Jumala pysyy meissä. Oikea suhtautuminen Jumalan sanaan on kestämissen ehto. Jos lipsumme pois Jumalan sanasta, ei Jumalakaan voi pitää huolta meistä, sillä juuri Sana on Hänen työvälineensä, pelastuksen väline.

Ne jotka pysyvät Jumalan sanassa Hän lupaa pelastaa siitä lopun aikojen koetuksesta, joka lopulta tuhoaa kaikki jumalattomat. Lopun aikojen vitsaukset eivät ole tarkoitettut uskovia varten, heitä kiusaamaan. Ei vaan niiden tarkoitus on herättää ihmisiä väärältä tieltä, jotta he kääntyisivät Jumalan puoleen, katuisivat syntejään ja pääsisivät taivasteille. Tämä on koronaviruksenkin perimmäinen tavoite.

Jotkut todella ”kauhistuvat ja taipuvat kunnioittamaan taivaan Jumalaa” (Ilm. 11:13), mutta toiset ”eivät käänny eivätkä anna kunniaa Jumalalle” ... vaan ”herjaavat Jumalaa, jonka vallassa nämä vitsaukset ovat” (Ilm. 16:9).

Toki nämä vitsaukset koskevat myös uskovia ihmisiä. Niiden tarkoitus on koetella meidän uskoamme ja vahvistaa sitä. Myös uskovilla ihmisillä on aihetta parannuksen tekemiseen ja elämänmuutokseen.

Levon maa

Tommi Melender oli huomannut sen, mitä nykyihmisiltä usein puuttuu: Kristuksen takaisin tulemisen ja taivaan valtakunnan odottaminen.

Meitä auttaa kestäämään se, että me tiedämme pääsevämme levon maahan, iankaikkiseen elämään. Mitkään uhkat, vaivat, vainot, sairaudet tai kärsimykset eivät ole ikuisia maan päällä. Ehkä juuri siksi Ilmestyskirjassa niin moneen kertaan puhutaan erilaisista aikamääristä, jotka usein ovat juuri 3,5 vuotta. Jumala on säätänyt määräjajan, jonka nuo viimeiset ahdistukset saavat kestää. Se on lyhyt aika iankaikkisuuden rinnalla.

Sitten Kristus tulee takaisin ja ottaa itselleen kaiken vallan. Jo tulles-

saan Hän tuhoaa suunsa henkäyksellä Antikristuksen ja kaikki sen joukot (Ilm. 19:15-21; 2. Tess. 2:8). Niillä ei ole mitään mahdollisuutta vastustaa Jumalan Poikaa.

Jeesuksestakin kerrotaan, että ”edessään olleen ilon tähden hän häpeästä välittämättä kesti ristillä kärsimykset” (Hepr. 12:2). Mekin tiedämme, että meillä on edessämme odottamassa ilo. Siksi mekin kestämmme nyt ja tulevina päivinä - tulee mitä tahansa. Se kaikki on Jumalan sallimaa ja Hän lupaa pitää meistä huolta siihen saakka, kun meidän uskomme muuttuu näkemiseksi.

Jeesus sanoo: ”Minä tulen pian. Pidä kiinni siitä mitä sinulla on, ettei kukaan vie voitonseppelettäsi” (Ilm. 3:11).

JUMALAN SALAISUUKSIEN HUONEENHALTIJANA³

Piispa Juhana Pohjola

Omistin ehtoolliskirjani Herran ateria Lähetyshiippakunnan papistolle viitaten Paavalin sanoihin Korintin seurakunnalle: ”Niin pitääköön jokainen meitä Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien *huoneenhaltijoina*. Sitä tässä *huoneenhaltijoilta* ennen muuta vaaditaan, että heidät havaitaan uskollisiksi” (1. Kor. 4:1—2).

Termi huoneenhaltija eli *oikonomos* tarkoittaa taloudenhoitajaa, uskotua miestä, luottohenkilöä, tilanhoitajaa ja voutia. Tätä sanaa käytetään useissa eri yhteyksissä Uudessa testamentissa. Ensinnäkin maallisessa mielessä se viittaa kaupungin varainhoitajaan: ”Erastus, kaupungin *rahainhoitaja*, ja veli Kvartus tervehtivät teitä” (Room. 16:23). Toiseksi Jeesus puhuu vertauksessaan tilanhoitajasta: ”Ja Herra sanoi: ’Kuka siis on se uskollinen ja ymmärtäväinen *huoneenhaltija*, jonka hänen herransa asettaa pitämään huolta hänen palvelusväestään, antamaan heille ajallaan heidän ruokaosansa’” (Luuk. 12:42). Kolmanneksi sillä on hengellinen merkitys. Kaikkia kristittyjä kutsutaan huoneenhaltijoiksi: ”Palvelkaa toisianne, kukin sillä armolahjalla, minkä on saanut, Jumalan moninaisen armon hyvinä *huoneenhaltijoina*” (1. Piet.4:10). Neljänneksi Paavali puhuu paimenvirasta taloudenhoitajana. Siihen me nyt paneudumme.

Jeesuksen huoneenhaltijan vertauksen ja Paavalin opetuksen taustalla on Vanhan testamentin kertomus Joosefista. Häntä kutsutaan rabbiinisissa teksteissä oikonomokseksi. Nostan Joosefin elämästä kolme näkökulmaa, jotka valottavat taloudenhoitajan kutsumusta

1. Joosef Potifarin talossa

Tutussa Raamatun kertomuksessa Joosef päätyi veljiensä myymänä midianialaisten orjaksi ja lopulta Egyptiin. ”Midianilaiset myivät hänet

³ Puhe pappiskollegiolle työntekijäpäivillä, Kukkian leirikeskus 21.9.2021.

Egyptiin Potifarille, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijain päämies” (1. Moos. 37:36). Jumalan siunauksen ja varjeluksen alla Joosef kohosi Potifarin talossa merkittävään asemaan taloudenhoitajaksi. ”Joosef saavutti hänen suosionsa ja sai palvella häntä. Ja hän asetti *hänet talonsa hoitajaksi ja uskoi hänen haltuunsa kaikki*, mitä hänellä oli.” (1. Moos. 39:4)

Joosef eli merkillisessä tilanteessa. Yhtäältä hän oli orja (doulos), joka oli toisen omaisuutta. Toisaalta hänelle oli taloudenhoitajana (oikonomos) uskottu kaikki, koko talo ja jokainen avain. Hänen tuli ymmärtää asemansa ja nähdä virkansa kahtalainen luonne. Kaikki oli hänen, mikä ei ollut hänen. Hän oli ylimpänä ja alimpana. Hän omisti kaiken mitään omistamatta.

Joosefin kahtalainen asema ja virka avautuvat meille tarkemmin Uudessa testamentissa. Yhtäältä Kristus itse on tullut ihmiseksi ja orjan paikalle jopa pesemään opetuslastensa jalat ja kuolemaan orjan kuoleman. Kristus ”tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon” (Fil. 2:7). Toisaalta hänelle ylönousseena Herrana on uskottu kaikki valta taivaassa ja maan päällä (Matt. 28:18). Kristukselta saamansa viran mukaisesti Paavali puhuu itsestään douloksena ja oikonomoksena. Apostoli aloittaa pääopetuskirjeensä Rooman seurakunnalle kutsumalla itseään ”vähäiseksi Kristuksen Jeesuksen orjaksi” (paulos doulos) (Room. 1:1). Samalla hän pitää itseään Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijana (1. Kor. 4:1). Jumala on uskonut hänen haltuunsa kaiken seurakunnassa.

Meidät on vihitty ja asetettu pappisvirkaan, joka sisältää samanaikaisesti douloksen ja oikonomoksen kutsun. Virka on annettu Jumalta ylhäältä, mutta se palvelee aina alhaalla seurakunnan parissa. Sitä ei siis ole annettu alhaalta eikä se palvele ylhäällä. Tämä tosiseikka haastaa kysymään: Miten samanaikaisesti säilyttää rohkeus ottaa vastaan koko painolla virka ja kaikki haltuun uskottu sekä säilyä samalla palvelijana? Miten osata seistä seurakunnan edessä ja keskellä, ylhäällä ja alhaalla?

Meidän tulee nähdä, ettei virka ole minun vaan se on minun hoidettavakseni annettu. Eiväthän Jumalan salaisuudet eli armonvälineet ole minun vaan minun hoitooni uskotut. Eihän lauma ole minun vaan minun huomaani uskottu. Jos vaikkapa ajattelemme ehtoollisen jakoky-

symystä koronanaikana, niin peruseriaate on ollut elää *oikonomoksen* ja *douloksen* jännitteessä. Olla uskollinen Herran asetusten huoneenhaltijana, mutta palvella niin, että jokainen saa määräosansa.

Tämä kahtalainen jännite koskettaa syvästi pappisidentiteettiämme. Meidän ei tarvitse pyydellä anteeksi tai lupia, mitä meille on uskottu *oikonomoksina*, vaikka meidän ei tarvitse sitä korostaa ja alleviivata. Mutta samalla meillä on suuri velvollisuus oppia *douloksen* mieltä ja toimintatapoja. Toisia kiusataan vetäytymään vastuusta, toisia olla jakamatta vastuuta. Toisille meistä on vaikeampaa muistaa olevansa *oikonomos*, toiselle olla *doulos*. Toiselle on vaikeampaa seistä vastapäätä seurakuntaa *oikonomoksena*, toisella tulla *douloksena* vierelle ja lähelle. Ja kuitenkin Kristuksen virka on seurakunnassa aina samanaikaisesti ”teidä varten” ja ”teidän kanssanne”. Kyse on erillisyyden ja läheisyyden opettelusta.

Joosef joutui oman huoneenhaltijan ja orjan kutsumuksen jännitteessä elämisen lisäksi kohtaamaan kiusauksen. Perkele lähetti Potifarin vaimon koettelemaan Joosefin uskollisuutta. Kyse ei ollut vain miehen seksuaalisen himon virittelystä ja 6. käskyn rikkomisesta, vaikka sitäkin oli varmasti työläs vastustaa. Joosefia houkuteltiin unohtamaan oma asemansa ja kieltämään kutsumuksensa. Häntä kiusattiin unohtamaan olevansa *oikonomos* ja tulemaan *kyriokseksi*, talon Herraksi. Joosefin käden ulottuvilla oli ottaa talon isännältä hänen viimeinen ja kallein asiansa itselleen, tämän vaimo. Ja kuitenkin Potifarin lisäksi Jumala itse oli tällaisen suhteen kieltänyt. Kiusauksen ydin oli siinä, että Joosef nostaisi ohi Jumalan suunnitelman itsensä talon herraksi. Tämä käy ilmi Joosefin sanoissa: ”Hänellä ei ole tässä talossa enemmän valtaa kuin minulla, eikä hän ole kieltänyt minulta mitään, paitsi sinut, koska olet hänen puolisonsa. Kuinka minä siis tekisin niin suuren pahanteon ja rikkoisin Jumalaa vastaan” (1. Moos. 39:9).

Paavali nostaa ensimmäisenä asiana oikonomoksen kohdalla sanan uskollisuus (1. Kor.4:1). Sitä oikonomokselta vaaditaan. Paavali kirjeessään Tiitukselle laittaa piispanpeilin eteemme: ”Sillä seurakunnan kaitsijan on, niinkuin Jumalan *huoneenhaltijan* tulee, oltava nuhteeton, ei itserakas, ei pikavihainen, ei juomari, ei tappelija, ei häpeällisen voiton pyytjä, vaan vieraanvarainen, hyvää rakastava, maltillinen, oikea-

mielinen, pyhä, itsensähillitseväinen” (Tiit. 1:7). Paavali puhuu tässä huoneenhaltijaa kohtaavista kiusauksista. Meidän uskollisuuttamme koetellaan näissä kysymyksissä.

Jumalan huoneenhaltijan tulee olla nuhteeton ei itserakas eli ylimielinen, oman tarpeensa ja tahtonsa aina ensin laittava niin omassa kuin Jumalan perheessä. Hän ei saa olla teologinen besserwisser, joka saa toiset kokemaan alamittaisuutta. Hän ei vaadi kaiken tilan ja huomion ottamista itselleen.

Jumalan huoneenhaltija ei saa olla pikavihainen eli äkkipikainen, joka menettää helposti maltin tai loukkaantuu pikkumaisesti. Hän ei saa suutuksissaan vetäytyä vastuusta ja lyödä hanskoja tiskiin.

Jumalan huoneenhaltija ei saa olla juomari eli sellainen, joka pakenee arjesta erillistodellisuuteen. Tämä koskee kiusausta turruttaa mielensä ahdistuksessa vaikkapa päihteillä, pornolla tai ylenpalttisella viihteen ja pelien kulutuksella puhumattakaan aviorikokseen johtavan seikkailun jännityksen hakemisesta.

Jumalan huoneenhaltija ei saa olla tappeli eli väkivaltainen sanoissa eikä teoissa. Hän ei saa pitää laumassaan ketään vihollisena eikä kostaa. Hänen tulee karttaa passiivista vihaa eli katkeroitumista ja anteeksiantamatonta mieltä.

Jumalan huoneenhaltija ei saa olla häpeällisen voiton pyytäjä. Hän ei tee työtään vain palkan tähden. Hän ei saa jäädä kiinni rahaan eikä elintasokilpailuun.

Sen sijaan hänen tulee olla: *”vieraanvarainen, hyvää rakastava, maltillinen, oikeamielinen, pyhä, itsensähillitseväinen”* (Tiit. 1:7). Huomatkaa, ettei Paavali mainitse listassa sanaa synnitön. Pastorin tulee olla pyhä, mutta synnitön hän ei ole. Pyhä hän on vain Kristuksen armon tähden. Siksi huoneenhaltija elää valossa ja syntien tunnustamisessa ja anteeksiantamuksessa. Siksi meillä on kollegio, jotta voisimme tuoda omat kamppailumme ja viran vaivat vertaisryhmäämme. Tuomme rippi-isän kautta Herralle tappiomme ja raadollisuutemme! Me elämme jatkuvasti siitä armosta, jota itse talonhoitajina jaamme.

Näin apostoli kehottaa: ”Valvo itseäsi ja opetustasi” (1. Tim. 4:16). Huomatkaa järjestys! Hän mainitsee elämän ennen oppia. Ei niin, että oppi olisi vähäarvoisempi, mutta viranhaltijan elämän haaksirikko turmelee itsensä, vetää pohjaa pois opetukselta ja haavoittaa syvästi laumaa.

2. Joosef vankilassa

Potifarin vaimon väärin syytösten tähden Joosef heitettiin vankityrmään. Sielläkin hän saa uuden kutsun oikeutuksena: ”Vankilan päällikkö uskoi kaikki vangit, jotka vankilassa olivat, Joosefin haltuun” (1. Moos. 39:22). Joosefin vankilareissu opettaa huoneenhaltijan uskollisuudesta ainakin kahta asiaa: kärsimään pahaa ja uskollisuutta vähässä.

Huoneenhaltija saa aina kokea epäoikeudenmukaisia syytöksiä. Hän saa aina osakseen väärämielisyyttä ja kohtuuttomuutta. Hänet usein palkitaan vaivannäöstä hiljaisuudella, kiittämättömyydellä tai jopa moitteilla. Joskus hänen osakseen tulee jopa suoranaista ilkeyttä ja pahuutta. Osatomuutta huoneenhaltija ei saa osakseen vain ihmisiltä. Eikö Joosef kysynyt Jumalalta vankilan pimeydessä, näinkö sinä palkitset minut uskollisuudesta sinun sanallesi!

Paavali muistuttaa nuorta Timoteusta huoneenhaltijan osasta: ”Mutta Herran palvelijan ei sovi riidellä, vaan hänen tulee olla lempeä kaikkia kohtaan, kyetä opettamaan ja pahaa kärsimään” (2. Tim. 2:24). Pahaa kärsimään. Jokaisen pastorin tulee tähän valmistautua! En tarkoita sitä, että sinun tulisi suostua olemaan nyrkkeilysäkki tai sylkykuppi. Ihmisen tulee kunnioittaa itseään ja rajojaan. Mutta lainaan Rooman kirkon opetusta siitä, miten ruumiillisten laupeuden tekojen (Matt. 25) lisäksi on seitsemän hengellistä laupeuden tekoa. Yksi hengellinen laupeuden teko on ”väärän kohtelun kestäminen”. Jos joku haluaa palvella Herran huoneenhaltijana, olkoon valmis kärsimään väärää kohtelua. Kyse ei ole vain norsunnahan kehittämisestä eikä varsinkaan kyynisestä välinpitämättömyydestä vaan hengellisestä kilvoituksesta. Voitko sinä omassa sielunhoidossasi ja rukouksessasi jättää saamasi väärän kohtelun Herralle ja mennä vapaana eteenpäin. Tiedä, että Jumalalle mieluinen laupeuden työ on väärän kohtelun kestäminen!

Toiseksi Joosef opettaa uskollisuutta annetussa, käsillä olevassa ja pienessä. Hän oli johtanut suurta taloa suurella henkilökunnalla ja budjetilla. Nyt hänellä oli vankilassa johdettavanaan suurimmaksi osaksi rujoja, puolihulluja, sosiopaatteja tai muuten vain epätoivoisia. Eikö Joosefilla olisi ollut tuhat syytä kieltäytyä kaikesta ja käpertyä itsesääliinsä! Mutta hän otti siellä kutsumuksen vastaan palvella näitä ihmisiä. Hän löysi mielekkyyden pienessä. Hän sai ilon ulkoisesti vaikeissa olosuhteissa työstään. Hän ymmärsi, että Jumalan halusi käyttää häntä siellä.

Sinä et ole valinnut aikaa, jossa elät etkä yhtäkään seurakuntalaisista. Et ole voinut vaikuttaa moneen tilanteeseen yhteiskunnassa etkä seurakuntalaisten elämässä. Mutta siihen voit vaikuttaa, miten kaiken tämän kohtaat ja millä mielellä katsot sitä, mitä Herra nyt on sinulle uskonut, oli se sitten vähäistä tai suurenmoista muiden silmissä.

Toki kun savea olemme, me voimme luotuisuuden perusteella uupua ja puutua niin, että väsyneenä näemme työme jopa vankilana, josta ei ole ulospääsyä. Siihen saa ja tulee hakea apua ajoissa, mutta Jumalan pelastusekonomian näköaloissa emme ole koskaan umpikujassa!

Vankila-aika oli Joosefin oikonomos-tutkinon käytännöllisen teologian kurssi ristinteologiasta. Jumala kätkeytyy ilmoittaakseen itsensä, painaa alas nostaakseen, vie häpeään nostaakseen kunniaan ja ottaa kaiken antaaakseen vielä enemmän!

3. Egyptin hallitusmies

Joosef ihmeellisesti nostettiin hetkessä faaraan eteen ja unen selityksen seurauksena sai uuden tehtävän taloudenhoitajana. ”’Hoida sinä minun taloani, ja sinun käskyäsi totelkoon kaikki minun kansani; ainoastaan valtaistuimen puolesta minä olen sinua korkeampi.’ Ja farao sanoi Joosefille: ’Katso, minä asetan sinut koko Egyptin maan hallitusmieheksi’” (1. Moos. 41:40-41).

Joosefin uskollisuutta oli koeteltu jo kahteen otteeseen taloudenhoitajana. Nyt hän saa vielä kolmannen koettelemuksen. Kuinka hyvin hän kestäisi menestystä ja suuruutta. Hänen talonsa ei ole Potifarin linna eikä vankityrmä vaan koko Egyptin maa. Hän saa aseman, jossa ei tar-

vitse lupia kysellä, toisia kuunnella eikä eri suuntiin pokkailla. Hänellä on valta maksaa takaisin hyvässä ja pahassa. Nyt Jumala ei salli tulla lemmentuomaria vaimoa eikä tuomittuja vankeja vaan lähettää petteijäveljet hänen luokseen. Vaikka Joosef koettelee heitä, he koettelevat myös Joosefia. Antaako Joosef heille takaisin samalla mitalla, millä he antoivat hänelle vai sillä mitalla, jolla Jumala on hänelle antanut?

Meidän DNA:mme Luther-säätiössä ja Lähetysliiton kirkossa on ollut olla vähemmistössä, alas painettuna, pienenä, varattomana ja päähän potkittuna. Tässä on omat uhriutumisen vaaransa ja viholliskuvista elämisen kiusauksensa. Monet teistä eivät ole kuitenkaan nähneet sitä vaihetta, jossa niin moni minua fiksumpi ja kokeneempi hengen mies sanoi ei pahuuttaan vaan hyvyyttään: Ei kannata. Ei tuosta tule mitään. Ei se tule onnistumaan. Monet teistä eivät tiedä, miten pientä oli pienten alkujen päivä ja kuinka suurelta tuntuivat jo kuuden hengen työntekijäpäivät! Mutta kaikki teistä tietävät, mitä on olla pieni, vähemmistössä oleva ja taloudellisten huolten painama paimen seurakunnassa. Ja silti niin paljon Jumala on antanut meille!

Joskus muistan pysähtyneeni miettimään ja aivan pelolla kysymään: Herra, jos sinä haluat antaa meille kasvua, ihmisiä, varoja, tiloja, asemaa ja suosiotakin, niin kestäisimmekö me sitä vai tulisiko se meille vahingoksi oman raadollisuutemme tähden. Jos Herra nostaisi meidät korkealle, miten siellä säilyisimme *oikonomoksina* ja *douloksina* emmekä ottaisi itselle *kyrioksen* asemaa? Säilyisikö meillä se nöyryys, että kaikki on lahjaa ja me olemme edelleen palvelijoita muita varten? Säilyisikö meillä se armollinen mieli, ettemme katkeruudella maksaisi takaisin meitä kohtaan osoitettua ymmärtämättömyyttä tai vähättelyä? Mitä Paavali kirjoittikaan hybriksen vallassa oleville Galatiassa: ”Jos joku luulee jotakin olevansa, vaikka ei ole mitään, niin hän pettää itsensä” (Gal. 6:3).

Kristuksen palveluksessa

Joosef on esikuva Kristuksesta. Jeesus otti orjan muodon. Jeesus sai kokea veljiensä petoksen. Jeesus pysyi uskollisena kiusausten keskellä. Jeesus korotettiin korkealle. Jeesukselle on annettu kaikki valta. Jeesus

tuo pelastuksen kaikille. Joosefin kutsu oikonomoksena on Jumalan suuressa pelastustaloudenhoidossa (oikonomia) hoitaa itse asiassa samaa virkaa kuin me hoidamme:

Niin Jumala lähetti minut teidän edellänne säilyttääkseen teille jälkeläisiä maan päällä ja pitääkseen teidät hengissä, pelastukseksi monille (1. Moos. 45:7).

Joosef toimi pelastuksen palveluksessa! Jumalan salaisuus, jonka huoneenhaltijaksi hänet oli asetettu, oli Aabrahamin siemen, joka tuli säilyttää elossa maailman pelastuksen tähden. Hän uskollisesti palveli Kristus-siementä säilyttämällä sen elossa Juudan ja hänen poikiensa kupeissa, vaikka juuri Juuda hänet midianilaisille myikin.

Meidän tehtävämme on säilyttää ja jakaa sama Kristus ja hänen pelastuksen lahjansa. Oikonomoksen jalo kutsu on hoitaa taloa (oikos). Sana *oikos* voi tarkoittaa temppeliä eli Jumalan huonetta tai sukua eli Daavidin huonetta. Sinun jalo kutsusi on pitää huolta Herran seurakunnasta, siitä huoneesta, joka sinulle on vähäksi aikaa uskottu. Hetken sinä näet vaivaa. Ylläpidät sitä ohikiitävän ajan. Huolehdi sen määräosasta leipää, kunnes seuraava tulee paikalleesi. Ei talo eikä talonhoitajan virka ole koskaan ollut omaisuuttasi, sinä sait vain hetken Jumalan armosta sitä virkaa hoitaa! Miehet vaihtuvat, mutta talo ja talonhoitajan virka säilyvät. Ovathan ne Kristuksen.

Virka ja taloudenhoito ovat lahjaa. Nyt on aika uskollisesti hoitaa meille uskottua virkaa. Rukouksemme on, että jokainen meistä tehtävämme jättäessämme saa kerran kuulla Vapahtajan armolliset sanat autuaasta palvelijasta: ”Kuka siis on se uskollinen ja ymmärtäväinen huoneenhaltija, jonka hänen herransa asettaa pitämään huolta hänen palvelusväestään, antamaan heille ajallaan heidän ruokaosansa? Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan havaitsee näin tekevän” (Luuk. 12:42—43).

III AJANKOHTAISKYSYMYKSIÄ

VASTALAUSE JA VETOOMUS USKONNON- JA SANANVAPAUDEN PUOLESTA SUOMESSA ⁴

Kansainvälinen luterilainen yhteisö esittää vastalauseen pastori Pohjolan ja tohtori Räsäsen epäoikeudenmukaisia rikossyytteitä vastaan sekä kutsuu kaikki vilpittömät ihmiset tukemaan uskonnollisen ilmaisun vapautta Suomessa.

”Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä. Jos sanomme, ettei meillä ole syntiä, niin me eksytämme itsemme, ja totuus ei ole meissä. Jos me tunnustamme syntimme, on hän uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä.” (1. Joh. 1:7–9)

⁴ Vastalauseen ja vetoomuksen ovat allekirjoittaneet 33:n eri luterilaisen kirkon piispat tai johtajat ILC:n jäsenkirkkoista viidestä maanosasta. Lisäksi mukana on 11:n kirkollisen johtajan allekirjoitus ILC:tä pienemmän Tunnustuksellisen evankelisluterilaisen konferenssin (Confessional Evangelical Lutheran Conference, CELC) jäsenkirkkoista.

Luterilaisen uskonpuhdistuksen perillisinä ja kirkkojemme vastuullisina johtajina me tunnustamme, että nämä apostolin sanat on osoitettu kaikille meille päivittäin, ja siksi tämä on myös meidän sanomamme maailmalle. Jos esivalta rajoittaa tätä sanomaa tai suorastaan hyökkää sitä vastaan, se ei enää toimi Jumalan tarkoittamalla tavalla. Me allekirjoittaneet tunnustamme, että hyvä esivalta sekä uskonnon ja sanan vapauden ja kaikkien ihmisten perus- ja ihmisoikeuksien turvaaminen ovat Jumalan hyviä lahjoja. Augsburgin tunnustus (AC XVI ja Room. 13:1-7):

Evankeliumi ei kumoa valtiota eikä perhettä, vaan vaatii nimenomaan, että ne on säilytettävä jumalallisina järjestyksinä ja että rakkautta tulee harjoittaa näiden järjestysten puitteissa. Sen tähden kristittyjen tulee välttämättä totella esivaltaansa ja sen lakeja, mikäli ne eivät käske tekemään syntiä.

Esivallan ja toisaalta evankeliumin valta on voimassa vain niiden omissa vastuualueissa. Esivallalla on valta hallita ulkonaisia seikkoja, Jumalan sanalla taas sisäisiä. ”Esivalta ei varjele sieluja vaan ruumiita ja maallisia asioita laittomuuden estämiseksi ja se harjoittaa pakkoa miekalla ja ruumiillisilla rangaistuksilla. Evankeliumi taas varjelee sieluja jumalattomilta mielipiteiltä, Perkeleeltä ja iankaikiselta kuolemalta. Sen takia kirkollista ja maallista valtaa ei pidä sekoittaa toisiinsa.” (AC XXVIII). Koska uskon täytyy saada olla vapaa, AC XVI lausuu, että mikäli esivallan käskyt vaativat tekemään syntiä, siinä tapauksessa tulee totella enemmän Jumalaa kuin ihmisiä (Ap. t. 5:29). Todellakin jos esivalta ylittää sille asetetut rajat ja alkaa puuttua uskonnonvapauteen ja uskonnolliseen kielenkäyttöön, myös muita oikeuksia voidaan ottaa pois.

Näistä syistä me vastustamme Suomen evankelisluterilaisen lähetyshiippakunnan valitun piispan, tohtori Juhana Pohjolan, ja pitkäaikaisen kansanedustajan, tohtori Päivi Räsäsen, epäoikeudenmukaista kohtelua. Suomen valtion toimia asettaa kristittyjä syytteeseen siksi, että nämä pitäytyvät Jeesuksen selviin, avioliittoon ja sukupuolisuuutta koskeviin sanoihin ja opetuksiin (Matt. 19:4–6) on pidettävä tärkeinä. Näin erityisesti siksi, että molemmat syytetyt selvästi korostavat kaikkien ihmisten, myös kaikkien ns. LGBTQ-yhteisöön itsensä

samaistavien, jumalallisen alkuperän ja arvon ja heille kuuluvan kunnian ja ihmisoikeudet. Kristus itse vaatii rakastamaan kaikkia ihmisiä. ”Rakasta lähimmäistäsi, niin kuin itseäsi.” (Mark. 12:31)

Me luterilaiset tunnustamme tämän kaiken mitä painokkaimmin, kuten tohtorit Pohjola ja Räsänen. Kaikkien kansojen kristittyjen valtavalla enemmistöllä, nimenomaan myös katolisilla ja ortodokseilla, on tämä sama vakaumus. Vaatisiko Suomen valtakunnansyyttäjälle meille kaikille samaa tuomiota? Onko Suomen valtio valmis ottamaan sen riskin, että toiset valtiot langettavat sille sanktioita aivan keskeisten ihmisoikeuksien loukkaamisen perusteella?

Pidämme seuraavia seikkoja erityisen huolestuttavina:

- Valtakunnansyyttäjän päätös (29. huhtikuuta 2021) nostaa syyte hiippakuntadekaania ja piispaksi valittua (electus) pastori Pohjolaa ja pitkäaikaista kansanedustajaa ja entistä sisäministeriä ja lääkäriä, tohtori Räsästä vastaan, ”kiihotuksesta kansanryhmää vastaan” Suomen rikoslain 11 luvun 10 momentin perusteella.
- Pastori Pohjolaa ja tohtori Räsästä vastaan nostettu rikossyyte Suomen Luther-säätiön vuonna 2004 julkaiseman kirjasen Mieheksi ja naiseksi Hän loi heidät: homoseksuaalisuus ja kristillinen ihmiskäsitys takia. Kirjanen sisältää mm. seuraavan virkkeen: ”Kristillisen ihmiskäsityksen mukaan jokainen ihminen on seksuaalisesta suuntautumisestaan riippumatta tasavertainen ja yhtä arvokas.” (s. 13)⁵. Kirjanen on ollut vapaasti luettavana ja käytettävissä (public domain) jo 17 vuotta, mikä osoittaa syytösten räikeän ylilyönnin ja viittaa niiden takana olevaan agendaan.
- Tohtori Räsästä vastaan on nostettu lisäksi kaksi muuta syytettä. Yksi niistä koskee lyhyttä, kesäkuussa 2019 kirjoitettua tweettiä Suomen luterilaisen kansankirkon (Suomen evankelisluterilainen kirkko) ilmoitettua liittyvänsä viralliseksi ”Pride 2019”-tapahtuman tukijaksi. K.o. tweetissä tohtori Räsänen asetti kirkon päätöksen kyseenalaiseksi Jumalan sanan valossa liittäen tweettiin

5 Päivi Räsänen: Mieheksi ja naiseksi hän heidät loi: Homosuhteet haastavat kristillisen ihmiskäsityksen, toim. Juhana Pohjola, Aamutähti nr. 29 (Helsinki, Suomen Luthersäätiö, 2004). Engl. käännös lhp.fi/wp-content/uploads/2019/12/Male-and-female-He-created-them.pdf.

kuvan raamatunkohdasta Roomalaiskirje 1:24–27. Toinen syyte koski lyhyttä otetta joulukuussa 2019 pidetystä tunnin mittaisesta keskustelusta Yleisradiossa. Aiheena olivat teologia, seksuaali-
tiikka ja politiikka. Ohjelmassa tohtori Räsänen sanoi, että Jumala ei ole luonut ihmistä homoseksuaaliseksi.

- Rikossyytteet LHPK:n valittua piispaa sekä julkista kristittyä johtajaa vastaan, siksi että nämä ovat ilmaisseet julkisuudessa kristillisen uskonsa. Syytteet aiheuttavat vakavan huolen Suomen uskonnon- ja sananvapauden tilasta.

Tätä silmälläpitäen:

- Me kehotamme Suomen viranomaisia takaamaan ja varmistamaan ihmisoikeudet kaikille Suomen asukkaille. Kansainväliset ihmisoikeussopimukset, samoin kuin Suomen perustuslakikin, suojaavat hyvin vahvasti uskonnonvapautta ja vapautta uskonnon julkiseen ilmaisuun. Euroopan ihmisoikeussopimuksen artikloissa 9 ja 10 ja Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen artikloissa 18 ja 19 lausutaan julki kaikkien oikeus uskonnon ja syvän vakaumuksen julkiseen ilmaisemiseen jumalanpalveluksessa, käytännössä ja opetuksessa.
- Huomautamme, että demokraattiset yhteiskunnat kaikkialla maailmassa suojelevat uskonnon- ja sananvapautta elintärkeinä vapauksina. Näiden oikeuksien laillinen suojeleminen perustuu ihmisen synnynnäiseen arvoon. Hänellä on luonnollinen oikeus osallistua julkiseen keskusteluun yhteiskunnan tarkoituksesta ja päämääristä ja ihmiskunnan menestyksestä. Suomen valtakunnansyyttäjän pastori TT Pohjolaa ja tohtori Räsästä vastaan nostamat syytteet eivät ainoastaan tee tyhjiksi k.o. perusoikeuksia, vaan myös uhkaavat tuoda toisten demokraattisten valtioiden sanktioita vakavan ihmisoikeusrikkomusten takia.⁶

6 Peter Berkowitz, Robert P. George ja ryhmä muita ihmisoikeusjuristeja ja akateemikkoja ovat pyytäneet Yhdysvaltain Kansainvälisten uskonnonvapaus-asioiden komissiota nimeämään ja sanktioimaan valtakunnansyyttäjää Toiviaisen ”raskaasta ihmisoikeuksien loukkaamisesta”, realclearpolitics.com/articles/2021/05/28/a_letter_to_the_us_commission_on_international_religious_freedom_145839.html.

- Me kaikki olemme seuranneet hämmästyneinä syytevallan ja valtion vallan väärinkäytöstä, joka ilmenee mielivaltaisena ja räikeänä puuttumisena kristittyjen oikeuteen ilmaista ja julistaa uskoansa avoimesti ja julkisesti. Tässä on itse asiassa kysymys hyökkäyksestä kaikkia kansalaisia vastaan.
- Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että luterilainen kristillinen usko kehottaa meitä jakamaan ilosanomaa Kristuksen vapaasta anteeksiannosta kaikille ihmisille (Joh. 3:16; Ap. t. 1:8) rakkauden ja ilon hengessä. Olemme täysin perillä omista synneistämme, puutteistamme ja anteeksisaamisen tarpeestamme. On hyvin ymmärrettävää, että jotkut ihmiset eivät pidä evankeliumin sanomasta ja sen yleisestä kutsusta parannukseen ja uskoon. Uskomme silti, että asiaankuuluva tila keskustelulle yhteiskunnassa vaatii lain takaaman vapauden ja suojan yksilöille ja yhteisöille osallistua julkiseen keskusteluun ja suojan kristittyjen perusoikeuden kaventamista vastaan, tapahtui se sitten yksilöiden, järjestöjen tai valtion toimesta.

Siksi me allekirjoittaneet tuomitsemme epäoikeudenmukaiset rikossyytteet pastori TT Juhana Pohjolaa ja kansanedustaja, tohtori Päivi Räsästä vastaan, joilla heitä syytetään heidän uskonsa julkisesta ilmaisemisesta. Me vetoamme Suomen viranomaisiin, että he lopettaisivat välittömästi pyrkimykset rangaista pastori TT Juhana Pohjolaa ja tohtori Päivi Räsästä, pidättäytyisivät asettamasta syytteeseen ketään uskon julkisesta ilmaisusta ja asettuisivat jälleen puolustamaan uskonnon ja sanan vapautta Suomessa.

Me vetoamme kaikkiin vilpittömiin ihmisiin, olivatpa he pastori Pohjolan ja tohtori Räsäsen kanssa samaa mieltä heidän vakaumuksesta tai eivät, ilmaisemaan tukensa heille ja kaikille Suomen asukkailla, jotka pitävät oikeutta uskonnon-, sanan- ja ilmaisunvapauteen vapaan yhteiskunnan olennaisina tekijöinä ja takeena.

Allekirjoitettu kesäkuun 25. 2021, Augsburgin tunnustuksen julkistamisen muistopäivänä.

Rev. Dr. Hans-Jörg Voigt
Puheenjohtaja, International Lutheran Council
(Kansainvälinen luterilainen neuvosto)
Püspa, Itsenäinen luterilainen kirkko, Saksa

Rev. Dr. Timothy C. J. Quill
Kansainvälisen luterilaisen neuvoston pääsihteeri
(General Secretary International Lutheran Council)

Rev. Dr. Matthew C. Harrison
Missouri Synodin luterilaisen kirkon presidentti
(President, The Lutheran Church—Missouri Synod)

Rev. Dr. Gregory P. Seltz
Luterilaisen uskonnonvapauden keskuksen johtaja
(Executive Director, Lutheran Center for Religious Liberty The Lutheran Church—Missouri Synod)

Rev. Dr. Jonathan E. Shaw
Kirkkojenväliset suhteet
(Director of Church Relations)
The Lutheran Church—Missouri Synod

KRISTILLISEN SEURAKUNNAN LAUMASUOJA?

Pastori, TT Jari Kekäle

Korona pandemian aikana on käsite laumasuoja tullut esille eri tavoin. Tässä ajatelmassa pyrin tutkimaan tämän ilmiön kautta kristillisen seurakunnan laumasuojan mahdollisuutta ja edellytyksiä.

Laumasuoja – mikä se on ja miten se voidaan saavuttaa?

Rokotustieto.fi sivusto selittää käsitteen laumasuoja seuraavasti:

Kun riittävän suuri joukko väestöä on rokotettu ja vastustuskykyinen jotain tautia vastaan, tauti ei pääse leviämään. Silloin myös rokottamattomien riski sairastua pienenee. Tätä kutsutaan laumasuojaksi. Laumasuoja vaihtelee eri tautien välillä. Mitä herkemmin tauti tarttuu, sitä suuremman osan väestöstä on oltava rokotettu. Rokotuskattavuuden on oltava esimerkiksi kurkkumädältä suojautumisessa vähintään 70 prosenttia ja tubkarokolta suojautumisessa 95 prosenttia. On myös tautteja, joita ei voi rokotuksilla hävittää. Puutiaisaivotulehdusta aiheuttava virus elää pääasiassa nisäkäseläimissä, eikä taudin olemassaoloon voi vaikuttaa rokotuksilla. Jäykkäkouristusbakteeri taas elää maaperässä ja tarttuu ihmiseen haavan kautta. Näitä tautteja vastaan ei siis synny laumasuojaa, koska ne eivät tartu ihmisestä toiseen.

Covid-pandemian yhteydessä käsite laumasuoja tuli ensin esiin Ruotsalaisten covid-strategian yhteydessä. Ruotsalaisten vapaampi suhtautuminen sosiaaliseen eristäytymiseen ja yhteiskunnallisiin rajoituksiin nähden herätti kysymyksen siitä, pyrkiikö Ruotsin valtio ja sen johtavat viranomaiset Anders Tegnell etunensä selviämään korona-viruksesta siten, että viruksen annetaan melko vapaasti pyyhkäistä yli maan ja kaikkien tai suuren osan kansasta sairastaa taudin, jotta laumasuojaan tarvittava 70 % kattavuus populaatiossa saavutettaisiin näin? Toinen vaihtoehto laumasuojan saamiseksi on se, että 70% väestöstä saadaan rokotettua ja näin riittävän kattava rokotuksen kautta

tuleva taudin hillitseminen sitten tukahduttaa lopullisesti taudin, koska virukselle ei ole enää tarjolla kyllin helppoa leviämistietä ihmisestä toiseen.

Vastustuskyky eli elinvoimaisuus

Laumasuojassa olennaista on siis yksilöiden vastustuskyvyn syntyminen ja toimintakyky suhteessa mahdolliseen uhkaan. Miten virus pysäytetään? Ensin oman elimistön täytyy kyetä torjumaan se. Tähän tarvitaan vastustuskykyä ja yleistä elinvoimaisuutta. Kun yksilön terveys on hyvällä tolalla (elinvoimaisuus) ja vastustuskyky on riittävä, hän on ensinnäkin itse suojassa virukselta eri tavoin. Hän voi joko kokonaan välttää taudilta tai jos saisikin sen, hän saa taudin lievempänä versiona, eikä henkilöllä todennäköisesti ole samanlaista uhkaa sairaalahoidon tarpeesta saati hengen vaarasta kuin rokottamattomalla ihmisellä.

Yksilön parantuva vastustuskyky ja elinvoimaisuus ei ole kuitenkaan hyvä asia vain häntä itseään varten, vaan sillä on merkityksensä myös hänen lähimmilleen. Vastustuskykyisestä henkilöstä tulee sikäli turvallinen ihminen lähimmilleen ja yhteisölleen, että hän ei levitä tautia ainakaan samassa määrin lähimmilleen tai yhteisöönsä, kuin sellainen henkilö, jota ei ole rokotettu.

Laumasuojassa on siis sekä yksilön että yhteisön vastuun ja hyvinvoinnin tasot, jotka kytkeytyvät toisiinsa. Mitä enemmän terveempiä ja vastustuskykyisiä yksilöitä yhteisössä on sitä enemmän ennalta ehkäisevää ja suojaavaa hyvää se tuottaa koko yhteisölle ja erityisesti niille, jotka syystä tai toisesta ovat huonommassa asemassa yhteisössä.

Mitä kristillisen seurakunnan laumasuojasta voisi ajatella? Mutta ennen kuin menen kohti kokonaisempaa trinitaarista jäsennystä, pohdin hieman ensin sitä, mitä se ehkä ei ole.

Laumasuoja, joka ei toimi tai jopa kääntyy tarkoitustaan vastaan

Kerrotaan tutkimuksesta lähetyksmailta, jossa oli selvitetty kristillisen lähetystyön vaikutuksia ja tuloksia tietyllä alueella. Huomio kiinnittyi isohkoon joukkoon kristillisen vaikutuksen piirissä olleita, jotka olivat kuitenkin myöhemmin kääntyneet innokkaina alueen toiseen ei-kristilliseen valtauskontoon. Selvityksen päätelmä oli, että niin sanottu ”kristillinen kasvatus tai vaikutus” oli tässä tapauksena toiminut rokotteen tavoin. Pieni annos ”laimennettua ainetta” oli herättänyt puolustusjärjestelmän, joka oli kääntynyt kristinuskoa vastaan. Mukana oli varmaan katteettomien lupausten ja yksinkertaistettujen ajatusten lisäksi paljon kipua ja yksin jäämistä. Kun nämä ihmiset sitten olivat jossain heikkouden keskellä kohdanneet riittävän pahoja pettymyksiä ja/tai tragediaita elämässään, tuloksena oli heistä tullut vimmaisista kristinuskon vastustajia. Heillä oli pettymyksensä jälkeen oma vilpittön kokemus siitä, että kristinusko ei auta, vaan on ”huijausta”.

Kristillisen seurakunnan laumasuoja?

Mikä on tarinan opetus? Kristillisen seurakunnan elämässä kyse kristillisen uskon ja opetuksen autenttisuudesta, kokonaisuudesta, rakkaudellisuudesta, totuudesta ja totuudellisuudesta ovat kaikki todella tärkeitä. Ilman näitä kristinuskosta myös voi tulla ihmisille rokote, joka kääntyy tosi uskoa ja Kristuksen tuntemista vastaan. Mitä siis pitäisi tapahtua, että kristinuskomme ei olisi laimennettua ja toimisi siis mahdollisesti kuin rokote itsellemme ja muille ihmisille?

Autenttisuus tässä yhteydessä voisi tarkoittaa sitä, että meidän itsemme, seurakuntien ja kirkon pitäisi todellakin kilvoitella siinä, että palaamme lähteelle eli Raamatun ilmoituksen äärelle yhä uudestaan. Raamattu ja tunnustus ovat meidän ikaikaiset keskustelukumppanimme ja ohjaajamme. Molempia tarvitsemme niin yksilöinä kuin yhteisönäkin. Liturgia eli messu on näiden opettelun ja nauttimisen perusyksikkö. Älkää jättäkö seurakunnan kokoustanne, on rohkaisu, jota tarvitsemme yhä uudestaan ja uudestaan. Kokonaisuus on siis

paitsi Raamatun kokonaisuuden ja sitä oikein jäsentävän tunnus-
tuksen kokonaisuuden avautumista käytännön tasolla, myös elämän
kokonaisuuden haasteiden keskellä kasvavaa kestävyyttä ja kykyä
löytää armo ja apu avuksi oikeaan aikaan. Yhteisön ja sen elävän, rak-
kaudellisen ja totuudellisuuden vuorovaikutuksen merkitys on tässä
suuri. Totuus ja totuudellisuus viittaavat siihen, että vaikka Raama-
tun lupaukset ovat tärkeitä, mutta niiden nimissä tai kanssa ei pitäisi
mennä yli, ali tai ohi. Ei pidä luvata yli tai ali sen, mikä on kirjoitettu,
mutta ei myöskään pidä luvata ohi sen. Liian suuret tai yksinker-
taistetut lupaukset ovat enemmän ihmisen oman hädän hötkyilevää
käsittelyä kuin kristillistä uskoa tai Jumalan valtakunnan auttamista.
Tällainen toiminta hajottaa ennemmin tai myöhemmin lauman. Se ei
kestä elämää ja sen arvaamattomuutta, eikä kristillisen yhteisön elämä
kaipaa sellaista. Rakkaus taas on ainainen haaste ja kutsu kaikille niin
yksilöinä kuin yhteisönäkin. Emme ole itsessämme koskaan tässä
valmiita, mutta Herran Kristuksen armossa voimme tätä yhdessä
opetella. Tähän tarvitsemme kuitenkin kokoontuvan seurakunnan.
Seurakunta joka ei säännöllisesti kokoonnu yhteen Herran sanan ja
sakramenttien äärelle, ei sanan varsinaisessa mielessä ole seurakunta
lainkaan.

Trinitaarinen laumasuoja – joitain näkökulmia

Laumasuoja-kuvan kanssa voidaan lähteä tutkimaan myös kristillisen
seurakunnan (tai kirkon) kontekstissa asiaa positiiviselta kantilta.
Kristillisen uskon perusjäsenitys on jako kolmeen pyhän kolminai-
suuden mukaan. Omassa hapuilussani lähdän siksi tämän trinitaarisen
mallin ja vähän katekismuksen selitysten myötä aavistelemaan asiaa.

Kristuksen yhteyteen tullaan Sanan ja sakramenttien kautta. Siksi
trinitaarisen laumasuojan pohdinta on hyvä aloittaa toisesta uskon-
kappaleesta.

*Ja Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Her-
raamme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi
Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas helvettiin, nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös*

taivaisiin, istuu Jumalan, kaikkivaltiaan Isän, oikealla puolella ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

Mitä se on? Vastaus:

Uskon, että Jeesus Kristus, Isästä ikuisuudessa syntynyt tosi Jumala ja neitsyt Mariasta syntynyt tosi ihminen, on minun Herrani. Hän on lunastanut minut, kadotetun ja tuomitun ihmisen, ostanut omakseen ja voitollaan vapauttanut kaikitä synneistä, kuolemasta ja Perkeleen vallasta, ei kullalla eikä hopealla, vaan pyhällä, kalliilla verellään ja syyttömällä kärsimisellään ja kuolemallaan. Hän lunasti minut, jotta tulisin hänen omakseen, eläisin kuuliaisena hänen valtakunnassaan ja palvelisin häntä ikuisessa vanhurskaudessa, viattomuudessa ja autuudessa, niin kuin hän itsekin kuolleista nousseena hallitsee iankaikkisesti. Tämä on varmasti totta.

Kristillisen lauman suoja on sanan varsinaisessa merkityksessä kuvattu näissä Jumalan teoissa, joista kesimmäisenä on Kristus itse ja hänen täytetty työnsä meidän edestämme ja hyväksemme.

Hän on lunastanut minut, kadotetun ja tuomitun ihmisen, ostanut omakseen ja voitollaan vapauttanut kaikista synneistä, kuolemasta ja Perkeleen vallasta, ei kullalla eikä hopealla, vaan pyhällä, kalliilla verellään ja syyttömällä kärsimisellään ja kuolemallaan.

Kristus itse on syvimmiltään laumansa ainoa suoja syntiä, perkeletä, kunkin omaa syntistä luontoa ja kuolemaa vastaan. Kristuksen lahjavanhurskaus on se haarniska ja laumasuoja, josta Paavali puhuu. Näissä ja näiden saamisessa meillä ei ole mitään osaa, eikä arpaa. Mutta näissä on myös Jumalan itsensä antama tarkoite (mitä ne haluavat avata ja mihin ne meitä yhä uudestaan kutsuvat elämässä) sekä meille yksilöinä että seurakuntana.

Hän lunasti minut, jotta tulisin hänen omakseen, eläisin kuuliaisena hänen valtakunnassaan ja palvelisin häntä ikuisessa vanhurskaudessa, viattomuudessa ja autuudessa, niin kuin hän itsekin kuolleista nousseena hallitsee iankaikkisesti. Tämä on varmasti totta.

Kristus herätti meidät rikkomuksiimme kuolleet elämään uutta elämää hänen kanssaan ja hänessä. Tämä tarkoittaa paitsi vastustuskykyä, myös elinvoimaa eli uutta elämää. Vanhurskautta, rauhaa ja iloa pyhässä Hengessä. Elinvoima löytyy taas elämän lähteestä, joka on Herran sanassa ja sakramenteissa sekä rukouksessa. Elinvoiman tarkoite ja suunta on myös hänen valtakunnassaan eli lähimmäisen palvelemisessa ja seurakunnan rakentamisessa. Katsokoon ja etsiköön kukin, ei vain omaa, vaan myös lähimmäisensä parasta. Elinvoima ja laumasuoja ei ole vain yksilöä, vaan myös lähimmäisiä ja yhteisiä varten, aivan kuten kattava rokotesuojakin on koko kansaa varten.

Elinvoiman näkökulman tärkeys on myös siinä, että mikäli vastustuskyky ymmärretään liian kapeasti ja väärin, koko kristillisen elämän ja kristillisen yhteisön elämän tehtävä voi liikaa kiertyä virusten välttämiseen ja vastustamiseen. Viruksia on kyllä syytä vastustaa ja niiltä suojautua, mutta vastustaminen ei silti ole sen paremmin yksilökristityn kuin seurakunnankaan tarkoite ja suunta. Siksi vastustuskyky on toiselta puolelta aina niin yksilön kuin yhteisönkin elinvoimaisuutta ja kukoistusta. Ei hampaat irvessä tai pakosta, vaan vapaudesta ja vapaudessa, Kristuksen armon alla.

Anna siis sen valon loistaa, niin pimeys väistyy. Siellä missä elinvoima ja terveys lisääntyvät, siellä on paitsi asian ydin läsnä – eli elämä itse Kristuksessa ja rakkaudessa – myös riittävä suoja ihmiselämän rosoista ja haurasta puolta suojelemassa. Rakkaus on aina ensin ja kaiken ydin, sitten se toki iloitsee aina yhdessä totuuden kanssa ja tarvitsee myös rajansa. Kun nämä asiat saavat olla oikein päin, voi löytyä myös ilo! Mikäli asiat ovat väärinpäin ja korostus on väärin ja yksipuolisesti rajoissa, laumaa hallitsee pelko, joka kaiken lisäksi vain lisääntyy, mitä enemmän sitä vastaan yritetään taistella väärin ja väärillä keinoilla.

Minä uskon Pyhään Henkeen, pyhän kristillisen kirkon, pyhien yhteyden, syntien anteeksiantamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän. Amen.

Mitä se on? Vastaus:

Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luok-

seen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa. Samalla tavalla hän maailmassa kutsuu, kokoa, valaisee, pyhittää ja Jeesuksen Kristuksen yhteydessä varjelee koko kristikunnan ainoassa oikeassa uskossa. Tässä kristikunnassa hän joka päivä antaa minulle ja jokaiselle uskovalle rajattomasti kaikki synnit anteeksi, herättää minut ja kaikki kuolleet viimeisenä päivänä sekä lahjoittaa minulle ja kaikille uskoville iankaikkisen elämän Kristuksessa. Tämä on varmasti totta.

Katso millainen laumasuoja! Katso millainen yksilön suoja! Usko ei ole ihmisen teko, vaan Jumalan lahja. Jos se olisi minun tekoni ja minun varassani, missä olisi minun uskoni suoja? Minussa itsessäni? Millainen suoja se olisi? Tosi huono! Miksi? Koska minä olen heikko ja syntinen. Ei minun suojani riitä mihinkään! Miksi sitten käytän niitä? Siksi, että Jumala luodessaan minut antoi minulle puolustusjärjestelmän tätä elämää ja siinä elämistä varten suhteelliseksi avuksi ja auttajaksi tässä elämässä. Minä olen kuitenkin langennut myös siten, että kuvittelen voivani omilla suojillani ratkoa asioita, joita niillä ei voi ratkoa. Synnin yksi petos on Jumalan hyvien lahjojen väärinkäyttö. En minä osaa ja voi synnyttää ja suojella omaa uskoani. En minä myöskään osaa ja voi syvimmältään ja loppuun asti suojella omaa elämäniä, vaikka niin usein huomaan luulevani niin. Puolustan itseäni tavalla, joka ei auta ja en puolusta lähimmäistäni tavoilla, jotka olisivat mahdollisuuksieni rajoissa vastuullani. Herra armahda!

Minä uskon Jumalaan, kaikkivaltiaaseen Isään, taivaan ja maan Luojaan.

Mitä se on? Vastaus:

Uskon, että Jumala on luonut minut sekä koko luomakunnan, antanut minulle ruumiin ja sielun, silmät, korvat ja kaikki jäsenet, järjen ja kaikki aistit sekä pitää niitä jatkuvasti yllä. Hän antaa myös vaatteet ja kengät, ruoan ja juoman, kodin ja konnun, vaimon ja lapset, pellon, karjan sekä kaiken omaisuuden. Hän suo minulle joka päivä runsaasti

ruumiin ravintoa ja kaikkia elämän tarpeita, suojelee kaikilta vaaroilta, turvaa ja varjelee kaikesta pahasta. Kaiken tämän hän tekee yksinomaan isällisestä, jumalallisesta hyvydestään ja laupeudestaan, vaikka en sitä lainkaan ansaitse enkä ole sen arvoinen. Tästä kaikesta minun on häntä kiitettävä ja ylistettävä ja tämän vuoksi häntä palveltava ja toteltava. Tämä on varmasti totta.

Laumasuoja ei ole vain sitä, mitä meille Kristuksessa ja Pyhässä Hengessä on lahjoitettu. Laumasuoja on myös sitä, mitä meille on jo luomisessa lahjoitettu. Kaikki nämä kolme ovat kolmiykseyden analogian mukaisesti yhtä aikaa voimassa, eivätkä ne riitele oikein ymmärrettyinä toistensa kanssa tai kumoa toisiaan.

Laumasuoja on siksi myös meille luomisessa annettua elinvoimaa, viisautta, taitoa ja kykyä ylläpitää näitä ja auttaa näillä itseään ja muita. Laumasuoja on turvallisessa ympäristössä kehittyvää kykyä ilmaista omia tunteitaan sanoilla, säädellä hankalia tunteita, sietää konflikteja ja neuvotella autonomiaa. Kukin näistä on tärkeä osa laumasuojaa niin yksilön kuin yhteisön kohdallakin.

Kristillinen yhteiselämä niin perheissä yhteisöissä kuin seurakunnassakin edellyttää sitä, että opitaan ilmaisemaan omia tunteita rakentavasti sanoilla. Mököttäminen tai riehuminen eivät rakenna sen paremmin seurakunnissa kuin perheissäkään. Olen toisaalla puhunut siitä, miten kussakin ihmisessä on kaksi toimintaa järjestelmää, joista toista voi kutsua ratsastajaksi (ymmärrys ja toiminnan ohjausjärjestelmä) ja toista hevoseksi (turvallisuus- ja puolustusjärjestelmä). Yksilön itsesäätelyn oppiminen on harjoitusta ja vanhempien auttamana tulevaa yhdessä säätelyä vaativa laji. Aivojen etulohkossa sijaitseva tunteiden säätelykeskus kehittyy nykytiedon valossa aina 25-vuotiaaksi asti. Tämä selittää Jari Sinkkosen lausahdusta: ”Lapsi ei ole pieni aikuinen”. Lapsi on ”koneistoltaan” ja säätelykyvyltään ja säätelytaidoiltaan matkalla ja kehittymässä oleva ihminen, joka paitsi elämän kokemuksen puolesta myös psykologisilta edellytyksiltään poikkeaa olennaisesti aikuisista ja siksi tarvitsee rakastavien ja turvallisten aikuisten ohjausta ja apua. Tunnetaitojen ja ajatustaitojen opettelu

vaatii harjoitusta ja rakenteita niin perheissä kuin seurakunnissakin. Siksi muun muassa leirit, retket ja koko seurakunnan perhekeskustelut ovat niin tarpeellisia. Näissä voidaan oppia yhdessä, vanhempien, pastoreiden ja muiden vastuunkantajien avustamana rakentavaa tunteiden sääntelyä.

Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa näiden taitojen harjoittelua, eikä kukaan tule niissä tässä elämässä koskaan täysin valmiiksi. Puhe seurakunnan toimintakulttuurin ja yhteiselämän rakenteiden kehittämisestä ei ole mikään ylimääräinen lisä tai ahdistava laki. Se on elämän oma laki. Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan! Jos ja kun näitä taitoja opetellaan yhdessä, luottamus siihen, että konflikteja voi todellakin paitsi sietää, myös oppia näkemään ne kasvun ja kehityksen välineenä niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin elämässä. Samalla voi avautua näkymä siihen, että kukaan meistä ei ole täällä saari. Kaikki olemme syntyneet kolmiykeyden kuviksi. Kaikki meidät on tarkoitettu rakastavien persoonien vapaaseen ja rakkaudelliseen yhteyteen, jossa autonomia eli itsemäärääminen on aina suhteessa myös muihin ja siksi siitä täytyy oppia neuvottelemaan rakentavasti.

Jos yksi haluaa autonomiansa perheessä neuvottelematta ja vain itselleen omilla ehdoillaan, ei hän ole ymmärtänyt todellisuuden trinitaarista luonnetta. Vapaus on aina vapautta suhteissa toisiin. Minun vapauteni on mahdollista vain suhteessa muihin ja toisinpäin. Jos yksi perheessä katsoo oikeudekseen ja autonomiakseen jättää kotityöt tekemättä omalla ilmoituksellaan, hän näin tehdessään kaventaa muiden autonomiaa samalla. Muuthan joutuvat kantamaan nyt myös tämän yhden ”itsellisen vapaamatkustajan” vapauden toisille tuoman taakan. Jos lapsi tai nuori ei opi neuvottelemaan autonomiaansa rakentavasti toisten kanssa, hän hyvin todennäköisesti ei pärjää sen paremmin työelämässä kuin sosiaalisessa elämässäkään. Riehumalla, raivoamalla tai mököttämällä neuvoteltu autonomia ei yleensä kestä. Äärimmillään jotkut päätyvät siten neuvottelemaan autonomiaansa paikkaan, jota kutsutaan vankilaksi.

Siksi seurakunnan ja perheen laumasuojassa on kyse aina myös seurakunnan rakentavan ja positiivisen ilmapiirin luomisesta ja sellaisen

toimintakulttuurin rakentamisesta joka mahdollistaa tämän. Laumasuojan voinee ymmärtää näinkin. Jos 70 % perheestä tai yhteisöstä on riittävän elinvoimaisia ja mahdollisia näissä edellä kuvatuissa luodun yhteiselämän perustavissa asioissa, loput 30 % selviävät vaikeuksistaan helpommin ja koko yhteisö säilyy turvallisena. Jos taas 70 % yhteisöstä on vaikeuksissa näissä tai katsoo oikeudekseen ilmaista tunteensa juuri niin kuin kulloinkin huvittaa... katsoo oikeudekseen pidäkkeettömästi ilmentää omaa sisäistä maailmaansa mielihalujensa mukaan... katsoo olevansa luvallinen ilmentämään ”vapauttaan” ja luomaan konflikteja mielihalujensa ja mielikuvituksensa mukaan sekä samalla olemaan vapaa siitä, että oppii sietämään ja käsittelemään konflikteja rakentavasti... tai katsoo oikeudekseen olla vapaa ottamaan oman autonomiansa ja vapautensa muista piittaamatta miten huvittaa... sen Kristuksen laumalla ei ole suojaa, vaikka sen saama kristillinen oppi ja opetus muuten olisi vaikka kuinka raamatullista ja tunnustuksellista.

Koska seurakunta on Kristuksen ruumis, eikä siis pelkkä ”Kristuksen hengellisyys tai Henki”, yhteiselämän opettelu ja kunkin autonomian neuvottelu ovat inkarnatorisia luonteeltaan. Järki ei ratkaise kaikkia asioita, eivätkä kaikki asiat hoidu informoimalla ihmisiä. Seurakunnan eli Kristuksen ruumiin taitoja opetellaan ja tulee opetella kuin mitä tahansa tavallisia kehollisia taitoja yksilön kohdalla tässä maailmassa. Hyppiminen, tarttuminen, käveleminen ja kaikki motoriset taidot ovat tuhansien toistojen sarjan tulosta. Sama pätee Kristuksen ruumiin yhteistoiminnan kehittymiseen. Se ei onnistu ilman muita jäseniä ja ilman harjoitusta ja yhteispeliä. Autonomia pitää neuvotella kolmiyhteisesti. Vapaus on rakkauden lahja ja hedelmä, joka pitää nauttia muita kunnioittaen ja Jumalaa kiittäen.

KIRJE NUORILLE AVIOLIITOSTA⁷

Piispa Risto Soramies

On ollut ilo saada vihkiä teistä monia avioliittoon. Varsinkin nykyään on hienoa, että nuoret menevät naimisiin ja sitoutuvat elämään rakentavasti, kuten aikuisten tuleekin. Kukaan ei mene naimisiin suunnitellen ja toivoen avioliittonsa päättyvän eroon. Silti erot ovat yleistyneet uskomattomasti. Minun sukupolveni ei ole ollut teille nuorille kovin rohkaiseva esimerkki. Te olette joutuneet näkemään ja kokemaankin mitä avioliiton rikkominen saa aikaan.

Avioero ei ole väistämätön kohtalo

”Ihmisen ei ole hyvä olla yksin” toteaa Luoja itse aivan Raamatun alkulehdillä.

Avioliitto on ihmiskunnan perusyksikkö ja elämän varsinaiset puitteet. Kaikki eivät tietenkään voi olla avioliitossa, mutta kaikkien elämään avioliitto vaikuttaa.

Avioliitto on julkinen asia. Se on yhden miehen ja yhden naisen elinikäinen liitto molempien puolisoiden ja heidän lastensa elämän turvaamiseksi. Kaikissa yhteiskunnissa on nähty tarpeelliseksi, että aviopuolisot antavat sitovat lupauksensa julkisesti, lain edessä. On surkuteltavaa, että ihmiset, jotka muuten pitävät lupauksiaan ja antamaansa sanaa kunniaa, saattavat elämän suurimpiin lupauksiin kuuluvan lupauksen kohdalla syödä sanansa näkemättä asiassa mitään väärää.

Rakkaus – mitä se on?

Avioliitto ilman rakkautta on vailla sisältöä. Miehen ja naisen välinen rakkaus on paljon enemmän kuin vain tunne, vaikka se on myös tunteista hienoimpia. Tunteet kuitenkin tulevat ja menevät – ja onneksi

⁷ Kirje on alun perin kirjoitettu sukulaisnuorille Istanbulissa vuonna 2003.

taas tulevat, jos niille annetaan aikaa tulla. Pelkkien tunteitten varaan ei pidä elämää rakentaa. Avioliitossa on juuri elämän rakentamisesta kysymys. Hengellisesti katsoen siinä on kysymys Jumalan säätämystä ja yhteiskunnallisesti sitä suojaava laki. Rakkaus on ennen kaikkea uskollisuutta. Klassisessa vihkikaavassa (tätä itse aina käytän) kysytään: *”Tahdotko ottaa tämän NN:n aviomiehaksesi/ aviovaimoksesi ja osoittaa hänelle uskollisuutta ja rakkautta sekä hyvinä että pahoina päivinä aina kuolemaan asti?”*

Tässä on joka sana vuosisatojen saaton kokemuksesta tarkkaan harjoitettu. Elämä on tunnettu jo ennen meitä – ja hyvin!

Ensiksi: ”Tahdotko?” – ei siis ”tuntuuko sinusta siltä?”, ”huvittaako sinua nyt?”, ”oletko varma tunteistasi?”, vaan ”tahdotko?”

Toiseksi: ”ottaa tämän NN:n”. Sinä ”otat”. Et ole enää lapsi, vaan päätät itse ja otat ”tämän”. Kaikkien miesten/naisten joukosta olet valinnut tämän yhden. On olemassa muitakin, ehkä kauniimpia, koameampia, kivempia ja mielenkiintoisempia, mutta sinä otat ”tämän”.

Kolmanneksi: ”aviomiehaksesi/aviovaimoksesi”. Hän on aivan eri asemassa kuin kukaan muu mies tai nainen. Sinulla on häntä kohtaan velvollisuuksia ja oikeuksia, joita muitten ihmisten suhteen ei ole. Hän, joka oli alun perin ventovieras, tulee nyt lähimmäksi sukulaiseksi. Jumalan sanoin: *”Heistä tulee yksi liha”*

Neljänneksi: ”osoittaa uskollisuutta ja rakkautta” Ei sanota: ”tuntea ihania tunteita”, sillä sitä ei kukaan voi luvata, mutta ”uskollisuuden ja rakkauden osoittaminen” on päätöksen ja tahdon asia.

Viidenneksi: ”hyvinä ja pahoina päivinä”. Avioliiton ja perheen voima ja idea on siinä, että ollaan yhtä myös huonoina päivinä.

Vankilasielunhoitajana Saksassa panin merkille, ketkä käyvät tapaa-massa vankeja. Perheenjäsenet. Kun sairastutaan ja tullaan vanhoiksi, ketkä silloin vielä käyvät vierailuilla? Perheenjäsenet. Rakkauden ja uskollisuuden varaan voi rakentaa elämänsä myös silloin, kun elämä ei enää ole coolia.

Kuudenneksi: ”kuolemaan asti”. Avioliitto kestää kuolemaan, ei pidem-

mälle! Se on tähän elämään kuuluvaa, ei iankaikkista. Mutta niin kuin minun poikani eivät pääse siitä mihinkään, että olen heidän isänsä, niin ei myöskään avioliittosukulaisuuteni lopu siihen, että ei enää huvida. Kun näitä tarkemmin miettii, niin huomaa, että kaikki muu olisi ”epärakkautta”. Tämähän onkin loistoratkaisu eikä kuorma!

Jumalan kuudes käsky sanookin siksi: ”Älä tee aviorikosta!”

Lutherin hyvä selitys: ”Meidän tulee pelätä ja rakastaa Jumalaa niin, että pidämme sanamme ja tekomme puhtaina ja kunniallisina sekä rakastamme ja kunnioitamme kukin aviopuolisoamme. Jumala sanoo vielä Sanassaan: ”Minä vihaan hylkäämistä”.

Onnen saa vain sivutuotteena

Joskus puhutaan nuorille ”siitä oikeasta” ja sen ”oikean löytämisestä”. Epäilemättä on tärkeätä löytää kunnan aviopuoliso, mutta erään rippikoulun opettajan neuvo oli: Ei ole niinkään tärkeää *löytää* ”sitä oikeaa” kuin *olla* itse ”se oikea”.

Joka etsii onnea, ei löydä sitä. Iloisia hetkiä kyllä löytää etsimällä, mutta ne ovat ohimeneviä ja saattavat lopulta muuttua katkeriksi muistoiksi. Onni tulee aina sivutuotteena. Joka ajaa pikkulapsen lailla vain omaa asiaansa ja etsii omaa onneaan, ei tule sitä löytämään. Niin proosalliselta kuin kuulostaakin, avio-onni tulee siitä, että ollaan uskollisia ja etsitään, ei vain omaa, vaan toisenkin onnea ja parasta.

Mitä tämä merkitsee käytännössä?

Yleisen elämäntyylin ja mielipiteitten ja lähimpienkään ihmisten törttöilyyn ei pidä antaa johtaa harhapäätöksiin. Avioliitto on hyvä, pyhä ja iloinen asia. Single-elämä, jossa pyritään loputtomasti jatkamaan huoletonta nuoruutta, on lopulta itsepetosta, koska tulee aika, jolloin perhettä ei enää perusteta ja kiinteitä suhteita solmita. Mitä teet 60-vuotiaana? Vain omalle itselle eletty elämä on lopulta mieletöntä.

Päättäkää olla uskollisia! Se on elämänne suhteen paras päätös. Olkaa

uskollisia myös tulevalle puolisolenne, jota ette ole edes tavanneet vielä. Avioelämä kaikkine puolineen, myös erityisesti seksuaalinen kanssakäyminen, on tarkoitettu avioliittoon yhden miehen ja yhden vaimon välille. Kaikki muu palvelee uskottomuutta ja heikentää omaa ja mahdollisesti toisten avioliittoa. Se on sitä paitsi Jumalan tahdon vastaista. Uskollisuus tuo onnen.

Avioliitossa annetaan paljon anteeksi, sillä elämässä on paljon anteeksiannettavaa. Jumala tuntee anteeksiantamisen hyvin. Hän on siinä asiassa mestari. Juuri anteeksianto oli Hänen mielessään, kun Hän lähetti Poikansa kuolemaan koko maailman, myös aviopuolisoiden syntien tähden. Jeesus teki anteeksiannon mahdolliseksi aivan viimeistä syntiä ja rikosta myöden.

Sitoutuminen

Rakkaus on valmis sitomaan itsensä jopa kirjallisesti. Jos kaikki on puhdasta ja selvää, voidaan myös tehdä paperit ja antaa lupaukset. Jos teet kaupat, mutta toinen osapuoli ei tahdokaan tehdä kauppakirjaa tai antaa kuittia, tiedät että asiassa on jotain hämärää. Aviokaupassa ei saa olla hämärää eikä se koske ainoastaan kahta ihmistä, vaan myös molempien lähiomaisia. Siihen ei saa liittyä takaporttia, niin kuin ei sukulaisuuteenkaan liity. Takaportin auki jättäminen merkitsee: Sinusta on minulle nyt iloa/hyötyä, mutta sitten kun ei enää ole, tahdon pitää itselläni oikeuden jättää sinut.

Kun on menty virallisesti naimisiin, kaikki tietävät, mistä on kysymys. Me olemme nyt uusi perheen alku. Tätä ilmentää yhteinen nimikin. On tullut uusi sukulaisuus. Ei tarvitse käyttää sivulauseita tai luimitella eikä kenenkään arvailla: Kukas tämä nyt sitten on? Aviopuolisoiden omanarvon tunto ja toisen kunnioitus ovat erittäin tärkeitä ja suuri aarre.

Avoliitto

Avoliitto on sananakin omituinen, avo- ja liitto kun ovat vastakohtia. Avioliittoa ei voi harjoitella, sillä sitoutuminen on sen olennainen osa. Sitoutuminen kuuluu rakkauteen. Se on Jumalan tahto. Uskollisuus on sitäkin, että jaksaa odottaa ja nähdä vaivaa toisen takia. Joka tahtoo kokeilla toista ihmistä, ei rakasta häntä, vaan itseään. Jos kokeileminen tuottaisi hyviä tuloksia, pitäisi nykyään olla valtavasti hyviä avioliittoja. Valitettavasti avioeroista ja hylkäämisistä on tullut suorastaan epidemia.

Avioliittoa ei kannata lykätä loputtomiin. Miksi kaksi nuorta ei voisi mennä naimisiin, vaikka vielä jouduttaisiin elämään vaatimattomasti. Omasta mielestäni se oli jopa mielenkiintoista!

Aviorikos

Aviorikokseen liittyvät aina petos, valhe ja vääräys. Joka hylkää puolisonsa toisen naisen/miehen takia, on aikansa onnen huumassa ja voi miettiä, että näin hyvä ei voi olla väärin. Samalla hän ei huomaa tai ei tahdo huomata, miten paljon hän tuottaa tuskaa puolisolleen, lapsilleen, sukulaisilleen ja ystävilleen.

Älkää ottako mallia! Olkaa te aikuisia, jotka tietävät, mihin ovat ryhtyneet, tekevät velvollisuutensa ja ottavat vastuun omista tekemisistään ja niistä ihmisistä, joista todella ovatkin vastuussa. Sinä vaimo, et ole vastuussa komeasta työtoveristasi, vaan miehestäsi - mahdollisesti väsyneestä - ja lapsistasi. Sinä mies, et ole vastuussa ihastuttavasta uudesta tuttavuudesta, vaan vaimostasi, jolla on myös huonoja päiviä.

Emme tiedä, mitä kaikkea meiltä viimeisellä tuomiolla tullaan kysymään, mutta aivan varmasti sitä, miten kohtelimme puolisoamme.

Entä, jos on tapahtunut katastrofi?

Kristillinen avioliitto on tarkoitettu koko elämän pituiseksi, aina toisen puolison kuolemaan asti. Uudelleen avioituminen ei ole aivan kuin joka papin takataskussa oleva temppu, jonka päälle sitten voidaan lukea loitsu. Papilla ei ole valtuuksia siunata mitään omasta takaa – niin suuria herroja emme ole! Valitettavasti kansankirkko on viime aikoina alkanut luulla liikoja itsestään. Papin siunaus merkitsee: Te olette tehneet Jumalan Sanan mukaan, siksi siunatkoon teitä Jumala itse.

Miksi olen minäkin muutaman eronneen parin joskus vihkinyt?

Elämä on usein kovaa ja ihmiset kovasydämisiiä. Hylätty puoliso joutuu järjestämään elämänsä jotenkin. Sirpaleita on joka puolella, mutta elämän on jatkuttava. Leskenä tai hylättynä eläminen on monessa suhteessa vaikeaa, usein lähes mahdotonta. Silloin voi olla parempi mennä uudelleen naimisiin ja tehdä se tietoisesti ja julkisesti.

Toivon teille kaikille onnellista elämää ja avioliittoa. Elämä on lyhyt - hyvin lyhyt. Ihminen on luotu iankaikkisuutta varten, mutta ajallinenkin elämä on tärkeä ja tarkoitettu eletäväksi. Se on lahja itse elämän Luojalta!

YHDESTÄ IHMISESTÄ ON KYSYMYS ⁸

Rehtori Tuomas Lankinen

Väkeä on maantiellä liikkeellä. Nuoria ja vanhoja, miehiä ja naisia, köyhiä ja rikkaita, tilallisia ja tilattomia, yhteen suuntaan menossa. Eletään 1880-lukua vajaan 30 kilometrin päästä täältä Loimaan evankeliselta opistolta. Rautatie aikatauluineen on tunkeutunut Lounais-Suomalaisen maaseutupitäjän arkipäivään. Uusia viljelymenetelmiä on otettu käyttöön kartanoissa ja orastavaa teollistumistakin näkyy jo. Uusia kansaa elävöittäviä aatteita palokunnista raittiusaatteen

⁸ Puhe Lähetysshiippakunnan kesäjuhlien kiitosjuhlassa Loimaan evankelisella kansanopistolla 12.9.2021.

seen on rantautunut Euroopasta. Ovatko matkalaiset menossa näitä kuulemaan ja ihmettelemään? Eivät. He ovat matkalla Karinaisten kirkolle, jossa lähetyssaarnaaja Pietari Kurvinen saarnaa suurissa juhlissa. Tällä kertaa kirkkoherra on avannut ovet, välillä on saarnattu rappusilta, kun liian avara autuuden saarna ei ole mahtunut kirkkoon sisälle. Väkeä on liikkeellä satoja eri paikkakunnilta. Torppari Juha Kaituri seuraa kirkkoon matkaavaa joukkoa pelloltaan ja paheksuu, ymmärtäisi jotenkin, että vielä pyhänä oltaisiin liikkeellä, mutta arkipäivänä lähdetään juhliin, vaikka työtä olisi toimitettavana. Mutta harmistus ei anna periksi. Kaituri jättää työnsä ja liittyy joukkoon. Kirkon viimeisestä penkistä löytyy paikka, johon hän epäilevänä ja kyselevänä istuu. Ja mitä hän kuuleekaan: Kurvinen ehkä sormellaankin osoittaen julistaa Kaiturin sydämelle sanat: Sinäkin siellä viimeisessä penkissä olet autuas Jumalan lapsi, lunastettuna autuas! Kaituri kuuli evankeliumin, joka muutti kaiken.

Rakkaat ystävät, tästä yhdestä ihmisestä on kysymys suurilla juhlilla, oli sitten vuosi 2021 tai 1881. ”Ettei yhdeltäkään peittyisi, miksi Karitsa on kuollut ristillä.” Ei yhdeltäkään. Ja tämä näkökulma on kuulkaa tärkeä! Me kristityt mukaudumme liikaa aikamme ilmiöihin. Yksi sellainen on merkitysten näkeminen vain kaikessa suuressa, vauraassa, tehokkaassa ja järkevässä. Neuvostoliitossa toteutettiin monia kokeiluita. Yksi niistä oli perspektiivittömien kylien likvidointi 1950-60-luvun taitteessa. Valtiojohdon toimesta julistettiin tuhansia kyliä paikoiksi, joissa ei ole tulevaisuutta. Kylän kolhoosit ja kaupat lopetettiin ja ihmiset pakkomuutettiin kaupunkeihin. Ehkä yksi syy näiden kylien hävittämiseen oli myös se, että edelleen lapsia kastettiin ja Raamattua opetettiin näissä kylissä enemmän kuin metropoleissa. Ihmisten kontrollointi järjestelmän mielenmukaiseksi kävi myös helpommin. Samanlaista perspektiivittömyysajattelua on viimeisten vuosien aikana ollut myös Suomessa. Kun maaseutu on tyhjentynyt väestöstä ja palveluista, on tullut iskulauseeksi kansankirkossa ja monissa järjestöissä, että kristinuskon tulevaisuus ratkaistaan suurissa kaupungeissa. Sinne kannattaa keskittää toiminta missä on vain paljon ihmisiä. Ja kuitenkin Krohnin isänmaanvirressä laulamme: ”Vaan tehtäviisi valitset useinkin pienet, alhaiset, niin että heissä näkyisi vain

sinun suuri voimasi. Näin muinoin kansa pienoinen sai hoitaa tulta totuuden, ja köyhä seutu Juudean on synnyinpaikka korkeimman.” On suuri ilon ja kiitoksen aihe, että Lähetyshiippakunnan seurakuntia on Jumalan armosta syntynyt myös pienille paikoille vaikkapa Utsjoelle, Parikkalaan, Loimaalle jne. Ja tämä, sen yhden ihmisen tähden.

Kesäjuhlien lauantaina, saimme opiston edustajien kanssa varattua tunnin keskustelun Missouri Synodin presidentti Matthew Harrisonin kanssa. Puhuimme koulutusasioista ja kristillisistä kouluista. Missouri synodihan on valtavan suuri koulutuspalveluiden tuottaja. Sillä on useampi yliopisto, vajaat sata high schoolia, vajaat 900 peruskoulua ja toista tuhatta esikoulua. Mutta kysyimme myös maaseutulähetyksestä ”small town and rural mission”. Harrison piirsi pöytään kuvan ja kertoi sydänmaiden tilakadosta. Farmeista, joilla melkein kaikilla kasvoi 6-7 lasta on siirrytty entistä suurempiin yksiköihin ja lapsia on vähemmän. Tilanne on vaikea, muttei epätoivoinen lainkaan. Heidän maaseututyönsä painopisteet ovat seuraavat:

1. Istuta, ylläpidä ja rohkaise luterilaisia seurakuntia.
2. Tue ja laajenna teologista koulutusta.
3. Inhimillinen apu yhdistettynä sakramentteihin seurakunnassa, diakonia.
4. Pidä yllä yhteyksiä eri kristittyihin ja rohkaise pysymään Sanan kuulossa.
5. Pidä esillä ja hoida pastoreiden ja hengellisten työntekijöiden hengellistä, henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Sama koskee myös seurakuntalaisia.
6. Vahvista raamattuopetusta varhaiskasvatuksesta nuorisotyöhön.
7. Vahvista ja tue luterilaisia elämään Jumalan tahdossa.

Nämä ovat hyvät ohjeet myös meille. Jumalan ihmeellisistä teistä kertoo sekin, että kun Juha Santala palkattiin vajaat viisi vuotta sitten hengelliseen työhön meille opistolle, silloin tutkittiin juuri näitä Mis-

sourin maaseututyön periaatteita ja motoksi tuli: Tunnustuksellisen luterilaisen työn tukeminen Loimaan seudun hengellisen ja henkisen hyvinvoinnin parhaaksi. Olemme saaneet tältä pohjalta olla tuke-
massa ja osallisena Lähetyshiippakunnan kesäjuhlilla 2019 ja 2021. Näiden juhlien erityinen merkitys Loimaan alueelle on ollut suuri. On varottava kaikenlaista menestysteologiaa, mutta kyllä evankeliumin suuresta iankaikkisesta virrasta virtailee monenlaista ajallista siunausta tälle paikkakunnalle. Opistolle suuri siunaus on ollut se, että ystäväpiirimme on kasvanut. Ei ole kristillistä kansanopistoa ilman sen toimintaa tukevaa ja sen rukoilevaa ystäväjoukkoa.

Rakkaat ystävät, kesäjuhlalat ovat Jumalan sanan kylvämistä. Yhä uusille sukupolville kylvetään Jumalan sanaa: Torppari Kaituri jatkoi Kurvisen saarnan kuultuaankin torppansa töitä ja aitojen korjaamista pitkin pitäjää, mutta hänestä tuli myös maallikkosaarnaaja. Oli kerrottava toisillekin itse saadusta lahjasta. Ei voinut olla kertomatta. A.V. Jaakkola runoilee hänestä:

*Näin kulki hän tään elon tien, hän itsessänsä halpa, pien.
Mutt' työhön suuren Mestarin hän kelvannut on kuitenkin.
Oi, kuinka kalliit vuorilla on sentään niiden askeleet, kun
Herran armovuodesta, he tääl' on saarnanneet! Ei vastuksetta
vaivatta he koskaan tietä taivalla, mutt' askeleissaan kuitenkin
on vuoret käyneet kukkihin. He eivät itse sitä nää, vain sanan
siemen tänne jää, ja itse pois he siirtyvät kuin loppuun menneet
kynttilät.*

*He kulki matkan itkien, vain toivossansa riemuitten. On kylvö
tehty kyynelin, vaan elon aika riemuisin kun kerran saapuu
Herran luo, he lyhtehensä tuo.”*

KYLVÖTYÖSSÄ LOIMAALLA

Rovasti Miika Vuola

Tässä olevan esitteen eli traktaatin Etsintäkuulutus Loimaalla taustalla on sydämelleni saama idea. Se oli painotuote, jossa olisi samalla kertaa sekä yleinen ”kutsu Jumalan valtakuntaan” että kutsu tämänvuotiseen kesäjuhlaamme Loimaalla. Sopivan tekstin laatiminen osoittautui erittäin haastavaksi, mutta muiden vastuunkantajien tuella traktaatti valmistui juuri juhlamme alla. Painos oli 1000 kpl. Se jaettiin lähes kokonaisuudessaan postilaatikoihin ympäristön lähioissa.

Tuossa painotuotteessa viittasin Loimaan seudulla tehtyyn hengelliseen kylvötyöhön, josta itsekin pääsin osalliseksi asuessani lapsena silloisessa Loimaan kauppalassa vuosina 1954—1959. Pappisisäni toimi tuon ajan yhteiskoulun uskonnonopettajana.

Tuo viisivuotiskausi lahjoitti minulle yleisesti ottaen onnellisen ja turvallisen varhaislapsuuden. Siihen mahtuu kuin heinänkorteen makeita mansikoita myös hengellisesti arvokkaita elämyksiä, vaikutteita ja mielenmuistumia, joilla on ollut huomattava merkitys koko myöhempää elämääni ajatellen. Kauppalan pieni puukirkko aivan vastapäätä kotiamme – kumpakaan ei enää ole – tuntui vanhanaikaisen kodikkaalta. Osallistuminen jumalanpalveluksiin muotoutui luonnolliseksi osaksi viikon kokonaisuutta. Samoissa tiloissa johdatteli uskollinen pyhäkoulunopettaja Margareta Hoffren kaittaviaan Hyvän Paimenen tuttavuuteen. Olen iloinen, että ehdin aikamiehenä hänet vielä tавata ja sanoa: ”Voi olla, että ilman tädin pyhäkouluja en nyt olisi papin virassa.” Muistan uskovaisen tuttavaruovan, isäni kollegan ja entisen upseerin puolison, jonka puheissa äitini kanssa oli aina mukana hengellinen ulottuvuus. Näistä puheista on peräisin ensimmäinen tietoinen muistikuvani käsitteestä ”Jumalan valtakunta”. Tuollainen hengellinen intomielisyys ei tuntunut kiusalliselta, niin kuin helposti voi käydä, sillä pikkupojan herkkä korva kuuli, että tädin suu puhui sydämen kyllyydestä. Yksi noista ”mansikoista” on sekin muisto, kun kerran keittiöpöydän vahakankaan alta alkoi kuulua: ”Joutukaa, sielut, on aikamme kallis, vuotemme virtana vierivät pois. Jeesus ei syntisen sortua sallis,

kaikille armosta autuuden sois.” Kotiapulainen se siellä lattiaa pestes-
sään lauleli tuota sittemmin niin rakkaaksi tullutta virttä.

Tätä taustaa vasten on tuntunut hyvältä saada nyt vuorostaan olla mu-
kana kylvötyössä Loimaan viljelysvainioilla.

Etsintäkuulutus Loimaalla

Kaksi pääteasemaa

Kerrotaan, että kieltäjästä kristityksi kääntynyt englantilainen kirjailija
C. S. Lewis kohtasi hautakiven, jossa luki: ”Tähän kaikki päättyi.” Kat-
seltuaan kirjoitusta Lewis laushti kumppanilleen: ”Olenpa varma, että
hän toivoisi olleensa oikeassa...”

Tätä pitäisi miettiä niiden kaikkien, Suomessakin ilmeisesti yhä lukui-
sampien, joilla on sama uskontunnustus kuin tuolla englantilaisella
vainajalla.

Mutta sinunkin, joka et sentään jaksa uskoa, että ihmisen elämä on vain
välähdys kahden pimeän välissä, kannattaisi pysähtyä pohtimaan tuota
kysymystä, jonka lienet kohdannut puhelinpylväässä tai ladon seinässä:
”Missä vietät ikuisuutesi?” Tälle antaa oman erityisen kaikupohjansa
tilanne, jossa olemme joutuneet viime aikoina elämään ”kuoleman
varjon maassa” ja viruksen kourissa.

Entä vastaus? Sen löydät Jumalan kirjasta, Pyhästä Raamatusta: siellä
toisella puolella on kaksi osoitetta, päättymätön rangaistuskärsimys ja
päättymätön täyttymyksen riemu Jumalan luona. Kaksi lopputulosta
kahdesta tiestä, kahdesta vastauksesta. Raamattu ei säästele sanojaan,
vaan käyttää ihmiskielen kauheimpia ja kauneimpia ilmaisuja näitä
kuvatessaan. Voi sitä kirkkoa, voi niitä pappeja ja piispoja, jotka tekevät
luvalliseksi synnin harjoittamisen, kun Jumalan sana puhuu järvestä,
joka ”tulsta ja tulikiveä palaa”, ja jota se kutsuu ”toiseksi kuolemaksi”!

Pelastus on valmis!

Mutta tuo turmion kaista, jolla monet näilläkin seuduilla lienevät

kulkemassa, on vielä vaihdettavissa. Ja tässä on kysymys meistä aivan jokaisesta. ”Kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden (Jumalalle kelpaavuuden) hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä.” ”Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille. Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen.”

Pyhässä kasteessa lieenee sinutkin otettu Jumalan lapseuteen ja iankaikisen elämän perilliseksi, kuten asia luterilaisuudessa ymmärretään. Täälläkin ovat monet uskolliset palvelijat ahertaneet Jumalan valtakunnan viljelysvainioilla ja kylväneet elävän sanan siemeniä sydänten maaperään. Siitä kylvötyöstä pääsi tämän kirjoittajakin osalliseksi asuessaan lapsena silloisessa Loimaan kauppalassa. Mutta kuinka on laitamme nyt?

Loimaan taivaansinisessä vaakunassakin kullattuine tunnuskuvineen voimme nähdä kristillisen todistuksen. Neljä ristiä: neljän evankeliumin yhteinen todistus pelastumisesta ”hänen ristinsä veren kautta” ja viljätähkä kuvaamassa satoa, jonka tuo todistus on korjannut iankaikkiseen elämään. Yhteiskuva pelastettujen joukosta, jonka suusta kajahtaa kaikilla kielillä yksinäisesti: ”Pelastus tulee meidän Jumalaltamme, joka valtaistuimella istuu, ja Karitsalta (itsensä uhranneesta Kristuksesta käytetty kuva).

Kutsu on voimassa

Tähän todistajien ketjuun pyydetään liittyä Suomen evankelisuterilaisen lähetyshiippakunnan kesäjuhlassa Loimaan evankelisella opistolla 30.7.—1.8.2021. Kaipaamme kovasti sinuakin mukaan, kuka sitten lie netkin ja mikä suhteesi uskonkysymyksiin onkin. Jospa tietäisit, miten kallisarvoinen Jumalalle olet.

Taivaan ovi on todellakin vielä avoin, kuten juhlamme tunnus muistuttaa. Edesmenneen satakuntalaisen maallikkosaarnaajan sanoin: ”Jeesuksen kanssa on hyvä elää, mutta vielä paljon parempi kuolla.”

SANKT GABRIELS FÖRSAMLING 10 ÅR

Pastor Sebastian Grünbaum

S:t Gabriels historia började officiellt på Mikaelidagen den 2.10.2011. Under en grå oktobermorgon samlades en skara på 40 människor i Betelkyrkan (Universitetsgatan 29 a, Åbo) till gudstjänst. Kyrkan såldes i mitten av 1980-talet till Adventkyrkan men efter en paus på 25 år firades igen en luthersk gudstjänst i lokalen. Vid första gudstjänsten var pastor Esko Murto (då ställföreträdande dekan) och biskop Matti Väisänen på plats för att installera mig. Pastor Halvar Sandell hade lovat att ta med sig psalmböcker, men av någon orsak blev han försenad. Så första psalmen i gudstjänsten fick bli första versen av ”Vår Gud är oss en väldig borg”. En stor del av besökarna var den gången från en annan ort.

I efterhand är det lätt att se den första gudstjänsten som illustrativ för församlingens kommande tio år. Församlingen har nämligen förblivit en liten skara, som ofta får besök från Österbotten, Sverige och andra orter. Många finskspråkiga har under åren gästat vår församling. Emellanåt har människor kommit av allmänt intresse, vissa för att träna sin Grünbaum svenska och en del för att de genuint hittat en hemförsamling i S:t Gabriels. Efter tio år kan man glädjande nog konstatera att S:t Gabriels församling varit ett hem för många typer av människor med olika bakgrunder.

Vägen till den första gudstjänsten

S:t Gabriels församlings historia hör ihop med min personliga historia. Samma år som jag fyllde tjugo fann jag mig i en situation där jag varken hade studieplats eller arbete. En vän till mig berättade då åt mig att en av våra gemensamma bekanta hade studerat på Folkmissionens bibelskola i Ryttylä. Det var sent i augusti och skolan skulle börja om bara några veckor. Jag var osäker ifall jag skulle komma in, men bestämde mig för att söka i varje fall. Mycket snabbt fick jag svaret att jag var välkommen att delta i kursen och att den skulle börja snart. Vär-

kelserörelserna var vid denna tid tämligen obekanta för mig. Jag hade blivit kristen i en folkkyrkoförsamling (dåvarande Lukas församling) och varit engagerad i den under tonåren. Visserligen kände jag många människor med laestadiansk bakgrund, men det jag kände till om dessa var ungefär att de hade egna möten och brukade få många barn.

För min del förändrade bibelskolan många saker. Två av dem var avgörande med tanke på S:t Gabriels församling. Den första av dem var min rumskompis. Gud vägledde min vandring så att jag delade rum med en viss Joel Kerosuo (nuvarande ställföreträdande stiftsdekan i Missionsstiftet⁹). Av studerandena på folkhögskolan var jag en av de få som ägde en bärbar dator. Joel hade före detta hittat predikningarna som Lutherstiftelsen laddade upp på nätet. Eftersom jag hade en dator och Joel hade ett stort behov av att lyssna till Lutherstiftelsens förkunnelse, ledde det till att vi ofta lyssnade till bland annat Juhana Pohjolas förkunnelse under kvällarna. Förkunnelsen tilltalade mig på djupet. Det fanns en biblisk sundhet och klarhet som jag inte hade hört många gånger förut.

Den andra saken som gjorde det lättare för mig att närma mig Lutherstiftelsen och som till en del ledde till att S:t Gabriel grundades var alla människor jag träffade under min tid i Ryttylä. Förutom Joel finns det en del andra aktiva teologer inom Missionsstiftet idag som studerade samma år. Här kan nämnas Ida Heikkilä, Anssi Ollilainen och Sami Valkonen. Jag nämner dessa eftersom vi har haft en del kontakt också efter vår tid i Ryttylä. Andra människor, som jag mötte under min tid i Ryttylä och som betytt mycket för mig, tillhörde lärarkåren. Som lärare på olika kurser undervisade pastor Jari Kekäle, biskop Matti Väisänen och pastor (senare biskop) Risto Soramies. Året på bibelskolan gav en första bekantskap med personer som var aktivt engagerade i Lutherstiftelsen.

Efter min tid i Ryttylä flyttade jag till Åbo. Hösten 2006 började jag studera teologi vid Åbo Akademi. Under de första åren var min kontakt med Lutherstiftelsen förhållandevis svag. Jag lyssnade emellanåt till

⁹ Missionsstiftet grundades år 2013. Före 2013 var all verksamhet under namnet Lutherstiftelsen.

predikningar och läste en del häften som fanns på nätet. Någon gång under 2007—2008 förändrades situationen så att Lutherstiftelsen började organisera studiedagar för teologer en gång per månad. Jari Kekäle var ansvarig för dem. Vi brukade samlas i det då nybyggda verksamhetscenter Koinonias källare. Jag minns första gångerna bra. På den tiden brukade jag snusa. När vi skulle samlas första gången gick jag in och lade snusburken på bordet. Alla i rummet stirrade på mig och undrade vad jag var för typ. Jag kan inte direkt minnas vad vi diskuterade under dessa fredagar, men jag har hört en rolig anekdot om det. Jari berättade någon gång att han hade talat om vikten av att modigt bygga församlingar. Jag hade enligt honom svarat på detta genom att säga: ”Vad är det som vi riktigt väntar på i så fall?”. Det låter precis som jag. Jag tror att samlingarna som ordnades under dessa år gav mig en första vision om en församling. ”De var också väldigt viktiga år med tanke på min framtida tjänst inom Lutherstiftelsen då ett ömsesidigt förtroende växte fram. Jag lärde mig att lita. Jag lärde mig lita på personer som var betrodda med stort ansvar inom Lutherstiftelsen och de lärde känna mig.”

Samtidigt som detta skedde pågick en kyrkopolitisk kris bland teologie studeranden vid Åbo Akademi. Pastor Henrik Perret hade varit den konservativa biskopskandidaten för Borgå stift år 2006, men förlorat valet i andra omgången. År 2009 blev Perret utslagen redan i första omgången. Björn Vikström var förhållandevis ung när han blev vald till biskop. Detta innebar att för bekännelsetrogna lutheraner som vägrade att bli prästvigda tillsammans med kvinnliga kandidater var vägen stängd i folkkyrkan. Bland de bekännelsetrogna teologerna var det många som övervägde konvertera till romersk-katolska kyrkan. Frågan som många av dessa teologer hade var: vad skall vi göra nu? Något av hur aktuell frågan var då kan man kanske ana om man ser på det som hände under vintern 2009—2010. Min personliga vision var då påverkad av Lutherstiftelsen. Jag hade klart för mig att vi måste bygga församlingar. Samtidigt var jag övertygad om att detta var något jag inte kunde göra ensam. Med detta i åtanke bestämde jag att samla ihop teologie studeranden för diskussioner. Till de tre tillfällen som jag ordnade kom sammanlagt ca 20 olika teologer. Med tanke på Teologis-

ka fakultetens storlek var detta en ansenlig mängd. Efter tre eller fyra diskussionstillfällen drog deltagarna olika slutsatser. Det fanns de som drog slutsatsen att inget nytt behövs, utan var och en skall verka för Guds rike där var han är. Det fanns andra som tänkte att man fortsättningsvis skall söka vägen inom folkkyrkan. Och sedan fanns det sådana som försiktigt sade att de kunde överväga att bygga församling i Lutherstiftelsens regi ifall väckelserörelserna inte ville börja med söndagliga gudstjänster i Åbo.

Därför bestämde en del av denna grupp att fråga väckelserörelserna om de var villiga att börja fira gudstjänster i Åbo. Efter diskussioner med SLEF:s ledningsgrupp och någon präst från LFF framkom att sporadiska gudstjänster kunde ordnas i Åbo. Men samtidigt kom det ett klart nej till att bygga en församling med regelbundet gudstjänstliv i Åbo. För dem som ville fira regelbunden gudstjänst i en församlingsgemenskap var saken därmed klar: Lutherstiftelsen var det enda alternativet som återstod om man ville försöka bygga församling.

Men trots att vi hade kommit så här långt fanns det fortfarande tre stora problem. Det första var att Lutherstiftelsen var tämligen okänd på svenska. Det fanns ingen svensk verksamhet, prästerna och biskopen i Lutherstiftelsen talade förhållandevis behjälplig svenska. Väldigt få människor i Svenskfinland hade hört om Lutherstiftelsen. Det fanns inte heller något svenskt material på nätsidorna eller bland publikationerna. Det andra problemet var att svenskspråkiga i Finland till en stor del inte förstod varför församlingar behövdes. Den stora majoriteten av dem som värnade om klassisk kristen tro hörde till en väckelserörelse. I väckelserörelsernas tankevärld är församlingsgemenskapen inte nödvändig, utan någonting som man tar del av med viss regelbundenhet vid sidan av föreningens möten. Därför var det och är det fortfarande väldigt svårt att hitta människor som binder sig till verksamhet. Det tredje problemet var att gruppen som samlades i Åbo nästan enbart bestod av studenter som ju vanligtvis inte stannar länge på ett ställe, vilket också karaktäriserar hela S:t Gabriels verksamhetstid.

Trots dessa tre problem bestämde vi oss för att börja arbetet. Det första steget i det förberedande arbetet med att grunda en församling

var en föreläsningsserie hösten 2010. Vi ordnade den vid Åbo Akademi. Som föreläsare var dåvarande dekan Juhana Pohjola, pastor Martti Vaahtoranta och pastor Esko Murto. Föreläsningarna var välbesökta. På våren 2011 ordnade undertecknad tre möten för att hålla processen i gång. Riktningen för vad vi ville göra var klar, men det var osäkert ifall verksamheten skulle komma i gång. I slutet av våren skrev sex personer en kallelse till Lutherstiftelsen om att få mig som präst till Åbo. Jag minns fortfarande att pastor Esko Murto, som blivit dekan bara en månad tidigare, inte verkade väldigt nöjd när jag räckte lappen åt honom. Min personliga attityd var att jag inte hade något att förlora. Esko konstaterade att han i sin tur var villig att ge mig en 50% lön för ett år. Ifall församlingen fanns kvar efter ett år skulle jag få ett år till. Jag tänkte för mig själv, att något bättre erbjudande kommer jag aldrig att få och tackade ja med stor glädje.

Den 17 september 2011 firades prästvigning i Kuopio. Då blev jag den förste svenskspråkiga prästen i Lutherstiftelsen. Med på resan fanns en kärngrupp som med sin insats kom att bära församlingens verksamhet under de första åren. Dessa var Maria Lasén-Back, Otto Granlund (senare präst i församlingen), Marcus Lundquist, Niklas Antonsson och Sanni Nurmi. Utan dessa personer skulle det ha varit omöjligt att bygga upp församlingen. Må Gud rikligen belöna dem för alla deras många förtjänster.

Kort översikt över församlingens 10-åriga historia

De tidiga åren i S:t Gabriels församling präglades av en viss osäkerhet och samtidigt entusiasm. Osäkerheten berodde på att endast 15 personer kom till den andra gudstjänsten. Som en ung präst tänkte jag ofta under första åren: kommer manne någon hit. Det som också uppgick för mig var hur rörliga och flyktiga studeranden är. Det som är svårast med att bygga församling är att släppa människor ifrån sig. Och väldigt ofta var det så att människor har hunnit komma med i gemenskapen. Normalt tar det åtminstone ett halvt år, kanske längre. Studeranden brukar dock sällan uppehålla sig på studieorten speciellt länge, vilket innebär att den totala tiden som de på allvar tagit del av församlingens liv sist och slutligen är ganska kort.

På grund av detta var den första verksamhetsformen vid sidan om den söndagliga gudstjänsten, något som kom att heta herdakrets. Idén om herdakrets kommer egentligen från pastor Jari Kekäle. Han brukade samla teologer till sitt hem en gång per månad. Under dessa kvällar gick dessa teologer igenom olika teman och diskuterade mycket. När jag såg detta ske i Helsingfors tänkte jag att varför kan vi inte göra det i Åbo.

Församlingens första tid var också en tid att pröva nya saker. Jag minns att vi firade påsknattsmässa som slutade efter midnatt. Efter mässan samlades vi i min lägenhet för att fira påsk. Tanken var god och bruket med påsknattsmässa har fornkyrkliga rötter, men med tanke på att hela församlingen i all dess litenhet skulle delta i högmässan på söndag morgon stannade det vid ett fromt försök. Under våren 2012 ordnades en föreläsningsserie om kyrkans sju kännetecken i församlingens regi. Vi fick besök av bland annat Martti Vaahtoranta, Anssi Simojoki och Naomichi Masaki. Föreläsningsserie avslutades med ett veckoslut dit vi bjöd in Missionsprovinsens dåvarande missionsbiskop Roland Gustafson. Detta var en givande och välbesökt församlingshelg.

Gällande kontakten till Sverige bör nämnas att många av de personer som möjliggjort församlingens verksamhet kommit därifrån. Ole Sandlin besökte också väldigt ofta våra gudstjänster och uppmuntrade oss unga, familjen Ådahl (nuförtiden bosatta i södra Sverige) var en väldigt stor resurs och glädje under sin tid här, och Tomas Appelqvist som fungerat som kantor med regelbunden frekvens under största delen av de år som församlingen funnits.

År 2014 började en ny tid i församlingens liv när Otto Granlund blev vigd och installerad till församlingens pastor. För min del innebar det att jag gick över till att sköta om den finska församlingen, Pyhä Paavali, som just påbörjat sin verksamhet. Att lämna församlingen i Ottos händer kändes tryggt. Otto är en begåvad förkunnare, han har en speciell gåva att fira värdigt en liturgisk gudstjänst och ett avslappnat sätt att vara med människor.

År 2016 blev Otto kallad till att vara präst i Vasa. Det var en kallelse han tackade ja till. För S:t Gabriels del betydde detta att församlingen

åter fick mig som pastor. År 2016 var situationen rent ut sagt väldigt svår. Största delen av studenterna som varit aktiva hade flyttat bort. Många ansvarstagare hade antingen för mycket eller var bara för trötta för att orka. Jag minns att vi promenerade tillsammans med Marja-reetta och Niklas Antonsson och diskuterade läget. Jag frågade dem rakt som jag brukar: ”Vad tycker ni, skall vi sluta verksamheten eller fortsätta ännu ett år till? Är ni färdiga att bära detta ok?” Efter att ha funderat en stund svarade de ja. Att ha människor som är beredda att investera sin tid och kraft i församlingen är en central del av det som församlingsbygge i praktiken innebär.

Det som varit typiskt för S:t Gabriels är de stora växlingarna i aktivitetsgrad. År 2017 och 2018 kom det med en hel massa nya studerande. Som bäst hade vi över 25 regelbundna gudstjänstbesökare. Men den stora majoriteten av dem bor idag i Österbotten eller på andra orter. I början av denna höst ställde jag igen samma fråga till vår nuvarande styrelse: skall vi fortsätta eller lägga ner verksamheten? Svaret blev också denna gång ja.

Den återkommande tanken som jag haft under dessa år handlar om mission. Att bygga församling är att göra mission. Och att leva en missionärs liv är att så ut Guds ord i tro på att det verkar det som Gud vill. Samtidigt talar Bibeln dock om att beräkna kostnaderna och Gud har inte gett något löfte om att lokalförsamlingen skall bestå. Det är möjligt att S:t Gabriels församling inte finns om fem år. Dock när jag ser tillbaka kan jag inte tänka att detta var onödigt. Det är många som funnit sitt andliga hem i S:t Gabriel. Många människor och speciellt teologer och präster har tagit intryck och fått inspiration av församlingen.

En församlingsmedlem sade till mig att det att man får upp ögonen för någonting speciellt inte beror på prästen. Han menade inte att jag var en dålig präst. Tanken var att det att församlingen funnits har visat åt honom att det är möjligt och gett en vision om vad ett lutherskt församlingsliv kan innebära. Jag hoppas och ber själv naturligtvis att församlingen skulle bestå i flera år. Det ligger i Herrens händer.

MIKAELIN LUTERILAINEN SEURAKUNTA 10 VUOTTA

Pastori Markus Pöyry ja pastori Otto Grandlund

Samana päivänä, kun hiippakuntakokous 23. tammikuuta 2021 kokoontui etänä ylimääräiseen kokoukseen valitsemaan kirkollemme uuden piispan, tuli kuluneeksi kymmenen vuotta Vaasan Mikaelin luterilaisen seurakunnan ensimmäisestä messusta. Tässä artikkelissa seurakunnan vastuupastorit Markus Pöyry (2011—2016) ja Otto Grandlund (2016—) esittelevät seurakunnan kymmenvuotista taivalta.

Ensimmäiset vuodet (Markus Pöyry)

Eräänä syksyisenä päivänä vuonna 2010 olin junassa matkalla Helsinkiin, kun sain puhelun rouvalta, joka pyysi tulemaan lakeuksien yli Seinäjoelta Vaasaan ja auttamaan. Tuo rouva oli nyt jo perille päässyt ja Herran luona oleva Airi Kekäle.

Airi oli nähnyt Vaasassa tarpeen seurakunnalle, jossa Jumalan sanaa julistettaisiin niin kuin se kirjoitettu on ja jossa saisi nauttia sakramentit Herran asetuksen mukaisesti ja joka ei olisi vain katsomo, vaan yhteisö, jossa yhdessä eletään, yhdessä jaetaan ja yhdessä palvellaan. Pojaltaan Jari Kekäleeltä Airi oli kuullut, että silloinen Luther-säätiö, nykyinen Lähetyshiippakunta haluaa olla juuri tätä. Kutsuin Airia ensiksi vierailulle Seinäjoen Luukkaan seurakuntaamme, jossa hän saisi nähdä, millaista työtä me Luther-säätiössä teemme. Vierailunsa jälkeen Airi innostui, jos mahdollista, vielä enemmän.

Ensimmäinen tilaisuus Vaasassa päädyttiin pitämään 10.11. 2010 Adventtikirkolta vuokratuissa tiloissa. Hanketta oli puuhaamassa tehokas naiskolmikko Airi ja hänen ystävänsä Virpi Viitanen ja Annikki Toivola. He myös järjestivät kahvituksen tilaisuuteen. Pienessä salissa siellä pidimme raamattutunnin ja keskusteluhetken aiheesta ”Mikä on jumalanpalvelusyhteisö?”. Väkeä oli paikalla 32 henkeä. Vuoden loppuun mennessä pidettiin vielä kaksi raamattutuntia, 24.11. ja 15.12. aiheista ”Ehtoollisen salaisuus” ja ”Miten Jumala palvelee meitä?”. Noin kolmekymmentä henkeä oli mukana. Vielä yksi keskusteluhetki

pidettiin 12. tammikuuta, jossa paikalle kokoontuneet ilmaisivat voimakkaan halunsa aloittaa messut Vaasassa. Suunnittelimme yhdessä, mitä tarvitaan ja ilahduttavasti löytyi paljon tekijöitä, jotka lupasivat tuoda jotain. Mieleeni tuli 2. Mooseksen kirjan kuvaus Ilmestysmajan rakentamisesta:

Sitten he tulivat takaisin, jokainen, jonka sydän häntä siihen vaati, ja jokainen, jonka henki oli siihen altis, ja toivat antinsa Herralle ilmestysmajan valmistamista varten ja kaikkea siinä vietettävää jumalanpalvelusta varten ja pyhiä vaatteita varten...jokainen, jolla oli punasinisiä, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia lankoja, valkoisia pellavalankoja, vuohen karvoja, punaisia oinaannahkoja tai sireeninnahkoja, toi niitä. Ja jokainen, joka voi antaa anniksi hopeata ja vaskea, toi annin Herralle. Ja jokainen, jolla oli akasia-puuta, toi sitä kaikkinaisten töiden valmistamista varten...Ja kaikki taitavat naiset kehräsivät omin käsin ja toivat kehräämänsä punasiniset, purppuranpunaiset ja helakanpunaiset langat ja valkoiset pellavalangat; ja kaikki naiset, joiden taidollinen sydän heitä siihen vaati, kehräsivät vuohenkarvoja...Kaikki israelilaiset, miehet ja naiset, joiden sydän oli altis ja vaati heitä tuomaan jotakin niitä töitä varten, joita Herra Mooseksen kautta oli käskennyt tehdä, toivat vapaaehtoisen lahjan Herralle.” (2. Moos 35:21, 23-24, 25-26, 29)

Juuri tästä oli kyse. Piti hankkia kynttilänjalat ja kynttilät, alttariliinaa, virsitaulua, kahvitusvälineitä, ja niin edelleen, sillä meillä ei ollut yhtään mitään valmiiksi. Ihmeellisesti kaikki löytyi. Tammikuun 23. päivänä 2011 pidettiin ensimmäinen messu Adventtikirkon isossa salissa klo 17. Paikalla oli 33 henkeä. Tästä lähtien joka toinen sunnuntai jatkettiin messuja Vaasassa. Keskimääräinen osallistujamäärä oli tuona vuonna 34 henkeä/kerta.

Marraskuun 20. päivänä siirryimme Adventtikirkon tiloista pois, sillä moni kertoi saavansa oireita kirkon sisäilmasta ja se esti kirkkoon tulemistakin. Herra kuitenkin osoitti meille uudet tilat. Siirryimme Kirjastonkatu 5:een Biblion-nimiseen tilaan. Entinen vapaamuurarien suljettu loosi, sai toimiakin kaikille avoimena Kristuksen evankeliumia ja koko maailman sovitusta julistavana armoalttarina.

Seuraava virstanpylväs oli se, kun Vaasan yhteisö järjestäytyi Mikaelin seurakunnaksi ensimmäisenä adventina 1.12. 2013 ja päätti anoa jäsenyyttä Suomen evankelisluterilaisessa lähetyshiippakunnassa. Perustajajäseniä uudessa seurakunnassa oli 28. Mikaelin seurakunta hyväksyttiin uudeksi seurakunnaksi Lähetyshiippakuntaan.

Ensimmäisessä hallituksessa jäseninä olivat Urpo Saari (pj.), Helena Sandberg (varapi.), Pekka Lehtonen, Paula Hakkola, Mikael Toivainen ja Marja Vahe. Seurakunnan edustajiksi Lähetyshiippakunnan hiippakuntakokoukseen valittiin Pekka Lehtonen ja Taneli Kuusisto.

Vuonna 2016 Mikaelin seurakunta oli jo väkimmäältään ja taloudeltaan vahvistunut niin, että alettiin puhua oman pastorin kutsumisesta ja jokaviikkoisten messujen aloittamisesta. Tarve Vaasassa oli myös ruotsinkieliselle seurakunnalle ja tarvittiin pastori, joka pystyisi kaitsemaan sekä suomenkielistä että ruotsinkielistä laumaa. Niinpä saman vuoden keväällä Mikaelin luterilainen seurakunta kutsui Vaasan ruotsinkielisen S:t Immanuels lutherska församlingin kanssa pastorikseen Otto Granlundin. Otto aloitti syksyllä 2016 tehtävässään ja samalla seurakunnan toiminta siirrettiin Vöyrinkaupunkiin Vapaakirkon tiloihin, sillä vuokranantajamme ei voinut Biblion-tilaa enää pitää yllä.

Mikaelin seurakunnan yksi erityispiirre tai armolahja, jonka olen siinä havainnut, on sen tapa ottaa tulijat lämpimästi vastaan. Missään en ole nähnyt niin rakkaudellista vastaanottoa uusille tulijoille kuin Mikaelissa. Airi Kekäle antoi kasvot tälle aidolle ja sydämelliselle vastaanotolle aivan alussa, mutta ne kasvot eivät kadonneet Airin kotiinkutsun jälkeenkään. Tämä on ainakin minun silmissäni aina ollut Mikaelin seurakunnan tunnusomainen piirre. Siksi kehottaisin Mikaelin luterilaista seurakuntaa Ilmestyskirjan sanoin: Pitäkää, mitä olette saaneet! Älkää unohtako ottaa lämpimästi vastaan, jotta seurakuntaisten lämpimät kasvot olisivat uutta tulijaa vastassa aina eikä selät.

Kiitollisena saamme ihmetellä Herran suuria töitä. Muutaman kerran seurakunnassa jälkeenpäin käydessäni olen iloinnut siitä, että on ollut paljon kasvoja, joita en Mikaelin pastorina ollessani koskaan ollut nähnyt. Se on merkki siitä, että seurakunta on saanut kasvaa. On

ylsin Herran suuri ihme, että Mikaelin luterilainen seurakunta on saanut syntyä ja kasvaa, ja te olette jokainen osa sitä ihmettä.

Seurakunta vakiintuu (Otto Granlund)

Vasta pari vuotta pappisvihkimykseni jälkeen minut kutsuttiin Vaasan seurakuntien pastoriksi keväällä 2016. Tähän tehtävään siirryin elokuun alussa. Lämmin vastaanotto alkoi jo ennen kuin perheeni kanssa muutimme Turusta Vaasaan. Muistan, kuinka eräänä päivänä – varmaan alkukesästä 2016 – sain puhelun minulle entuudestaan tuntemattomalta Paula Hakkolalta, joka kyseli, miten hän ja muut seurakuntalaiset voisivat auttaa muuttohommissa. Monet seurakuntalaiset tapasinkin kaiki ensimmäistä kertaa Palosaaren kodissamme, muuttolaatikoiden keskellä.

Loppuvuosi 2016 oli suuren muutoksen aikaa paitsi minulle ja perheelleni, myös seurakunnalle. Edellä mainittu siirtyminen Vöyrinkaupunkiin, Vapaakirkon tiloihin, sujui Mikaelin seurakunnan osalta ilman sen suurempia ongelmia. Suurempi muutos oli tietenkin se, että seurakunta nyt joutui luopumaan rakkaasta Markus-pastoristaan. En voi väittää, etteikö toisinaan olisi tuntunut siltä, että minulla seuraajan ominaisuudessa oli isot saappaat täytettävänä. Tätä tunnetta helpotti kuitenkin se, että aidosti tunsin olevani lämpimästi tervetullut ja arvostettu.

Suuri muutos oli myös se, että seurakunta marraskuun alussa 2016 menetti keskeisen vastuunkantajan ja jäsenen, Airi Kekäleen. Monet seurakuntalaiset voivat edelleen todistaa, kuinka tärkeä Airi oli ei vain seurakunnan kannalta yleisesti, vaan myös heille henkilökohtaisesti. Itsellenikin jäi Airista lämmin muisto.

Myönteisiin muutoksiin kuului ehdottomasti se, että seurakunnalla nyt oli mahdollisuus kokoontua messuun pääsääntöisesti joka sunnuntai. Vuokrasopimuksemme mahdollisti sen, että saimme käyttää kirkkotilaa myös keskiviikkoiltaisina. Syksyn 2016 ajan vietimme vesper-iltahartautta noin joka toinen viikko. Tammikuusta 2017 lähtien on kesä- ja koronataukoja lukuun ottamatta noin 1-2 kertaa kuussa

pidetty raamattuopetus. Aloitimme Roomalaiskirjeestä, ja sen jälkeen on käsitelty myös muutama lyhyempi Uuden testamentin kirje. Mukaan on mahtunut myös johonkin teemaan keskittyviä opetuksia. Syksyllä 2020 alkoi Apostolien teot -opetussarja, joka edelleen jatkuu.

Yhteistoiminta ruotsinkielisen seurakunnan kanssa on käytännössä tarkoittanut yksittäisiä yhteisiä, kaksikielisiä tilaisuuksia. Ennen korona-aikaa ehti muodostua tavaksi, että yhteinen messu pidettiin tuhkakeskiyöksi ja kiirastorstaina, minkä jälkeen pidettiin yhteinen Jeesuksen kuolinhetken hartaus pitkäperjantaina. Kiirastorstaisin emme ole voineet käyttää Vapaakirkon tiloja, siksi messu on vietetty joko Evankelisluterilaisen Todistajaseuran kappelissa (Kasarminkatu 18) tai Vasa Fridsföreningin rukoushuoneella (Kalastajankatu 5).

Pariin suurempaankin tapahtumaan Mikaelin luterilainen seurakunta on näiden vuosien aikana ehtinyt satsata. Aikaisemmin seurakunnalla oli ollut ilo osallistua antoiisiin ja hyvin järjestettyihin Pohjanmaan rovastikunnan seurakuntapäiviin Seinäjoen ja Kokkolan seurakuntien järjestäminä. Syyskuussa 2018 oli vaasalaisten vuoro järjestää seurakuntapäivä. Muistan, kuinka suunnittelutyöt aloitettiin hallituksessa hyvissä ajoin, jo edeltävän vuoden puolella. Päivä järjestettiin Lepikon leirikeskuksessa 8. syyskuuta 2018 ja toteutuksesta näki, että päivä oli hyvin suunniteltu. Seuraava suuri satsaus oli Lähetysshiipakunnan valtakunnalliset naistenpäivät 26.-27. huhtikuuta 2019, paikkana Alskathemmet.

Viimeisen parin vuoden aikana seurakunnan elämään – kuten laajasti koko yhteiskunnan elämään – on vaikuttanut edelleen jatkuva koronapandemia. Tämän vuoksi messut jäivät maaliskoukokuussa 2020 tauolle. Vaikka korona on tuottanut monenlaisia hankaluuksia, on ollut ilo nähdä, ettei se kuitenkaan ole seurakuntaa lannistanut. Vaikka seurakunta joutui sopeutumaan monenlaisiin kokoontumisrajoituksiin ja suunnitelmanmuutoksiin, tultiin lyhyisiin messuihin miltei samassa määrin kuin aikaisemminkin.

Vaasassa jouduimme jo aika varhaisessa vaiheessa totuttelemaan siihen, ettei seurakunta voinut kokoontua yhteen yhteiseen messuun pitkään aikaan. Niin sanotun toisen aallon alkaessa Vaasa nousi otsikoihin Suomen ”koronapääkaupunkina” lokakuun alussa 2020. Muis-

tan, kuinka seurakuntaneuvoston puheenjohtaja Kari Lehtonen soitti minulle pitääkseen minut ajan tasalla, kun olin Pohjanmaan rovastikunnan pappeinkokouksessa. Mikkelinpäivän jälkeisen viikon aikana piti tehdä suunnitelmat sekä seuraavan sunnuntain kahdenkymmenen hengen että sitä seuraavan sunnuntain kymmenen hengen kokoon-tumisrajoituksia varten. Vielä tuolloin emme tietenkään tieneet, että seurakunta pääsisi viettämään yhtä ja yhteistä messua seuraavan kerran vasta runsaan puolen vuoden kuluttua, toukokuussa 2021.

Rajoitusten vuoksi seurakunta ei järjestänyt kymmenvuotisjuhlaa merkkipäivänä, 23. tammikuuta, vaan vasta seurakunnan ”nimi-päivänä”, Mikkelinpäivänä 3. lokakuuta 2021. Tämä oli merkittävä juhlapäivä jo senkin vuoksi, että seurakunta ensimmäistä kertaa yli puoleentoista vuoteen piti messun jälkeen kirkkokahvit!

Kymmenvuotisjuhlaa muistellessa tuleekin mieleen yksi tärkeä kiitosaihe: Mikaelin luterilaisessa seurakunnassa on koko sen ajan, kun olen seurakuntaa saanut palvella, kannettu hienosti vastuuta yhteisestä kodista. Vastuunkantajat ovat olleet tehtäviensä tasalla. Sunnuntaisin minun ei ole tarvinnut jännittää, tuleeko tarvittavat tehtävät hoidettua, onko kirkkosali messukunnossa, onko kanttori johtamassa virrenveisuuta, ja niin edelleen. Seurakunta on suonut minulle sen ilon, että olen saanut messussa keskittyä omaan tehtävääni: evankeliumin julistamiseen ja sakramenttien jakamiseen. Tämä, että seurakunta tuntee ja kantaa vastuunsa, ei ole mikään itsestäänselvyys. Se on Jumalan lahja.

Suokoon Herra, että Mikaelin luterilainen seurakunta saisi jatkossakin olla Jeesuksen pelastustyöstä iloitseva ja lämmin seurakunta, jonka yhä useampi voisi löytää kodikseen!

SAARNA PIISPAN VIRKAAN VIHKIMYSMESSUSSA

10. sunnuntai helluntaista Loimaa 1.8.2021

Piispa Risto Soramies

Rakkaat kristityt,

Jeesus kertoi vertauksen huoneenhaltijasta ja hänen tehtävästään vastauksena Pietarin kysymykseen, ”Herra meistäkö sinä sanot tämän, vai myös kaikista muista?” Jeesus puhui tarkoittaen sekä kaikkia muita että varsinkin apostoleita.

Maatilanomistaja asetti palvelijan pitämään huolta koko tilansa työstä. Kaikille kuului määräosa. Kaikkien piti saada tarpeeksi. Kaikilla oli myös oma paikkansa ja tehtävänsä, onhan kaikilla kristityillä jokin kutsumus, jossa he ovat vastuussa ulkonaisesti pienestä tai

suuresta joukosta. Kun Jumala pitää ihmiskunnasta ja kristikunnasta huolta, hän tekee sen ihmisten käsien, jalkojen ja sitten kautta.

Katekismus opettaa erilaisista kutsumuksista yksinkertaisella ja valaisevalla tavalla. Se puhuu esivallan ja alamaisten kutsumuksista, aviomiesten, aviovaimojen, vanhempien ja lasten kutsumuksista, isäntien ja emäntien, siis työnantajien ja esimiesten kutsumuksista samoin kuin palvelijoiden eli työntekijöiden kutsumuksista. Kutsumus ei ole sisäinen tunne, vaan se asema ja paikka, jossa me olemme yhteiskunnassa tai myös seurakunnassa. Juuri tavallisessa kutsumuksessa tehdään niitä Jumalan edeltä käsin valmistamia hyviä töitä, joista Paavali puhuu. Kutsumuksessamme olemme niin ikään tekemisissä aivan tiettyjen, konkreettisten ihmisten kanssa; Raamattu käyttää heistä nimitystä ”lähimmäinen”.

Jokainen kristitty on kutsumuksessaan Jumalan palvelija. Kristityn kutsumukseen kuuluu myös todistus Kristuksesta. Se tuo mukanaan usein myös vääryyden kärsimystä, kuten Päivi Räsänen ja Juhana Pohjola ovat joutuneet kokemaan syyttäjäviranomaisen käsittämättömän toiminnan takia. Se on osoituksena siitä, että totuutta siedetään yhä vähemmän. Teihin kohdistunut vääryys kohdistuu kaikkiin kristittyihin ja Jumalaan itseensä.

Joka tarkastelee elämäänsä kutsumuksensa valossa, näkee myös kaiken hyvän lisäksi puutteensa ja syntinsäkin. Kutsumus tekee Jumalan laista elämässämme henkilökohtaista: ei ole vain korkeita ihanteita, vaan konkreettisia ihmisiä, joihin minun toimintani vaikuttaa myönteisesti tai vahingollisesti. Siinä teemme usein suurimmat virheemme ja koemme ankarimman synnintunnon ja häpeän.

Jumalan antama kutsumus on siis aina kutsu palvella, mutta myös kutsu tehdä parannus ja tunnustaa syntinsä. Viimeisellä tuomiolla käsitellään lukemattomia asioita, mutta siellä varmasti kysytään aviopuolisoilta, miten he kohtelivat toisiaan ja vanhemmilta, miten he pitivät lapsistaan ja lasten uskosta huolta. Ja ylipäätään tutkitaan, miten kukin hoiti kutsumuksensa vaatimukset.

Koska siis jokainen kutsumus on myös synnin saastuttama, Jumalan

maatilalla, josta Jeesuksen vertaus puhuu, kristikunnassa, on myös aivan erityinen virka, jonka tehtävä on Jumalan sanalla osoittaa synty synniksi ja julistaa syntejä anteeksi. Sen Jeesus antoi Pietarin ja apostolien tehtäväksi yli kaiken muun: ”minkä sinä päästät maan päällä, se on taivaassa päästetty.” Tämä on, Juhana, Sinunkin pääasiallinen tehtäväsi. Pastori ja piispa ei ruoki ja kaitse muiden kutsumusten tavalla. Hänen kutsumuksensa on sellainen, johon ei mikään muu kutsumus pysty. Tämä ei tarkoita, että Pietari tai Juhana itsessään olisivat parempia tai fiksumpia kuin muut, vaan että heidän kutsumukselleen on uskottu Jumalan evankeliumi, jota ”ei silmä ole nähnyt eikä korva kuullut...ei ihmisen mieleen noussut...”

Tai kuten Paavali muualla sanoo: ”Pitäköön jokainen meitä Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijoina”. Jumalan sanaa ei ole tarkoitettu pidettäväksi salassa eikä papeilla ole jonkinlaista salatietoa, jota ei maallikoilla sitten ole tai voi olla. Papit saavat päinvastoin usein kokea, että seurakuntalaisilta oppii paljon. Papin täytyy tietenkin olla opiskellut kunnolla ja hän joutuu oppimaan ja opiskelemaan aivan elämän iltaan saakka. Eikä mikään ole hienompaa opiskeltavaa, kuin Jumalan sanan aarteet. Niitä voi sitten jakaa muillekin. Papin erikoisuus tässä Jumalan taloudenpidossa on se, että hänet on erikseen asetettu – kuten Jeesus sanoo – tehtävänsä pitämään huolta siitä, että seurakunta saa määräosansa. Papin tehtävänä on valmistaa saarnoja, antaa kasteopetusta, kastaa, jakaa ehtoollista, vastata kysymyksiin, rukoilla ja käydä tapaamassa sairaita ja kuolevia seurakunnan jäseniä. Kaikki tämä syntien anteeksiantamisen julistamiseksi syntisille.

Jeesus puhuu vertauksessaan kovin ankarasti. Huonosti osansa hoitanut palvelija saa raippoja, jollei isäntä ole jo hakannut häntä kappaleiksi. Jeesuksesta sanotaan, että kiivaus Jumalan huoneen puolesta kulutti hänet. Hän ajoi ruoskalla kauppiaat ja rahanvaihtajat temppelistä: Te olette tehneet Isäni huoneesta ryöväreiden luolan. Miksi hän oli niin kiivas? Koska hän rakastaa seurakuntaansa. Hän ei siedä sitä, että se jää vaille oikeata ravintoa. Sillä vain Jumalan puhtaan sanan kautta me pelastumme ja varjellumme uskossa. Siksi hän on niin ankara jokaista sellaista kohtaan, joka vahingoit-

taa hänen omiaan vierailla opeilla tai omilla hienoilla ajatuksillaan. ”Mutta joka viettelee yhden näistä pienistä, jotka uskovat minuun, sen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen.” (Matt. 18:6)

Jos hänellä ei olisi muita sanoja annettavana, uskaltaisimmeko vihkiä yhtään pastoria seurakunnan kaitsijaksi tai ketään piispaksi, pappien esimieheksi ja kirkkomme paimeneksi. Ja totta onkin, että pastorit ja varsinkin piispat ovat perkeleen hyökkäysten kohteena. Herramme tuleminen, hänen todellinen läsnäolonsa, syntien anteeksiantaminen ja muut keskeiset asiat saattavat näyttää kovin epätodellisilta ja merkityksettömiltä. Kiusaus luottaa inhimillisiin voimiin ja joskus omaan viisauteenkin on kirkon elämässä ja historiassa ollut surkean totta.

Jumala on uskonut papeille ”paljon”. Hengellinen ruokaosa, jota pastori saarnaa ja opettaa seurakunnalleen, on Jumalan itsensä valmista. Ei piispankaan tehtävänä ole keksiä jotakin hienompaa ja piristävämpää. Kristuksen evankeliumista riittää aina annettavaa, se on aina ajankohtainen. Evankeliumin vaikutus ei tule sen jakajalta, vaan Jumalan lupauksista ja Pyhältä Hengeltä. Evankeliumi opettaa Jumalan pelkoa ja antaa myös uskon, että kaikki synnit on maksettu.

Pietarille ja hänen kauttaan kaikille apostoleille ja paimenille Jeesus antaa tehtäväksi: ”Kaitse minun lampaitani, ruoki minun karitsoitani”. Millä sitten karitsoita ruokitaan ja mikä on palvelusväen ravinto? Piispan erityinen tehtävä on valvoa, etteivät vieraat opit pääse raatelemaan kristittyjämme. ”Älkää antako monenlaisten ja vieraiden oppien itseänne vietellä; sillä on hyvä, että sydän saa vahvistusta armosta”. (Hepr. 13:9) Jeesus ei jätä epäselväksi sitä, että vain hänen sanaansa on julistettava ja sillä ruokittava kristikuntaa. Hän ei siedä meidän viisauksiamme ja arvoituksiamme, jos ne tuodaan oikean ruuan korvikkeeksi. Sillä vain hänen sanassaan on autuus ja iankaikkinen elämä.

Paimenen tehtävä on jakaa armoa. Jeesus puhuu siitä, että palvelijoille on uskottu paljon. Armoa, syntien anteeksiantoa riittää kylliksi. Kirkon lahjaksi on annettu armonvälineet. Niiden oikeasta

ja runsaasta käytöstä Jeesus pitää tarkasti huolta. Jumalan saarnattu sana, kasteen armo ja ehtoollinen, Karitsan hääateria, ovat ulkonaisesti vaatimattomia, ja ne on helppo unohtaa, mutta niissä on Jumalan koko pyhyys. Myös huoneenhaltijat saavat, toisille ruokaosia jakaessaan itsekkin ottaa vastaan nämä lahjat.

Tulkaa siis aina armonvälineitten äärelle. Sanassa kuulet kyllä Jumalan pyhyiden vaatimukset, mutta myös sen, että vaikka sinulle kuuluisi raipan iskut synneistäsi ja laiminlyönneistäsi, niin Jumalan Poika sai ne iskut selkäänsä – sinä olet vapaa. Muista kastettasi, jossa sinut nostettiin kuolemasta elämään, uutta elämää Vapahtajasi yhteydessä. Tule ehtoolliselle, jossa Jeesus antaa ruumiinsa ja verensä sinulle ja kaikille omilleen syntien anteeksiantamiseksi.

Tästä on kysymys huoneenhaltijan työssä. Piispa, pastori, elä tästä armosta, silloin sitä on helppo jakaa toisillekin. Rakkaat Veljet ja Sisaret Kristuksessa, rukoilkaa huoneenhaltijoiden puolesta, että he pitäytyvät aina Jumalan armoon ja jakavat sitä kaikille. Rukoilkaa uuden piispamme puolesta, että hän saisi aina voimaa armosta, jonka Jeesus Kristus on meille valmistanut ristillään ja julistanut evankeliumissaan.

Juhana – sinä ole saanut paljon. Ammenna tästä paljosta, runsaasta armosta aina itsellesi ja hiippakunnallesi. Jeesus sanoi ”Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan havaitsee näin tekevän!” Armo lisääntyy käytössä, sana syntien anteeksisaamisesta ei käy vanhaksi. Kun tämän muistat ja sitä noudatat, olet autuas.

Aamen

SAARNA MATTI NEVALAISEN, TOPI JÄÄSKELÄISEN JA MATIAS KRÖGERIN ORDINAATIOSSA

14. sunnuntai loppiaisesta Tampereella 29.8.2021

Piispa Juhana Pohjola

”Älkää olko kenellekään mitään velkaa, muuta kuin että toisianne rakastatte; sillä joka toistansa rakastaa, se on lain täyttänyt. Sillä nämä: ”Älä tee huorin, älä tapa, älä varasta, älä himoitse”, ja mikä muu käsky tahansa, ne sisältyvät kaikki tähän sanaan: ”Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi”. Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Sentähden on rakkaus lain täyttämys” (Room. 13:8-10).

Rakkaus on lain täyttymys. Näin apostoli Paavali vetää yhteen pääopetuskirjeessään Rooman seurakunnalle. Hän on käsitellyt kirjeessään kristillisen opinkokonaisuuden: ihmisen lankeemuksen, Kristuksen armotyön, uskon vanhurskauden, kasteen lahjan, uuden elämän Pyhässä Hengessä ja pelastushistoriaa Israelin kansan kautta. Pelastuksen tien selvittämisestä Paavalin siirtyy kuvamaan, millaista on pelastetun elämä. Luvuissa 12 ja 13 apostoli opettaa kristityn suhteesta seurakuntaan, toisiin ihmisiin ja esivaltaan. Jakson päätteeksi Paavali kiteyttää kristityn kutsun suhteessa toisiin ihmisiin: *Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Sentähden on rakkaus lain täyttymys.* Ei Paavali tätä opetusta omasta päästään keksinyt, Jeesus itse oli tunnetusti opettanut: ”Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi” (Mark. 12:10). Eikä Jeesuskaan uutuutta opettanut. Mooseksen laki sanoi: ”Älä kosta äläkä pidä vihaa kansasi lapsia vastaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi” (3. Moos. 19:18).

Rakkaus on lain täyttymys. Sana täyttymys merkitsee myös kuormaa, laivan rahtia. Miten tämä rakkauden ja Jumalan lain suhde tulisi ymmärtää? Olet varmasti nähnyt kuvan pienestä ja sisukkaasta hinaajasta, joka vetää perässään suurta proomua täynnä lastia. Hinaaja puskee aallokossa moottorit savuten valtava painolasti mukanaan. Tämäkö on Paavalin tarkoittama kuva. Jumala täytti valtavan suuren proomun käskyillä, kielloilla ja vaatimuksilla, jota

rakkauden hinaajalla kuljettiin läpi vuosisatojen. Mutta nyt rakkaus on lain täyttymys. Proomun kettinki on irti! Rakkauden paatti pääsee vihdoin vapaaksi elämän aalloille. Hinaajan hytissä soi vanhan suosikkisarjan Lemmenlaivan tunnussävel!

Kyllä tämä on totta sikäli, että Israelin kansalle annetut monet säädökset juhlapäivistä, ruuista ja jumalanpalvelusmenoista saivat Kristuksessa täyttymyksen. Puhumattakaan isien perinnäissään-
nöistä, joilla monia oli raskautettu. Kristityt olivat vapautetut niistä. Mutta onko todella kyse siitä, mistä eräs vanha ja oppinut teologi tiivistä, mitä hänelle on jäänyt jäljelle kristinuskosta. Hän sanoi: rakkaus. Kaikki muu, Raamattu, käskyt olivat lienneet pois. Tämä mies seilasi vain rakkauden paatilla! Täyteläisen elämän hidasteena ollut Jumalan ilmoituksen proomu on kytketty irti. Tällainen käsitys rakkaudesta lain täyttymyksenä johtaa toiseen uskoon. Raamattu ilmoittaa, että Jumala on rakkaus. Tämä tunnus sanoo: Rakkaus on jumala. Irrotettuun proomuun ovat jääneet Jumalan ilmoituksen sana ja luonnollisen lain oikea ymmärrys! Hinaajassa on vain minun käsitykseni rakkaudesta. Minun valintani rakkaudellisesta ja vapaasta elämästä. Minun oikeuteni kääntää ruoria minne vain sydämeni kompassi osoittaa!

Toinen erilainen kuva rakkaudesta lain täyttymyksenä on suuri konttialus. Olet nähnyt näitä valtavia merenkyläjäitä, joilla maailmankauppa pyörii. Sadat suuret kontit pinottuna aluksen kannelle. Jumalan rakkaus ja Raamatun sana eivät ole irrallaan toisistaan vaan läpäisevät toisensa. Kun avaat kontit, jossa lukee pyhät käskyt, sieltä nousee ihana rakkauden tuoksu. Kun avaat kieltojen ja kehotuksen kontit, löydät jumalallisen rakkauden paketoituna. Kun avaat lupauten ja lohdutusten kontit, löydät taivaallisen rakkauden pinottuna lattiasta kattoon. Vaikka kuinka yrität etsiä vihan, moraalivartijan, syyllistäjän konttia et löydä, vaan löydät aina rakkauden sieltä. Jumala on rakkaus ja siksi jokainen hänen sanansa on rakkauden läpäisemä.

Paavali avaa itse neljä konttia tässä yhteydessä: Ensi hän avaa lukon, jossa lukee Älä tee huorin. Mitä hän sieltä löytää: Suuren jumalal-

lisen tekstin, jossa lukee: minä haluan, että sinulla on puoliso, joka kunnioittaa sinua. Minä haluan, että hän pysyy sinulle uskollisena niin ajatuksissa kuin teoissa, nuoruudessa ja vanhuudessa. Joka rakastaa sinua monista vioistasi, kiloistasi ja rypyistäsi huolimatta. Kontista kuuluu uhkaus, minä haluan suojella sinua ja puolisoasi niin, että laitan vahvan kieltojen muurin ympärillenne. Kukaan ei saa tulla teidän liittoanne uhkaamaan ja särkemään! Paavali avaa uuden kontin, jossa lukee. Älä tapa! Sieltä nousee rakkauden tuoksu, joka iskee tajuntaan: Minä olen antanut sinulle elämän. Se on kallis minulle. Minä halua suojella sinua kaikelta pahalta, joka koskee ruumistasi ja sieluasi. Kukaan ei saa vahingoittaa sinua sanoilla tai teoilla. Minä vaadin, että kaikki myös auttavat sinua, jos kärsit puutetta tai vaivaa. Paavali juoksee seuraavalle kontille, jossa lukee: Älä varasta! Sieltä kuuluu rakkauden lempeä ääni. Minä rakastan sinua ja siksi kukaan ei saa viedä sinun omaasi, turmella omaisuuttasi eikä tehdä työtä sinulle huolimattomasti, vaan jokaisen tulee auttaa sinua ja lisätä hyvinvointiasi. Vielä apostoli aukaisee yhden kontin oven: Älä himoitse! Sieltä kuuluvat sanat: Koska minä olen niin paljon sinulle hyvää antanut, elämän, perheen, toimeentulon, omaisuuden, maineen, ystävät ja kaiken muun, laitan niiden suojaksi pyhän sanani aidan, ettei kukaan himonsa vallassa ota sinulta pois minun sinulle antamaa. Jos joku himoitsee sinun omaasi, hän nousee minua vastaan!

Kysyn sinulta kumpi on rakkauden laiva: Kapteeninsa rakkauden varassa seilaava huvialukseksi muutettu hinaaja vai Jumalan valtavalla rakkaudella täytetty konttialus? Kummassa on parempi ja turvallisempi seilata elämän merta kohtia iankaikkisuuden rantaa! Rakkaus on lain täyttymys, koska rakkaus läpäisee koko Jumalan ilmoitustahdon. On vain yksi ongelma? Viime maaliskuussa uutisoitiin, kuinka 400 m pitkä konttialus Evergiven poikkesi aallokossa kurssista Suezin kanavassa ja jäi jumiin. Siihen pysähtyi paatti tukkien kanavan ja 12 % maailmankaupasta. Vika ei ollut konteissa, vika ei ollut laivassa, vika ei ollut annetussa reitissä. Vika oli ohjaajassa! Se kuuluisa inhimillinen tekijä. Rakkaus on lain täyttymys, mutta rakkaus ei saa täyttymystä minussa, koska en pysty rakastaman

Jumalaa enkä lähimmäistäni niin kuin tulisi! Mitä Paavali huudahtaa roomalaisille: ”*Laki on pyhä ja käskysana pyhä, vanhurskas ja hyvä. ... laki on hengellinen, mutta minä olen lihallinen, myyty synnin alaisuuteen. ... sillä sisällisen ihmisen puolesta minä ilolla yhdyin Jumalan lakiin, mutta jäsenissäni minä näen toisen lain, joka sotii minun mieleni lakia vastaan ja pitää minut vangittuna synnin laissa, joka minun jäsenissäni on. Minä viheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?*” (Room.7)

Papiksi vihittävät Matti Nevalainen, Topi Jääskeläinen ja Matias Kröger, teidät vihitään tänään paimenvirkaan, alikapteeneiksi Herran seurakuntapaattiin. Millaisia ihmisiä te kohtaatte? Niitä, jotka hinaavat elämässä raskaita kuormia. Niitä, jotka huolettomina ja itseriittoisina seilaavat omalla huviveneellään. Niitä, jotka ovat ajaneet vauhtisokeudessa karille ja ovat uppoamassa. Niitä, jotka haluaisivat elää Jumalan rakkaudesta ja sitä toisille jakaa, mutta surevat omaa tyhjyyttään.

Mitä varten Herra Jeesus teidät tänään lähettää ja viralla sekä Pyhän Hengen lahjalla varustaa? Mikä on viran täyttymys? Onko se, että te opetatte ihmisille oikean ja väärän eron. Onko se, että tunnustatte maailman vastustuksesta huolimatta Jumalan ilmoitussanan pyhyiden. Onko se, että te kuuntelette haaksirikkoutuneita ja kuljette heidän vierellään. Varmasti kaikkea tätäkin. Mutta Kristuksen virka on lastattu yhdellä sanalla? Kaikki mihin teidät lähetään lähtökohdانا ja päämääränä on tämä sana. Kaikkea julistusta, sielunhoitoa, taistelua ja tunnustusta motivoi tämä yksi sana. Rakkaus.

Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi vaan saisi iankaikkisen elämän (Joh. 3:16). Mitä Paavali kirjoittaa Rooman seurakunnalle? ”Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus, kun me vielä olimme syntisiä, kuoli meidän edestämme (Room. 5:8). Mistä Paavali muistuttaa seurakuntalaisia puhuessaan kasteen lahjasta? ”Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu.” (Room. 5:5). Mikä saa Jumalan Pojan laskeutumaan seimeen: Mikä nostaa hänet ristille lävistettäväksi? Rakkaus, joka tuo meille, sinulle sovi-

tuksen ja syntien anteeksiantamuksen!

Kun te kohtaatte ihmisiä, jotka ovat täysin erimielitä, vihaavat teidän mustaa pukuanne ja ahdasmielisiä käsityksiänne, muistakaa, Jumala on rakkaudesta tätä ihmistä kohtaan teidät lähettänyt.

Kun te neuvottomana kuuntelette itkua ja valitusta, miksi Jumala meitä näin rankaisee tällä onnettomuudella, muista, että Jumala rakkaudesta tähän ihmiseen on sinut siihen asettanut.

Kun te joudutte kohtamaan pyhän Jumalan käskyjen kanssa niitä avoimesti rikkovan, muista että nuhdekin nousee rakkaudesta.

Kun epäilette itseänne ja kyselette, onko teillä mitään annettavaa, muistakaa, että teillä on Jumalan rakkaus Kristuksessa Jeesuksessa ylenpalttisesti aina jaettavana.

Jumala rakkaudesta tätä ihmiskuntaa kohtaan, rakkaudesta seurakuntaansa lähettää teidät. Olette Jumalan rakkauden lähettämiä. Ette lähde suinkaan oman rakkautenne varassa. Te kannatte suusanne ja käsissänne Kristuksen itsensä ja hänen lahjansa. Te tuotte kaikkien meidän syntiemme tähden uhranneen rakkauden. Uskolla Jumalan lupauksiin tämä lahja otetaan vastaan ja rakkaudessa sitä jaetaan tosille!

Kun te lähdette tälle matkalle myrskyäviin vesiin, Paavali muistuttaa teitä ja meitä kaikkia: *”Taistele jalo taistelu säilyttäen uskon ja hyvän omantunnon, jonka eräät ovat hyljänneet ja uskossaan haaksirikkoon joutuneet”* (1. Tim. 1:19). Miten säilyttää usko? Raamatun sana saa olla teidän yläpuolellanne ohjaten ja tutkien teitä. Miten säilyttää hyvä omatunto? Siten, että elätte Jeesuksen anteeksiantamuksen veren jatkuvassa puhdistuksessa. Näin te ette ajaudu karikkoihin ja haaksirikkoon vaan pelastatte itsenne ja ne, jotka teitä kuulevat.

Istuin Pasilan aseman odotushallissa kännykkää räpläten. Sen keskeytti kova huuto, sellainen, joka nousee päihtyneiden ja elämässä syrjäytyneiden parista. Toinen jo iäkäs ihminen huusi: ”Minä tiesin sen, vaikka sinä sanoit rakastavasi minua, et kuitenkaan oikeasti rakasta.” Vaivaantuneena kuuntelin äänestä sanavaihtoa. Jäin kui-

tenkin junaan noustessani miettimään noita riipaisevia sanoja. Tältä ihmiseltä varmasti oli mennyt inhimillisesti katsoen kaikki: työ, omaisuus, ystävät ja maine. Hän oli elämänsä haaksirikossa, mutta yhtä asiaa hän vielä sydäimestään kaipasi. Ehdotonta ja todellista rakkautta!

Mikä erottaa minut tai sinut tuosta naisesta? Eikö sinulla ole sama pelko: eikö minua kuitenkaan rakasteta. Sama toive: Voi kunpa minua tällaisenaan joku rakastasi. Kuinka suurta, kuinka ihmeellistä on julistaa, tuoda ja lahjoittaa kokonaan itsensä antava, täydellinen, puhdas ja eheä rakkaus! Kristuksen Jeesuksen kuolemaa väkevämpi rakkaus. Niin kuin sana lupaa: ”Siinä ilmestyi meille Jumalan rakkaus, että Jumala lähetti ainokaisen Poikansa maailmaan, että me eläisimme hänen kauttansa” (1. Joh. 4:9).

Kristuksen rakkauden varaan saatte itsenne ja myös viranhoitonne jättää!

VI LÄHETYSHIIPPAKUNNAN TILASTOJA 2020

Seurakuntien tilastoja 2020

Messu- ja kävijätiedot sisältävät pääjumalanpalvelusten tiedot. Vuoden 2020 tilastot ovat poikkeukselliset. Keväällä oli maaliskuun puolivälistä kesäkuun alkuun kestänyt toimintasulku ja loppuvuoden aikana pyhäpäivinä saattoi olla useampi, jopa 6-10 lyhyttä messua.

Lähetyshiippakuntaan kuului vuoden 2020 lopussa 38 seurakuntaa.

Vuoden aikana Lähetyshiippakuntaan liittyi kaksi uutta seurakuntaa: Pyhän ristin luterilainen seurakunta Parikkalasta ja Pyhän sanan luterilainen seurakunta Forssasta.

Lisäksi säännöllistä kappeliseurakuntatoimintaa oli seuraavilla paikkakunnilla: Juankoski, Kankaanpää, Kitee, Nurmes, Porvoo ja Salo

Hiippakuntaneuvosto vuonna 2020:

Piispa Risto Soramies

Hiippakuntadekaani Juhana Pohjola

Tuomo Lahikainen
(*varajäsenenä Markku Forma*)

Juha Kemppainen (*Sami Koskela*)

Arvi Meklin (*Hannu Kantoluoto*)

Pauliina Pylvänäinen (*Olli Ylönen*)

Markus Ristimäki (*Asko Iso-Kungas*)

Ida Heikkilä (*Anna-Kaisa Leino*)

Konsistori vuonna 2020:

Piispa Risto Soramies

Hiippakuntadekaani Juhana Pohjola

Esko Murto (*Harri Huovinen*)

Sebastian Grünbaum
(*Miika Nieminen*)

Petri Hiltunen (*Joel Kerosuo*)

Maallikkojäsen Raimo Savolainen,
(*Markus Ristimäki*)

Lainoppinut asessori Jyrki Anttinen

Notaari Samuli Siikavirta

	Paikka- kunta	Seura- kunta	Pyhiä jolloin messu	Messuja	Messu- vieraat	Kävijä- keski- arvo	Kes- kiarvo yhtenä pyhänä	Jäseniä	Tulot
1	Espoo	Tuomas	42	69	1 814	26	43	120	68 211
2	Forssa	Sana	18	19	299	16	17	8	5 748
3	Helsinki	Markus	54	118	3 633	31	67	194	126 881
4	Hämeen- linna	Matteus	39	98	3 126	32	80	108	66 288
5	Hyvinkää	Ruut	30	34	660	19	22	22	18 840
6	Iisalmi	Daniel	28	28	632	23	23	19	22 128
7	Imatra	Joosua	21	21	551	26	26	16	16 297
8	Jakobstad	Jakob	28	33	808	24	29	70	25 007
9	Joensuu	Nehemia	40	64	2 302	36	58	85	44 577
10	Jyväskylä	Jesaja	43	44	988	22	23	52	22 078
11	Kajaani	Filippus	48	53	1 305	25	27	51	39 994
12	Kokkola	Andreas	46	54	1 890	35	41	91	44 280
13	Kotka	Siilas	26	28	804	29	31	30	25 149
14	Kouvola	Paulus	41	71	1 850	26	45	129	61 588
15	Kuopio	Pietari	40	59	2 038	35	51	107	44 810
16	Lahti	Samuel	42	53	1 613	30	38	48	45 529
17	Laitila	Aamos	61	61	1 394	23	23	35	21 880
18	Lappeen- ranta	Joona	28	28	598	21	21	33	14 924
19	Lohja	Risti	33	33	575	17	17	19	17 871
20	Loimaa	Hyvä Paimen	43	43	1 369	32	32	37	20 712
21	Meri-Lappi (Keminmaa)	Vapahtaja	32	38	670	18	21	21	23 415
22	Mikkeli	Tiitus	44	44	1 429	32	32	66	44 715
23	Oulu	Timoteus	44	60	2 509	42	57	155	63 812
24	Parikkala	Risti	33	33	816	25	25	26	23 616
25	Pori	Sakkeus	36	51	3 168	62	88	139	72 422
26	Pyhänkoski (Merijärvi)	Simeon	28	28	482	17	17	37	13 003
27	Rauma	Maria	44	52	1 337	26	30	34	33 363
28	Rovaniemi	Stefanos	43	43	1 346	31	31	43	31 461
29	Savonlinna	Jaakob	24	28	473	17	20	20	9 741

	Paikka-kunta	Seura-kunta	Pyhiä jolloin messu	Messuja	Messu-vieraat	Kävijä-keski-arvo	Kes-kiarvo yhtenä pyhänä	Jäseniä	Tulot
30	Seinäjoki	Luukas	41	93	2 857	31	70	103	106 593
	Seinäjoki	Luukas iltapäivä	41	56	1 594	28	39	72	42 474
31	Sodankylä	Elia	22	22	187	9	9	5	7 451
32	Tampere	Johannes	64	105	2 887	27	45	105	68 836
33	Turku	Paavali	43	70	2 715	39	63	53	43 901
34	Utsjoki	Joosef	9	9	141	16	16	11	2 024
35	Vaasa	Mikael	43	59	1 422	24	33	47	32 828
36	Vantaa	Kolminai-suus	41	41	1 512	37	37	59	47 259
37	Vasa	Immanuel	43	43	752	17	17	24	27 122
38	Åbo	Gabriel	27	29	554	19	21	19	9 307
	Seurakunnat yhteensä		1 453	1 915	55 100	29	38	2313	1 456 135